

บทที่ 4

องค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ สามก๊ก ฉบับการ์ตูน ของมิตสึเทรุ โยโกยามะ แปลโดย อังคณา รัตนจันทร์

สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ แปลโดย อังคณา รัตนจันทร์ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของวรรณคดี สามก๊ก ที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านที่ชื่นชอบเรื่องราวพงศาวดารจีน โดยมีเนื้อเรื่องย่อต่อไปนี้

เนื้อเรื่องย่อ

เรื่องราวเกิดขึ้นในประเทศจีนเมื่อประมาณ 1,800 ปีก่อน ซึ่งตรงกับ พ.ศ. 718 ในขณะนั้นเกิดกบฏโจรโพกผ้าเหลืองต้องการยึดครองอำนาจในแผ่นดินจีนด้วยเห็นว่าพระมหาจักรีวิทยายังทรงพระเยาว์ไม่สามารถปกครองประเทศได้ ต่อมาจึงได้มีกลุ่มผู้รักชาติอาสาที่จะปราบโจรโพกผ้าเหลือง หนึ่งในกลุ่มผู้รักชาติเหล่านั้นก็คือ เล่าปี่ เตียวหุย และกวนอู ซึ่งได้สาบานเป็นพี่น้องกันและเข้าร่วมกับทางราชการช่วยกันปราบโจรโพกผ้าเหลือง เมื่อปราบโจรโพกผ้าเหลืองได้สำเร็จ เล่าปี่ก็ได้รับแต่งตั้งให้ไปเป็นเจ้าเมืองอันห้อก้วนในเจงฮาน

ในขณะที่พระเจ้าเลนเต้ทรงปกครองแผ่นดินอยู่นั้น พวกชนที่ในราชสำนักได้นำนางโฮเฮามาถวายแก่พระเจ้าเลนเต้ พระเจ้าเลนเต้หลงนางโฮเฮาและเครื่องบำรุงความสุขต่าง ๆ ที่ชนที่ทั้งสิบจัดทำถวาย ไม่สนใจราชการบ้านเมือง พวกชนที่ได้แต่งตั้งโฮจิ้นพี่ชายของนางโฮเฮาเป็นแม่ทัพใหญ่ในเมืองหลวง

เมื่อพระเจ้าเลนเต้สิ้นพระชนม์ ภายในราชสำนักก็เกิดความวุ่นวายเรื่องการแต่งตั้งรัชทายาท เนื่องจากพระเจ้าเลนเต้มีพระราชโอรสสองพระองค์ ได้แก่ หองจูเปียน บุตรของนางโฮเฮา และหองจูเหียบบุตรของพระสนมเอก โฮจิ้นต้องการให้หลานของตนขึ้นครองราชจึงคิดกำจัดพวกชนที่และหองจูเหียบ จึงได้ขอให้ตั้งโต๊ะเจ้าเมืองซีหลงมาช่วยกำจัดเหล่าชนที่

ก่อนที่จะตั้งโต๊ะเจ้าเมืองซีหลงมาถึงพวกชนที่ได้ฆ่าโฮจิ้นตาย เมื่อตั้งโต๊ะเจ้าเมืองซีหลงมาถึงจึงฆ่าพวกชนที่ด้วยความมักใหญ่ใฝ่สูง ตั้งโต๊ะได้ยกหองจูเหียบเป็นพระเจ้าแผ่นดินคือ พระเจ้าเหียนเต้ และนางโฮเฮาและพระราชโอรสของหองจูเปียน บ้านเมืองเกิดความวุ่นวายทั้งในและนอกราชสำนักเนื่องอำนาจ

การปกครองตกอยู่ในมือตั้งโต๊ะ แต่ไม่นาน้องขุนนางในราชสำนักก็ได้วางแผนให้นางเดียวเสียนบุตรสาวให้เล่ห์กลหลอกให้ลิโป้บุตรบุญธรรมของตั้งโต๊ะฆ่าตั้งโต๊ะ

เมื่อตั้งโต๊ะตาย บ้านเมืองก็ยังไม่สงบสุขเนื่องจากอำนาจภายในเมืองหลวงตกอยู่ในมือลิฉุย กุยกี้ ลูกน้องของตั้งโต๊ะ นอกกรรณสำนักก็เกิดกลุ่มโจรภฏหลายกลุ่ม สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนอย่างมาก ต่อมาโจโฉได้รวบรวมกำลังพลมาปราบปรามลิฉุย กุยกี้ และครองอำนาจอยู่ในเมืองหลวงแทน โจโฉเป็นผู้ที่มีสติปัญญาและความสามารถในการปกครองและการทหารทำให้บ้านเมืองสงบ แต่ด้วยความทะเยอทะยานและลุ่มหลงในอำนาจ ทำให้โจโฉไม่ยำเกรงต่อพระเจ้าเหี้ยนเต้ ทำให้พระเจ้าเหี้ยนเต้เกิดความแค้นจึงทรงเขียนจดหมายด้วยพระโลหิตให้หัวเมืองต่าง ๆ ช่วยปราบโจโฉ

เหล่าหัวเมืองเมื่อทราบเนื้อความในจดหมายจึงต่อต้านโจโฉ โจโฉก็ปลอมพระราชโองการว่าหัวเมืองต่าง ๆ เป็นกบฏและยกกำลังออกปราบปรามเหล่าหัวเมืองต่าง ๆ จนราบคาบ ยังเหลือแต่ก๊กของเล่าปี่และก๊กของซุนกวน

ฝ่ายเล่าปี่ ซึ่งมีเชื้อสายราชวงศ์ฮั่น หลังจากที่ได้ช่วยราชการปราบโจรโพกผ้าเหลือง ก็ได้รับราชการเป็นเจ้าเมืองอยู่ตามหัวเมืองเล็ก ๆ จนได้ขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา จึงตั้งตัวได้กุมอำนาจการปกครองอยู่ในเขตอาณาจักรจ๊ก การสู้รบกับโจโฉ โดยถือว่าตนเป็นเชื้อสายราชวงศ์ฮั่น จึงต้องการที่จะปราบศัตรูแผ่นดิน ศัตรูของราชวงศ์ เนื่องจากโจโฉเป็นก๊กที่มีกำลังทหารและอำนาจมากกว่า เล่าปี่จึงพยายามที่จะเชื่อมสัมพันธ์กับก๊กของซุนกวนผู้กุมอำนาจการปกครองอยู่ในเขตเมืองกังตั๋ง เพื่อที่จะถ่วงดุลอำนาจและต่อสู้กับโจโฉ ซึ่งกลอุบายต่าง ๆ ที่เล่าปี่ใช้ในการทำสงครามนั้นก็ได้จากคำแนะนำของขงเบ้ง

ต่อมาเมื่อโจโฉตาย โจผีลูกของโจโฉได้ถอดพระเจ้าเหี้ยนเต้ออกจากราชสมบัติ และตั้งตัวเป็นกษัตริย์ราชวงศ์ใหม่ คือ ราชวงศ์วุย เล่าปี่ก็ตั้งตัวเป็นกษัตริย์ ฝ่ายซุนกวนไม่ต้องการที่จะขึ้นแก่โจผีหรือเล่าปี่ ก็ตั้งตัวเป็นเอกราชที่เมืองกังตั๋ง ตั้งแต่นั้นประเทศจีนจึงแบ่งเขตการปกครองออกเป็นสามก๊กอย่างชัดเจน คือ อาณาเขตของพระเจ้าโจผีได้ชื่อว่า "วุยก๊ก" อาณาเขตพระเจ้าเล่าปี่ได้ชื่อว่า "จ๊กก๊ก" อาณาเขตพระเจ้าซุนกวนได้ชื่อว่า "ง่อก๊ก" ทั้งสามก๊กจึงได้ทำการสงครามแย่งชิงอำนาจความเป็นใหญ่ในแผ่นดินจีนเรื่อยมา

เมื่อพระเจ้าเล่าปี่สิ้นพระชนม์ ขงเบ้งจึงยกอาเต๋าเป็นพระเจ้าเล่าเสี้ยนปกครองจ๊กก๊ก โดยขงเบ้งเป็นมหาอุปราช ต่อสู้กับวุยก๊ก และง่อก๊ก ด้วยความจงรักภักดีต่อเล่าปี่หวังที่จะกอบกู้ราชวงศ์ฮั่นตามเจตนารมณ์ของเล่าปี่ให้สำเร็จ แต่ด้วยวัยและระยะเวลาที่อยู่กับการต่อสู้การทำสงครามมานานทำให้ร่างกายของขงเบ้งทรุดโทรมลงและเสียชีวิตในที่สุด หลังจากที่ขงเบ้งสิ้นชีวิต

จิกกีกก็อ่อนอำนาจลงเกิดการขัดแย้งภายในด้วยพระเจ้าเล้าเสียยไ้ความสามารถในการปกครอง ต่อมาไม่นานวุกกียกกองกำลังบุกจิกกีก พระเจ้าเล้าเสียยไม่ต้องการที่จะทำสงครามอีกต่อไปจึงยอมอ่อนน้อมต่อวุกกีก จิกกีกจึงล่มสลายในเวลานั้นเอง

การศึกษา สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสิเทรุ โยโกยามะ แปลโดยอังคณา รัตนจันทร์ นี้ ผู้วิจัยจะศึกษาองค์ประกอบและกลวิธีการประพันธ์ โดยศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของ สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสิเทรุ โยโกยามะ แปลโดย อังคณา รัตนจันทร์

1.1 โครงเรื่อง

1.2 ตัวละคร

1.3 ฉาก

1.4 แนวคิด

2. กลวิธีการประพันธ์

2.1 กลวิธีการสร้างโครงเรื่อง

2.2 กลวิธีการสร้างตัวละคร

2.3 กลวิธีการสร้างฉาก

2.4 กลวิธีการเสนอแนวคิด

2.5 กลวิธีการเล่าเรื่อง

2.6 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา

โครงเรื่องและกลวิธีการสร้างโครงเรื่อง สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ

การศึกษาโครงเรื่องและกลวิธีการสร้างโครงเรื่อง สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ โครงเรื่องหลักหรือโครงเรื่องใหญ่ และโครงเรื่องรองหรือโครงเรื่องย่อย

โครงเรื่องหลักหรือโครงเรื่องใหญ่ (Main plot)

โครงเรื่องหลักหรือโครงเรื่องใหญ่ ของ สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ คือ เรื่องราวการต่อสู้เพื่อครอบงำราชวงศ์อันของผู้สืบเชื้อสายของราชวงศ์อัน เนื่องจากพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์อันได้ความสามารถในการปกครองบ้านเมืองให้สงบสุข ตกอยู่ภายใต้อำนาจของขุนนางผู้ใหญ่ ภายในและภายนอกราชสำนักเกิดความวุ่นวาย ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ตามหัวเมืองต่าง ๆ ไม่พอใจเกิดการแข็งเมือง จนในที่สุดแผ่นดินจีนจึงแบ่งแยกออกเป็นสามก๊ก ก๊กของผู้ที่สืบเชื้อสายราชวงศ์อันก็ได้ทำการต่อสู้อีกสองก๊ก เพื่อหวังจะครอบงำราชวงศ์เป็นระยะเวลานาน จนกระทั่งผู้นำของก๊กสิ้นชีวิต ก๊กนั้นก็อ่อนอำนาจเนื่องจากทายาทผู้สืบทอดตำแหน่งได้ความสามารถในการปกครองและขาดที่ปรึกษาที่มีสติปัญญา จึงยอมอ่อนน้อมต่อก๊กที่มีกำลังอำนาจที่มากกว่า ความหวังที่จะครอบงำราชวงศ์อันก็ล่มสลายลง

กลวิธีการสร้างโครงเรื่องหลักหรือโครงเรื่องใหญ่

การศึกษากลวิธีการสร้างโครงเรื่องหลักหรือโครงเรื่องใหญ่ พบว่าผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องหลักหรือโครงเรื่องใหญ่ ได้แก่ การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง ไปจนถึงการจบเรื่องดังต่อไปนี้

1. การเปิดเรื่องหรือการเริ่มเรื่อง (Exposition or beginning or Opening)

สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ มีกลวิธีการเปิดเรื่องหรือเริ่มเรื่องดังต่อไปนี้

1.1 การเปิดเรื่องด้วยนาฏการ หรือการกระทำ (Action) ของตัวละคร

ผู้เขียนเปิดเรื่องด้วยพฤติกรรมของตัวละคร คือ เล่าปี่ ที่นั่งอยู่ริมแม่น้ำฮวงโหจนเวลา
ค่ำ โดยที่ผู้เขียนบรรยายเพียงว่า “เรื่องราวต่อไปนี้จะเกิดขึ้นในปศักราชงมิงตอนต้นเมื่อประมาณ
1,800 ปีก่อน” (มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1 . หน้า 7) ดังภาพ

ภาพ 1 แสดงภาพเล่าปี่นั่งอยู่ริมแม่น้ำฮวงโหเพื่อรอซื้อชาจากเรือสินค้า
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 7)

การเปิดเรื่องด้วยการกระทำที่ผิดแผกไปจากปกติของตัวละคร เป็นการเปิดเรื่องที่เป็น
จุดเร้าความสนใจแก่ผู้อ่านได้ดี ทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยและอยากติดตามเรื่องราวต่อไป ซึ่ง
ผู้เขียนก็ได้แสดงเหตุผลที่เล่าปี่มานั่งอยู่ริมแม่น้ำก็เพื่อรอเรือลกเอี้ยน ซึ่งเป็นเรือสินค้าเพื่อที่จะซื้อ
ชาชั้นดีไปฝากมารดาของตน

1.2 การเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาของตัวละคร

เป็นการเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาของตัวละครเพื่อบรรยายฉากและเหตุการณ์ สภาพบ้านเมือง และประวัติความเป็นมาของโจรโพกผ้าเหลือง กล่าวคือ เมื่อเล่าปี่ซื้อหาได้แล้ว ก็เดินทางจะกลับบ้าน บังเอิญไปพบกับกลุ่มโจรโพกผ้าเหลืองออกปล้นประชาชน เพื่อเอาตัวรอดเล่าปี่จึงยอมติดตามพวกโจรโดยอาสาเป็นคนแบกสัมภาระให้ หัวหน้าโจรคนหนึ่งจึงได้เล่าประวัติความเป็นมาของโจรโพกผ้าเหลืองให้เล่าปี่ฟังว่า เมื่อสิบกว่าปีก่อนมีชายคนหนึ่งชื่อเตียวจ๊กได้ไปหาสมุนไพรมหาและพบหมอเทวดาได้ให้ตำราวิเศษมาศึกษา ดังความที่ปรากฏในภาพ 2 ว่า

ภาพ 2 แสดงเหตุการณ์ที่เตียวจ๊กไปพบหมอเทวดาได้ตำราวิเศษ
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 52)

เตียวจ๊กก็ได้ศึกษาดำรานั้นจนรู้วิชาวิเศษที่เจ็บป่วย จนเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป ต่อมาเตียวจ๊กก็ได้ตั้งตัวเป็นผู้วิเศษ ต่อต้านราชสำนักเนื่องจากในขณะนั้นพระเจ้าแผ่นดินยังทรงพระเยาว์ มีวัยเพียง 12 ปี จึงไม่สามารถปกครองบ้านเมืองให้สงบสุขได้ เตียวจ๊กจึงคิดตั้งตัวเป็นผู้ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ โดยสั่งว่า ถ้าใครขัดขึ้นก็ให้ฆ่าให้หมด ดังความที่ปรากฏในภาพ 3 ว่า

ภาพ 3 แสดงการรวมตัวของโจรโพกผ้าเหลือง
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 60)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเปิดเรื่องด้วยการแสดงสภาพบ้านเมืองในขณะนั้น ให้ผู้อ่านเห็นถึงความเดือดร้อนของประชาชนที่ถูกโจรโพกผ้าเหลืองปล้นฆ่า อันเนื่องมาจากการขาดผู้ปกครองที่มีความสามารถ

1.3 การเปิดเรื่องด้วยการแนะนำตัวละคร

ในตอนเปิดเรื่อง ผู้เขียนได้แนะนำตัวละครเอกได้แก่ เล่าปี่ เตียวหุย และกวนอู โดยแสดงรูปร่าง หน้าตาจากภาพและภูมิหลังของตัวละครจากคำพูดของตัวละคร ดังนี้

เล่าปี่ มีรูปร่างสง่างาม ผู้มีเชื้อสายราชวงศ์ฮั่นแต่มีฐานะยากจน เป็นคนที่มีความกตัญญูต่อมารดา ดังความในภาพ 4 ว่า

ภาพ 4 แสดงเหตุการณ์มารดาของเจ้าปีเล่าถึงประวัติของเจ้าปี
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 123)

กวนอู มีรูปร่างสูงใหญ่ ไร้หนวดยาว เปิดโรงเรียนสอนหนังสือเด็กอยู่ริมแม่น้ำฉันเถา
ดังความที่ปรากฏในภาพ 5 ว่า

ภาพ 5 แสดงรูปร่างหน้าตาของกวนอู
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 173)

เตียวหุย ผู้มีรูปร่างสูงใหญ่ หน้าตาดุตัน เป็นลูกน้องของเจ้าเมือง เตียวหุยปลอมตัวเป็นพวกของโจรโพกผ้าเหลืองเพื่อออกตามหาองค์หญิงแห่งตระกูลหวง ดังบทสนทนาที่ปรากฏในภาพ 6 ว่า

ภาพ 6 แสดงรูปร่างหน้าตาของเตียวหุย เอ็กเด็ก
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 103)

2. การดำเนินเรื่อง (Middle or Complication or Body)

กลวิธีการดำเนินเรื่องนี้ เป็นการพัฒนาเรื่องโดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เรื่องไปสู่จุดจบได้อย่างสมบูรณ์ ได้แก่

- 2.1 การผูกปมปัญหา หรือการสร้างความขัดแย้ง
- 2.2 การพัฒนาเรื่อง
- 2.3 การดำเนินเรื่องเพื่อสร้างความสนใจผู้อ่าน

2.4 จุดสุดยอดของเรื่อง

2.5 จุดคลายปมปัญหา

สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ มีกลวิธีในการดำเนินเรื่องหรือกลวิธีที่ช่วยให้เรื่องดำเนินไปดังต่อไปนี้

2.1 การผูกปมปัญหา หรือการสร้างความขัดแย้ง

การผูกปมปัญหา หรือการสร้างความขัดแย้ง เป็นส่วนสำคัญของโครงเรื่องที่ช่วยให้เรื่องดำเนินไปจนถึงจุดจบ ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความกระหายใคร่ที่จะติดตามเรื่อง

โครงเรื่องใหญ่ของ สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ มีกลวิธีการสร้างความขัดแย้ง คือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ (Man Against Man) กล่าวคือ สามก๊ก เป็นเรื่องราวการต่อสู้ของกลุ่มคนสามฝ่าย ในลักษณะช่วงชิงอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีสาเหตุของความขัดแย้งก็คือ ต่างฝ่ายต่างต้องการเป็นผู้ปกครองแผ่นดินจีน

ความขัดแย้งของทั้งสามก๊ก คือ จ๊กก๊กของเล่าปี่ผู้มีเชื้อสายราชวงศ์ฮั่นจึงต้องการที่จะกอบกู้ราชวงศ์ฮั่น วุยก๊กของโจโฉที่กุมอำนาจอยู่ในเมืองหลวงอ้างพระราชนิโองการปราบปรามกบฏก๊กต่าง ๆ และง่อก๊กของซุนกวนผู้ปกครองที่ไม่ต้องการขึ้นตรงต่อจ๊กก๊กและวุยก๊ก ทั้งสามก๊กจึงได้ทำการสงครามเพื่อแย่งชิงอำนาจและรักษาความสงบสุขของฝ่ายตนโดยใช้กลอุบายทั้งทางการทูตและกลอุบายทางสงคราม

2.2 การพัฒนาเรื่อง

เป็นวิธีการเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องให้เดินไปสู่จุดสุดยอดหรือจุดที่ปัญหาได้รับการแก้ไข จุดคลายปม และตอนจบของเรื่อง ซึ่ง สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ ใช้กลวิธีการพัฒนาเรื่อง ดังต่อไปนี้

2.2.1 การพัฒนาเรื่องตามลำดับเวลาและเหตุการณ์หรือตามปฏิทิน

ผู้เขียนได้พัฒนาเรื่องโดยการเล่าเรื่องตามลำดับเวลาและเหตุการณ์เป็นหลัก กล่าวคือ ผู้เขียนได้เปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์การเกิดโจรโพกผ้าเหลือง การกุมอำนาจในเมืองหลวงของขุนนาง ผู้ใหญ่ที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน เนื่องจากพระมหากษัตริย์ได้ความสามารถในการปกครอง บ้านเมืองให้สงบสุข ดังความที่ปรากฏในภาพ 7 และ 8 ว่า

ภาพ 7 แสดงความเดือดร้อนของประชาชนจากกลุ่มโจรโพกผ้าเหลือง

(มิตลีเทร โยโกยามะ,ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 137)

ภาพ 8 แสดงภาพชั้นที่ค้นหาแต่ความสุขส่วนตัว
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 138)

ต่อมาก็ได้มีกลุ่มผู้รักชาติมาปราบปรามโจรโพกผ้าเหลืองและเหล่าซันที่ แต่บ้านเมืองก็ยังไม่สงบสุข เนื่องจากอำนาจในการปกครองบ้านเมืองก็ยังอยู่ที่ขุนนางผู้ใหญ่ สร้างความไม่พอใจให้แก่หัวเมืองต่าง ๆ จากเหตุการณ์ความวุ่นวายดังกล่าวได้เป็นเหตุที่ก่อให้เกิดการแบ่งแยกการปกครองออกเป็นสามก๊ก ต่อสู้แย่งชิงอำนาจเพื่อปกครองแผ่นดินจีน

2.2.2 การพัฒนาเรื่องโดยการเล่าย้อนหลัง

นอกจากผู้เขียนจะใช้กลวิธีการดำเนินเรื่องตามลำดับเวลาและเหตุการณ์เป็นหลักแล้ว ผู้ยังใช้การดำเนินเรื่องโดยการเล่าย้อนหลังแทรกอยู่ ซึ่งการเล่าย้อนหลังนี้มีส่วนช่วยในการพัฒนาเรื่องโดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.2.2.1 ใช้กลวิธีการเล่าย้อนหลังเพื่อแนะนำตัวละคร กล่าวคือ เป็นการเล่าย้อนหลังถึงภูมิหลังของตัวละคร เช่น การเล่าย้อนหลังถึงประวัติของซีซี โดยผู้เขียนให้ตัวละครประกอบเป็นผู้เล่า คือ ชุนนางที่เคยอยู่หมู่บ้านเดียวกับซีซีเป็นผู้เล่าประวัติของซีซีให้โจฟัง ความเป็นมาว่า

ชื่อตันฮก เป็นชื่อปลอมที่ใช้ปกปิดตัวเอง ชื่อจริงคือซีซี มีฉายาว่า หยวนจ้อ เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วเมืองเอ็งชง ความจริงมีอยู่ว่า ซีซีเป็นคนรักชาลัทธิจะยี่ง วันหนึ่งซีซีได้รับการขอร้องให้ช่วยแก้แค้นจากผู้ใกล้ชิดคนหนึ่ง ซีซีรับปากอย่างเต็มใจและลงมือแก้แค้นให้ชายผู้นั้นทันที จากนั้นซีซีก็ถูกทหารของทางการตามล่า เพื่อที่จะหลบหนีพ้นสายตาของทหาร ซีซีจึงได้เอาผางถ่านมาทาทนน้ำใจไปล่อยให้ผมเผ้ายุ่งเหยิง ทำตัวเหมือนคนวิกลจริต พอทหารทางการซักถามอะไรซีซีก็ไม่ยอมตอบ ดังนั้นทหารจึงคุมตัวซีซีไปทั่วเมือง เพื่อถามหาว่าใครรู้จักซีซีบ้าง แต่ก็ไม่มีใครไปร้องเรียนที่ว่าการเลยสักคน มีหน้าข้าพวกเพื่อนสนิทของซีซี ยังได้ลอบเข้าไปในที่ว่าการในคืนวันหนึ่ง พวกเขาช่วยซีซีออกมาได้และพาหนีไปยังแดนไกล นับแต่นั้นมา ซีซี ก็เปลี่ยนชื่อเป็น ตันฮก เดินทางไปตามเมืองต่าง ๆ

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 21. หน้า 32-36)

ภาพ 9 แสดงเหตุการณ์ที่ชีวิตหนีจากการจับกุมและเดินทางไปตามเมืองต่าง ๆ
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 21, หน้า 36)

หรือการเล่าย้อนหลังถึงประวัติของโจโจ โดยผู้เขียนเป็นผู้เล่าเอง ความว่า

ขอถือโอกาสนี้เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับโจโจผู้นี้สักเล็กน้อย พ่อของโจโจ เป็นอดีตขุนนางชื่อว่าโจโก เป็นข้าราชการที่ปลดเกษียณแล้วและมาอาศัยอยู่ที่เมืองตันลิว ในจำนวนบุตรทั้งหมด โจโกรักและเอ็นดูโจโจมากเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะโจโจเป็นเด็กที่มีแววจิตวิไลฉลาดมากที่สุด แน่นอนว่าโจโจเป็นเด็กฉลาด มีปัญญาสูงส่ง เช่นเรื่องเรียน บอกแค่ศอกก็เข้าใจได้ถึงว่า ท่าทางที่ฉลาดเกิดมนุษย์ของโจโจทำให้ชาวบ้านเกรงกลัวและมองโจโจว่า “เป็นเด็กที่น่ากลัวเสียเหลือเกิน” โจโจไม่ชอบการเรียนหนังสือแต่ชอบการล่าสัตว์และมักจะร่วมพลพรรคอันธพาลในหมู่บ้าน เทียวทะเลาะวิวาทกับคนอื่น เป็นนักเลงหัวไม้ที่ไม่มีใครทำร้ายได้ พฤติกรรมอันธพาลของโจโจยิ่งหนักขึ้นทุกวันแต่โจโจก็มีทั้งคนเกลียดและคนชอบในเวลาเดียวกัน

เมื่ออายุได้ 20 ปี โจโจก็ได้เข้ารับราชการเป็นทหารรักษาวังหลวง นักแต่โจโจเป็นทหารรักษากาญจน์ คนที่ทำผิดกฎหมายจะต้องถูกดำเนินการอย่างเข้มงวดทันทีแม้ว่าจะเป็นขุนนางระดับสูงก็ตาม ด้วยเหตุนี้ชื่อเสียงของโจโจจึง

โด่งดังขึ้นและด้วยความฉลาดของโจโฉ เขาจึงประสบความสำเร็จในชีวิต
อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้เขายังเข้าร่วมในกองทัพที่สามารถพิชิตกบฏโจรโพก
ผ้าเหลืองด้วย ธงสีแดง อานม้าสีแดง และเกราะสีแดงคู่กายขุนพลผู้ควบม้า
ตะลอนไปทั่วทุ่งหญ้า ทำให้ผู้คนจดจำกันได้แม่นยำ นั่นคือ ขุนพลโจโฉ

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 4. หน้า 134-145)

ภาพ 10 แสดงภาพโจโฉ

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 4. หน้า 145)

2.2.2.2 ใช้กลวิธีการเล่าย้อนหลังถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เพื่อใช้ชักเตือน
สั่งสอน หรือแนะนำวิธีการแก้ปัญหาโดยมองจากเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตมาเป็นข้อคิด
เตือนใจ ดังเช่น เหตุการณ์ตอนที่เล่าถึงบุตรคนโตของเล่าเปียวมาขอความช่วยเหลือจากขงเบ้ง
เนื่องจากกลัวว่าตนจะถูกแม่เลี้ยงฆ่าเพราะแม่เลี้ยงของเล่าก็ต้องการให้ลูกของตนเป็นเจ้าเมือง
แทนเล่าเปียว ขงเบ้งจึงเล่าเรื่องราวของพระเจ้าโจรสตองพระองค์ของพระเจ้าจันเฮียนกั๋งในสมัยขุนซิว
เป็นการเตือนสติและให้ข้อคิดแก่เล่าก็ ความว่า

ในอดีตเมื่อสมัยขุนขิว (ยุคขุนขิว อยู่ในระหว่างปี 770 ก่อน ค.ศ. ถึงปี 403 ก่อน ค.ศ.) พระมเหสีของพระเจ้าจิ้นเยียนกั๋งแห่งจิ้น มีพระราชโอรสสองพระองค์ องค์โตพระนามว่า ชินเสง องค์ที่สองพระนามว่า ตงยี่ ทว่าในขณะเดียวกันพระสนมที่ชื่อลี้ ก็ได้ให้กำเนิดพระราชโอรสอีกพระองค์หนึ่ง นางลี้ก็ต้องการให้บุตรของตนเองปกครองเมืองจิ้น ดังนั้นนางจึงได้พยายามพูดให้ร้ายชินเสงและตงยี่เรื่อยมา แต่พระเจ้าจิ้นเยียนกั๋งทรงทราบว่า พระโอรสชินเสงและพระโอรสตงยี่เป็นคนดี จึงไม่ทรงหลงเชื่อคำพูดเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ นางลี้จึงได้คิดแผนการขึ้นแผนหนึ่ง

ในวันที่แสนอบอุ่นวันหนึ่งของฤดูใบไม้ผลิ นางลี้ได้เชิญเสด็จพระเจ้าจิ้นเยียนกั๋งออกไปชมสวนที่ระเบียงด้านนอก นางเอน้ำผึ้งทาที่คอเสื้อของตนเองและได้ชวนชินเสงออกไปในสวนด้วย เมื่อผึ้งได้กลิ่นหวานของน้ำผึ้งก็พากันบินมาตอมนางลี้ ชินเสงจึงรีบใช้มือปิดผึ้งที่คอเสื้อบ้าง ช้างหลังบ้างให้แก่นาง พระเจ้าจิ้นเยียนกั๋งผู้ทอดพระเนตรเห็นภาพนั้นจากระเบียงด้านบน ทรงกริ้วอย่างยิ่ง เนื่องจากทรงทอดพระเนตรเห็นไปว่าทั้งสองคนนั้นกำลังหยอกเย้ากันอยู่ หลังจากวันนั้น พระเจ้าจิ้นเยียนกั๋งก็ไม่ทรงเชื่อชินเสงอีกเลย เมื่อแผนการแรกดำเนินไปด้วยดี นางลี้จึงได้คิดแผนต่อไปอีก โดยได้เตรียมหมันไถวเคลือบยาพิษไปใช้ในงานพิธีเช่นวิญญานของพระมเหสีที่สิ้นพระชนม์ไป แล้วนางก็บอกกับชินเสงว่า ของที่เช่นพระมารดานี้ถ้าจะทิ้งไปเฉย ๆ ก็น่าเสียดาย ขอให้นำไปถวายพระเจ้าจิ้นเยียนกั๋ง

ชินเสงซึ่งไม่รู้เรื่องอะไรจึงได้นำของเหล่านั้นไปถวายพระเจ้าจิ้นเยียนกั๋งทันใดนั้น นางลี้ก็ถลันออกมาแย่งของที่ชินเสงนำมาถวายไป แล้วกล่าวว่า ของที่เอามาจากข้างนอกจะเสวยโดยไม่ตรวจสอบพิษก่อนได้อย่างไร นางจึงโยนหมันไถวนั้นไปให้สุนัขที่อยู่แถว ๆ นั้นกิน เดี่ยวเดียวสุนัขนั้นก็กระอักออกมาเป็นเลือดและตายไปในที่สุด ชินเสงจึงต้องถูกตัดหัว ณ ที่นั้นอย่างไม่ต้องสงสัย

ตงยี่ องค์น้องเมื่อได้เห็นดังนั้นก็รู้ตัวว่าต่อไปต้องถึงคราวของตนแน่ จึงได้หนีไปหลบซ่อนตัวที่เมืองอื่น หลังจากนั้นสิบเก้าปี ผู้มีนามว่า จินหวินกง ก็ได้ปรากฏตัวต่อสังคมเป็นครั้งแรก ซึ่งที่แท้คนผู้นั้นก็คือ ตงยี่นั่นเอง

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 22, หน้า 7-15)

ภาพ 11 แสดงเหตุการณ์นางลิกว้างแผนให้พระเจ้าจันเสนก่งเข้าใจผิดขึ้นเสง
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 22. หน้า 10)

จากการแนะนำของขงเบ้ง เล่าที่จึงได้ขอให้เล่าเปียวส่งตนไปปกครองเมืองกังแฮ เพื่อ
ต้องการที่จะหนีภัยจากมารดาเลี้ยง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับกลวิธีการเล่าย้อนหลังนี้ ผู้เขียนจะใช้ตัวละครซึ่งอาจเป็นตัวละคร
เอกหรือตัวละครประกอบเป็นผู้เล่าย้อนหลัง ซึ่งลักษณะการเล่าย้อนหลังจะมีรูปแบบการนำเสนอ
ที่แตกต่างจากการดำเนินเรื่องทั่วไป ซึ่งจะกล่าวต่อไปในหัวข้อกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา

2.3 การดำเนินเรื่องเพื่อสร้างความสนใจผู้อ่าน

ตามกติก ฉบับการตูนของมิตสีเทรุ โยโกยามะ จะสร้างความสนใจของผู้อ่านด้วยภาพ
ลายเส้นที่ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้อย่างชัดเจน ในจากการรับการต่อสู้แล้วนั้น ในการดำเนินเรื่อง
ผู้เขียนยังใช้กลวิธีในการดำเนินเพื่อสร้างความสนใจดังต่อไปนี้

2.3.1 การใช้ความกระหายใคร่รู้

ตามก๊ก เป็นวรรณคดีที่มีเสน่ห์ชวนติดตามด้วยเนื้อเรื่องที่สร้างความกระหายใคร่รู้แก่ผู้อ่านให้ใจจดจ่อกับเหตุการณ์การใช้สติปัญญา ซึ่งไหวชิงพริบกันระหว่างผู้นำและเหล่าแม่ทัพ ที่ปรึกษาของก๊กต่าง ๆ เช่น กลอุบายของขงเบ้งที่จะทำธนูแสนดอกให้แก่อ้วยภายในสามวัน ดังความที่ปรากฏในภาพ 12 ว่า

ภาพ 12 แสดงเหตุการณ์ที่ขงเบ้งอาสาทำธนูแสนดอกให้แก่อ้วยภายในสามวัน
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ ,ม.ป.ป. เล่ม 7. หน้า 34)

จากภาพการกระทำของขงเบ้งดังกล่าวทำให้ผู้อ่านเกิดความกระหายใคร่รู้ว่าขงเบ้งจะมีกลวิธีอย่างไรที่จะทำธนูในจำนวนแสนดอก ภายในระยะเวลาเพียงสามวัน

ซึ่งกลอุบายที่ขงเบ้งใช้ก็คือ การทำหุ่นแต่งตัวเป็นทหารอยู่ประจำเรือรบ เมื่อได้เวลาภูมิอากาศมีหมอกลงจัด ขงเบ้งก็ให้ทหารนำเรือที่เตรียมไว้บุกเข้าไปในทัพเรือของโจโฉ ฝ่ายโจโฉมองไม่ถนัด นึกว่าฝ่ายโจโฉบุกโจมตีให้ระดมยิงธนู ธนูที่ฝ่ายโจโฉยิงมาก็ปักอยู่เต็มหุ่นฟางเป็นจำนวนมาก ขงเบ้งก็ให้ทหารนำเรือกลับ แล้วสั่งให้ทหารคัดและรวบรวมธนูที่ได้ไปให้โจโฉ ดังภาพ 13

ภาพ 13 แสดงกลอุบายการทำลูกธนูของขงเบ้ง
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 7. หน้า 55)

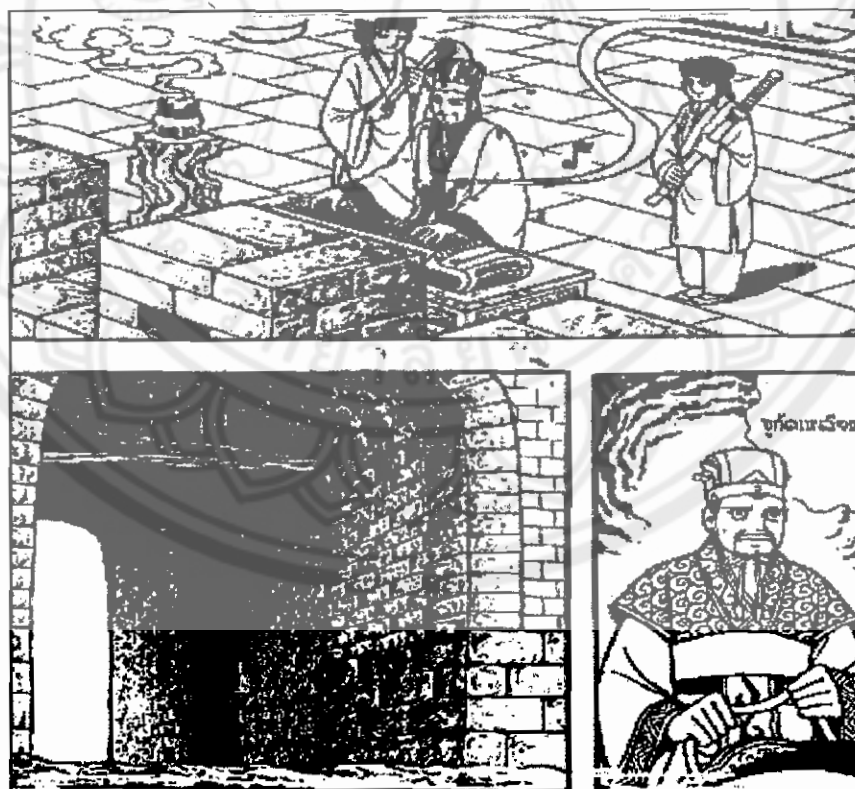
หรือกลอุบายลวงสุมาอี้ที่ผู้เขียนเรียกว่า แผนเมืองร้าง ในเหตุการณ์ตอนที่สุมาอี้ยกทัพที่มีกำลังทหาร 150,000 คน มาโจมตีเมืองเสฉวน ซึ่งในขณะนั้นขงเบ้งเป็นผู้รักษาเมืองพร้อมด้วยทหารทั้งหมด 2,500 คน ขงเบ้งจึงสั่งทหารทั้งหมด ความว่า “เอาละ เอาธงทั้งหมดแอบไว้ ส่วนแม่ทัพก็ไปรักษาหน่วยของตนไว้ เปิดประตูเมืองไว้ทุกด้าน แต่ละประตูให้ราดน้ำทำความสะอาด เหมือนกับจะต้อนรับขุนนางผู้ใหญ่ ผู้ที่ละทิ้งตำแหน่งที่ตนประจำการหรือส่งเสียงดัง ให้ประหารได้เลย” (มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 52. หน้า 165) แล้วขงเบ้งก็ขึ้นไปนั่งติดพิณอยู่บนกำแพงเมือง

จากการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้อ่านเกิดความกระหายใคร่รู้ เกี่ยวกับการกระทำของขงเบ้ง ว่าขงเบ้งมีแผนการหรือกลอุบายอย่างไร ทำไมถึงสั่งให้ทหารปฏิบัติอย่างนั้น และกลอุบายที่ขงเบ้งคิดไว้จะสามารถเอาชนะกองทัพบที่มีจำนวนถึง 150,000 ของสุมาอี้ได้หรือไม่

เมื่อสุมาอี้ยกทัพมาซิดกำแพงเมือง มองเห็นขงเบ้งนั่งติดพิณอยู่บนกำแพงเมืองอย่างสบายใจ ไม่หวั่นเกรงกองทัพของตน สุมาอี้ก็เกิดความระแวง ดังคำพูดของสุมาอี้ว่า

นี่เป็นกับดัก ขงเบ้งต้องวางแผนอะไรอยู่แน่ ๆ ในอดีต ขงเบ้งเคยใช้แผนทำที่ว่าเมืองซินเจียของเกงจิ๋วร้างโดยวางกับดักในเมือง ล่อให้ทัพขงเบ้งเข้าไป จากนั้นก็จุดไฟเผาทั้งเมืองและกองทัพขงเบ้ง ไม่เพียงแค่นั้น เมื่อไม่นานมานี้ก็ล่อกองทัพรถเหล็กของเสเกียงเข้าไปในค่ายร้าง หลอกให้ตกหลุมพรางจัดการกองทัพเสเกียงจนราบคาบ ขงเบ้งนั้นเป็นคนรอบคอบเสมอ ไม่เคยทำอะไรที่เป็นการเสี่ยงเลย คราวนี้จึงต้องมีแผนอะไรแน่ แล้วถ้าเราได้รับความเสียหายอย่างหนัก ที่จะมีหน้ากลับไปเข้าเฝ้าฮ่องเต้ได้อย่างไร อีกอย่างจะทำให้กองทัพจกพื้นกำลังขึ้นมาอีกด้วย เข้าใจแล้วก็ถอยทัพได้

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 52. หน้า 169)

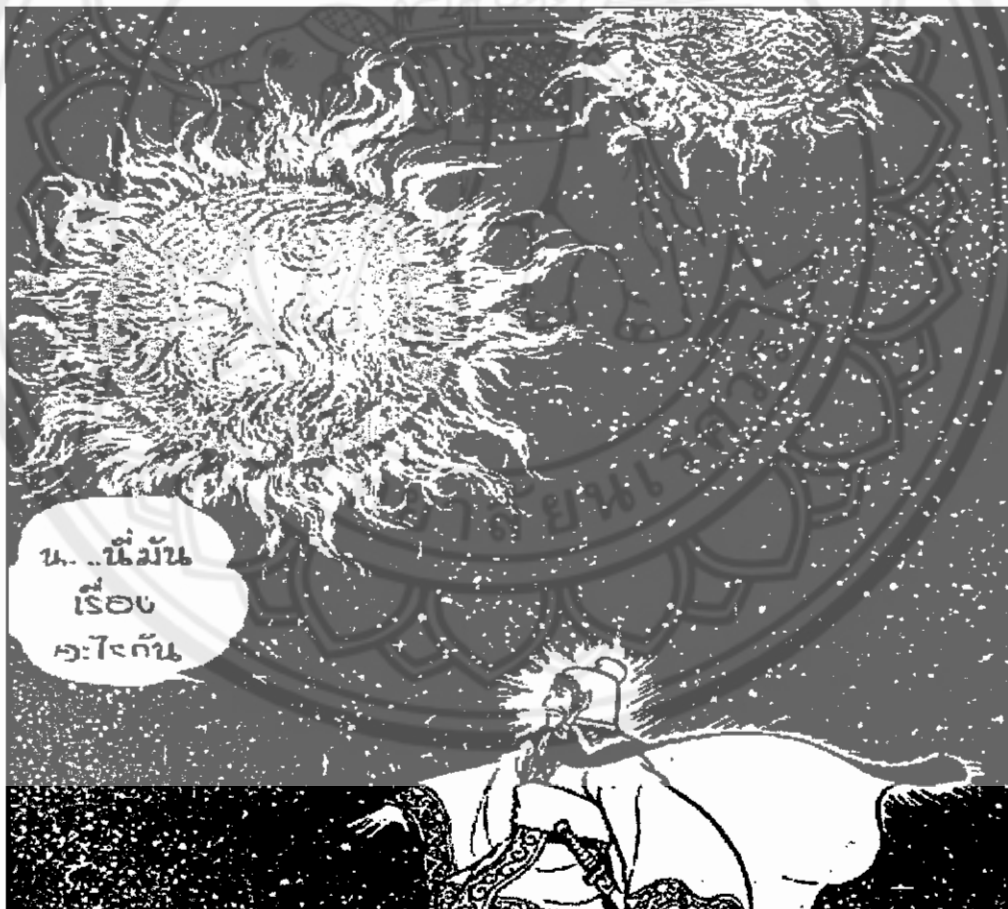
ภาพ 14 แสดงภาพขงเบ้งติดพิณ

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 52. หน้า 168)

2.3.2 การใช้ลางบอกเหตุล่วงหน้า

ในขณะที่ความกระหายใคร่รู้เหตุการณ์บังเกิดและความไม่แน่ใจในเหตุการณ์ข้างหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ผู้อ่านต้องอาศัยการคาดเดาอยู่ตลอดเวลา ผู้เขียนจึงได้ใช้ลางบอกเหตุช่วยชี้แนะหรือบอกผู้อ่านว่าจะมีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น ซึ่งลางบอกเหตุที่ปรากฏในเรื่องนั้นมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2.3.2.1 ความฝัน เป็นลางบอกเหตุที่พบในหลายตอน ยกตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ตอนที่โจโฉยกกองทัพลงใต้เพื่อปราบปรามเมืองทางใต้ ขณะที่โจโฉหลับอยู่ โจโฉก็ฝันเห็นพระอาทิตย์ดวงโตพุ่งขึ้นมาจากแม่น้ำแยงซีเกียง ดังภาพ

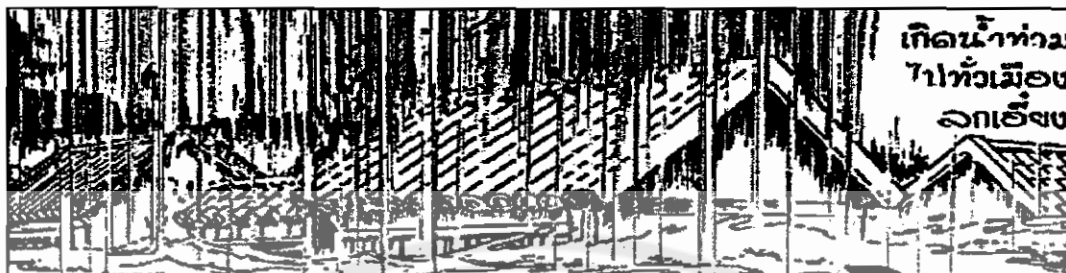
ภาพ 15 แสดงความฝันของโจโฉ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 9. หน้า 73)

จากความฝันของโจโฉ เป็นลางบอกเหตุให้โจโฉและผู้อ่านทราบว่า ต่อไปภายหน้า นอกจากจะมีโจโฉเป็นผู้ที่กุมอำนาจมากที่สุดในขณะนี้ ยังมีผู้มีอำนาจเกิดขึ้นอีกถึงสองคน ซึ่งนั่นก็คือเล่าปี่และซุนกวน จากการที่โจโฉฝันเห็นดวงอาทิตย์สองดวงโผล่ขึ้นมาจากแม่น้ำแยงซีเกียงนั่นเอง

2.3.2.2 ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเหนือธรรมชาติ ไม่สามารถหาเหตุผลในปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ เช่น เหตุการณ์ประหลาดที่เกิดขึ้นในขณะที่พระเจ้าเลนเต้มีพระชนม์เพียงสิบสองชันษา มีงูตัวหนึ่ง “มันตกลงมาข้าง ๆ องค์ฮ่องเต้และด้วยความตกใจของครุฑได้ฆ่าตัวมันทันที ทันใดนั้นท้องฟ้าก็ปั่นป่วน พายุพัดแรง ลูกเห็บตกลงมาไม่หยุด จากนั้นก็มีฝนตกหนักสามวันสามคืน เกิดน้ำท่วมไปทั่วเมืองลงเอียง มีบ้านเรือนถูกน้ำท่วมกว่าหมื่นหลัง บ้านเรือนพังเสียหายมากมาย มีทั้งคนจมน้ำตายและคนเจ็บนับไม่ถ้วนแล้วความทุกข์ยากแสนสาหัสก็อุบัติขึ้น” (มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 63-65) ดังภาพ

ภาพ 16 แสดงปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติในสมัยพระเจ้าเลนเต้
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 63)

ภาพ 17 แสดงเหตุการณ์การเกิดพายุฝน ทำให้น้ำท่วมบ้านเรือนราษฎร
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 65)

ภาพ 18 แสดงภาพราษฎรล้มตายจากอุทกภัย
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 65)

หลังจากปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติดังกล่าว บ้านเมืองก็เกิดความวุ่นวายต่าง ๆ ไม่
ว่าจะเป็นจากเหล่าชนที่ โจรกบฏก็ต่าง ๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่สร้างความเดือดร้อนให้แก่อาณาประช
ราษฎรทั้งสิ้น

หรือปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ ในเหตุการณ์ตอนที่โจรโยกทัพเรือจะไปตีอังก ก็เกิด
ลมพัดธงประจำตัวแม่ทัพหัก ซึ่งเป็นลางบอกให้รู้ว่าจะเกิดเหตุร้ายในทัพโจร นั่นก็คือ โจรโยก
แพ้ต่อจิวอี้ ดังความที่ปรากฏในภาพ 19 ว่า

ภาพ 19 แสดงเหตุการณ์ที่เป็นลางบอกเหตุในทัพเรือโจโจ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 25. หน้า 13)

2.3.2.3 โหราศาสตร์ ในเรื่องสามก๊กจะปรากฏเรื่องของโหราศาสตร์อยู่มาก โดยเฉพาะเรื่องการดูดาว ซึ่งผู้เขียนได้ใช้ความเชื่อนี้เป็นกลวิธีสร้างลางบอกเหตุอย่างหนึ่ง ดังเหตุการณ์ตอนเปิดเรื่องที่เล่าปี่อาสาเป็นคนแบกสัมภาระให้กับโจรโพกผ้าเหลือง เล่าปี่ได้มองดูท้องฟ้า เห็นดาวดวงหนึ่งแผ่รัศมีเจิดจ้า ซึ่งคนโบราณเชื่อถือกันมาว่า ถ้าดาวดวงนี้ปรากฏแสงสุกใสเมื่อใด บ้านเมืองจะประสบกับความหายนะ ดังภาพ

ภาพ 20 แสดงการดูดาวของเล่าปี่ที่เชื่อว่าบ้านเมืองจะเกิดภัยนะ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 46)

หรือลงบอกเหตุในตอนที่ยังเบ้งดูดาวและรู้ว่าจะตายจึงได้ทำพิธีต่อชีวิต แต่ก็ไม่
สำเร็จ ดังความที่ปรากฏในภาพ 21 ว่า

ภาพ 21 แสดงเหตุการณ์ยังเบ้งดู

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 59. หน้า 61)

2.4 จุดสุดยอดของเรื่อง

จุดสุดยอดของเรื่อง เป็นจุดที่ปัญหาได้รับการแก้ไข เป็นตอนที่เรื่องดำเนินมาถึงจุดสูงสุด (Climax) ที่จะมีผลให้เรื่องเปลี่ยนแปลงไปทางใดทางหนึ่ง ใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ มีโครงเรื่องย่อยหลายโครงเรื่องซึ่งแต่ละโครงเรื่องก็จะมีจุดสุดยอดและจุดจบของโครงเรื่องย่อย ส่วนจุดสุดยอดของโครงเรื่องใหญ่ ก็คือ เหตุการณ์ที่ขงเบ้งเสียชีวิต ดังภาพ

ภาพ 22 แสดงเหตุการณ์ขงเบ้งเสียชีวิต

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 59. หน้า 103)

สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ เป็นเรื่องของการใช้สติปัญญาต่อสู้แย่งชิงอำนาจระหว่างสามก๊ก โดยเน้นเรื่องราวการต่อสู้เพื่อครอบงำราชวงศ์ฮั่นของก๊กเล่าปี่ ซึ่งมีขงเบ้งเป็นตัวละครสำคัญ กล่าวคือ ขงเบ้งเป็นที่ปรึกษาคนสำคัญเปรียบเสมือนสมองของจ๊กก๊ก เมื่อขงเบ้งตายจึงผลกระทบต่อเรื่องเป็นอย่างมาก

จะเห็นได้ว่า เรื่องราวการศึกสงครามจะเน้นการทำสงครามของก๊กเล่าปี่โดยมีขงเบ้งเป็นที่ปรึกษา ถึงแม้ว่าผู้นำของก๊กคือเล่าปี่จะสิ้นชีวิตแต่กำลังอำนาจของจ๊กก๊กก็ยังไม่หมด เพราะขงเบ้งยังสืบทอดเจตนารมณ์ที่จะกอบกู้ราชวงศ์ของเล่าปี่อยู่ แต่เมื่อขงเบ้งสิ้นชีวิต จ๊กก๊กก็อ่อนอำนาจลง ช่วงที่เรื่องราวดำเนินมาถึงตอนขงเบ้งตาย เป็นช่วงที่ตึงเครียดที่สุด สะท้อนอารมณ์ของผู้อ่านเป็นจุดที่อารมณ์ของผู้อ่านขึ้นสูงสุดและต้องการที่จะรู้ว่าเรื่องราวต่าง ๆ จะลงเอยอย่างไร หลังจากขงเบ้งตาย

2.5 จุดคลายปมปัญหา

จุดคลายปมปัญหา คือ เหตุการณ์ช่วงที่เรื่องดำเนินถึงจุดสุดยอดหรือจุดที่ปมปัญหาได้รับการแก้ไขแล้ว เรื่องต่าง ๆ ก็จะค่อยคลี่คลายเข้าสู่จุดจบของเรื่อง

หลังจากที่ขงเบ้งสิ้นชีวิต จ๊กก๊กก็อ่อนอำนาจลง เนื่องจากขาดผู้มีสติปัญญาปกครองเหล่าแม่ทัพ ขุนนางที่เคยร่วมต่อสู้กับเล่าปี่และขงเบ้งก็ได้ปกป้องหัวเมืองต่าง ๆ ของจ๊กก๊กจนตัวตาย และท้ายที่สุดพระเจ้าเล่าเสี้ยนก็ยอมอ่อนน้อมต่ออุยจ๊ก และเรื่องราวก็ดำเนินไปสู่จุดจบ ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

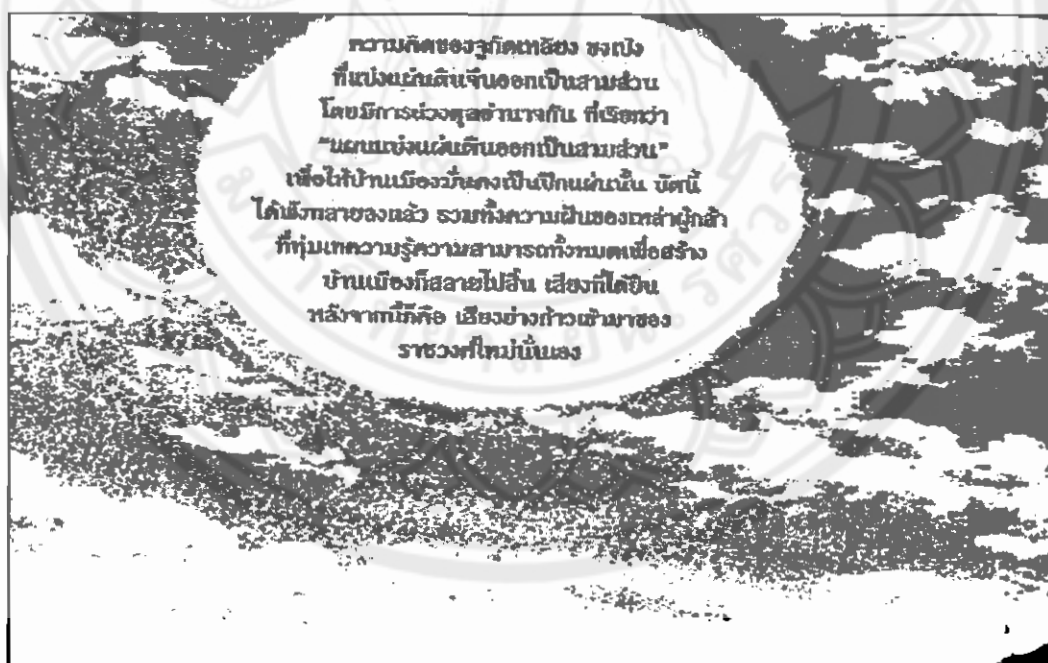
ภาพ 23 แสดงเหตุการณ์พระเจ้าเล่าเสี้ยนปรึกษาขุนนางจะยอมอ่อนน้อมต่ออุยจ๊ก

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 60. หน้า 220)

3. ตอนจบของเรื่องหรือตอนปิดเรื่อง (Ending or Denouement)

เมื่อเหตุการณ์ผ่านช่วงที่เรียกว่า จุดตึงเครียดหรือจุดสุดยอด เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้คลี่คลายมาถึงจุดจบ ซึ่งกลวิธีผู้เขียนใช้ในการจบเรื่อง สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ นั้นเป็นการจบแบบไม่สมหวัง (Tragic Ending) คือ จบด้วยความสูญเสีย ความล้มเหลว กล่าวคือ จบด้วยการล่มสลายของจ๊กก๊ก ก๊กของเล่าปี่ผู้ที่ต้องการจะกอบกู้ราชวงศ์ฮั่น

ผู้เขียนจบด้วยการบรรยายถึงความล้มเหลวของจ๊กก๊กและได้กล่าวทิ้งท้ายให้ผู้อ่านคาดเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไปในแผ่นดินจีน ดังคำว่า "ความคิดของจูถัดเหลียง ขงเบ้ง ที่แบ่งแผ่นดินจีนออกเป็นสามส่วน โดยมีการถ่วงดุลอำนาจกัน ที่เรียกว่า แผนแบ่งแผ่นดินออกเป็นสามส่วน เพื่อให้บ้านเมืองมั่นคงเป็นปึกแผ่นนั้น บัดนี้ได้พังทลายลงแล้ว รวมทั้งความฝันของเหล่าผู้กล้าที่ทุ่มเทความรู้ความสามารถทั้งหมดเพื่อสร้างบ้านเมืองก็สลายไปด้วย สิ่งที่ได้ยินหลังจากนี้ก็คือ เสียงย่างก้าวเข้ามาของราชวงศ์ใหม่นั้นเอง" (มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่มที่ 60. หน้า 251)

ภาพ 24 แสดงจากจบหรือภาพตอนปิดเรื่องสามก๊ก
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 60. หน้า 251)

จากคำบรรยายทำให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาได้ว่า เมื่อราชวงศ์ฮั่นล่มสลายแล้ว ต่อไปก็จะมีราชวงศ์ใหม่มาปกครองแผ่นดินจีน

โครงเรื่องย่อย (Sub plot)

โครงเรื่องย่อยที่พบใน สามก๊ก ฉบับการตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ นั้น โครงเรื่องย่อยแต่ละโครงเรื่องจะส่งผลกระทบต่อโครงเรื่องใหญ่ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ โครงเรื่องย่อยที่ส่งผลกระทบต่อตัวละคร โครงเรื่องย่อยที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง โครงเรื่องย่อยที่ช่วยในการเปลี่ยนอารมณ์ของผู้อ่านและเพิ่มความสนุกสนาน

จากการศึกษาโครงเรื่องย่อยใน สามก๊ก ฉบับการตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ พบโครงเรื่องย่อยแทรกอยู่ในหลายตอน จากตัวอย่างโครงเรื่องย่อย ดังต่อไปนี้

1. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ จิรโปกผ้าเหลือง

เรื่องราวของชายคนหนึ่ง ชื่อว่า เตียวทัก ซึ่งมีความรู้ในเรื่องการรักษาโรค ได้ตั้งตัวเป็นผู้เชี่ยวชาญ ประชาชนต่างศรัทธาเตียวทักว่าเป็นเทพเจ้า จึงมาสมัครเป็นศิษย์ โดยทุกคนจะใช้ผ้าเหลืองผูกผม ในช่วงเวลานั้นพระเจ้าแผ่นดินอ่อนแอ กลุ่มจิรโปกผ้าเหลืองจึงคิดก่อกบฏ สร้างความวุ่นวายโดยการปล้นชิงทรัพย์และฆ่าประชาชนมากมาย ทางราชสำนักจึงประกาศให้ผู้รักชาติช่วยกันปราบจิรโปกผ้าเหลือง โครงเรื่องย่อยนี้ เป็นโครงเรื่องที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างจิรโปกผ้าเหลืองกับทางราชสำนัก โดยทั้งสองฝ่ายต่างต้องการที่จะมีอำนาจในการปกครองประชาชน จึงได้ต่อสู้กัน และในที่สุด กลุ่มผู้รักชาติและฝ่ายราชสำนักก็สามารถปราบปรามกลุ่มจิรโปกผ้าเหลืองได้สำเร็จ

ผลกระทบของโครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับจิรโปกผ้าเหลือง ที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่คือ เป็นโครงเรื่องย่อยที่ช่วยในการดำเนินเรื่องคือ ใช้เปิดเรื่อง เพื่อแสดงสถานการณ์ สภาพบ้านเมืองที่เกิดความวุ่นวาย อันจะนำไปสู่ปัญหา หรือความขัดแย้งภายในโครงเรื่องใหญ่ เป็นสาเหตุหนึ่งที่เกิดขึ้นให้เกิดความแตกแยกเป็นก๊กต่าง ๆ คือ เมื่อเหล่าผู้รักชาติรวมตัวกันเพื่อมาปราบจิรโปกสำเร็จ เหล่าผู้รักชาติก็เกิดความขัดแย้งเพื่อแย่งกันเป็นใหญ่ และยังเป็นโครงเรื่องย่อยที่เสนอตัวละครเอกของเรื่อง ได้แก่ เล่าปี่ กวนอู เตียวหุย ซึ่งได้รวมตัวกันเพื่ออาสาปราบจิรโปกผ้าเหลือง

2. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับเล่าปีและองค์หญิงฝูหยง

เป็นเรื่องราวความรักระหว่างชายหนุ่มหญิงสาวที่ไม่สมหวัง คือ เล่าปีและองค์หญิงฝูหยง องค์หญิงฝูหยงทายาทของตระกูลหนึ่งซึ่งเป็นเจ้าเมือง ๆ หนึ่ง ในช่วงเวลาที่เกิดโจรโพกผ้าเหลืองเมืองนั้นถูกเผาและบ้านตระกูลหนึ่งก็ถูกทำลาย องค์หญิงฝูหยงจึงได้หลบซ่อนตัวอยู่ที่วัดกับหลวงจีน ต่อมาเล่าปีได้ไปพบจึงพาองค์หญิงหลบหนีโจรโพกผ้าเหลือง ทั้งสองจึงรักกัน แต่เล่าปีก็ต้องตัดใจจากองค์หญิงฝูหยงเพื่อหน้าที่ที่ต้องกอบกู้ราชวงศ์ยั้น ทั้งคู่จึงต้องแยกจากกัน

ผลกระทบของโครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับเล่าปีและองค์หญิงฝูหยง เป็นโครงเรื่องย่อยที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง คือ เป็นโครงเรื่องย่อยที่ใช้ในการเปิดเรื่อง เพื่อแสดงสถานการณ์ สภาพบ้านเมืองและราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากกลุ่มโจรโพกผ้าเหลือง ซึ่งเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ปัญหาหรือความขัดแย้งในโครงเรื่องใหญ่ นอกจากนี้ยังเป็นโครงเรื่องที่ช่วยเสนอตัวละครเอก คือ เล่าปี แสดงให้เห็นถึงจุดเริ่มต้นการต่อสู้ของเล่าปีและแสดงถึงความตั้งใจจริงที่จะกอบกู้ราชวงศ์ยั้นของเล่าปีที่ต้องเสียสละทั้งความรู้สึกร่วมตัวเพื่อส่วนรวม

3. โครงเรื่องเกี่ยวกับ นางเดียวเสียน

เป็นเรื่องของหญิงสาวคนหนึ่ง ชื่อว่า เดียวเสียน ที่ยอมเสียสละตนเองเพื่อชาติบ้านเมืองและทดแทนคุณบิดาเลี้ยง กล่าวคือ ในขณะที่บ้านเมืองตกอยู่ในอำนาจของขุนนางชั่วประชาชนได้รับความเดือดร้อน มีหญิงสาวผู้หนึ่ง ซึ่งเป็นลูกเลี้ยงของขุนนางที่มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ได้คิดตอบแทนบุญคุณบิดาโดยการใช้เสน่ห์เล่ห์กลต่าง ๆ ยั่วยวนและยั่วยุให้ขุนนางชั่วคือ ตังใต้ะ กับทหารคนสนิทคือลิโป้ ผิดใจกันเพราะหลงเสน่ห์นาง จนลิโป้ฆ่าตังใต้ะตาย เมื่อภาระหน้าที่สำเร็จ นางเดียวเสียนได้ฆ่าตัวตาย

ผลกระทบที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่ โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ นางเดียวเสียน เป็นโครงเรื่องย่อยที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง คือ เป็นโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างบุคคลในครอบครัวคือ พ่อเลี้ยงตังใต้ะกับลิโป้ลูกเลี้ยงที่ผิดพ้องหมองใจกันด้วยเรื่องของสตรี ส่งผลให้โครงเรื่องมีการดำเนินต่อไปได้ คือ ตังใต้ะและลิโป้ถูกกำจัดออกจากราชสำนัก แต่ทว่าก็มีอำนาจของผู้อื่นเข้ามาแทนที่

4. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับอ้วนเสี้ยว

โครงเรื่อง คือ เป็นเรื่องของขุนพลผู้หนึ่ง ชื่อ อ้วนเสี้ยว ซึ่งเคยมีตำแหน่งเป็นแม่ทัพ เมื่อครั้งหัวเมืองต่าง ๆ รวมตัวกันคิดกำจัดแม่ทัพผู้ที่เข้ามาคุมอำนาจในเมืองหลวงและประพฤติกุจริตจนก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ราษฎร แต่ก็ไม่สำเร็จเพราะเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างหัวเมืองต่าง ๆ ต่อมาขุนพลผู้นี้ได้คุมอำนาจอยู่ทางภาคเหนือ ตั้งตัวเป็นเจ้า จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งกับราชสำนัก และสู้รบกับแม่ทัพจากราชสำนักที่ต้องการจะโค่นอำนาจทางภาคเหนือ จนท้ายที่สุดขุนพลผู้นี้ก็ต้องจบชีวิตลงจากสาเหตุของความเครียดเรื่องผู้สืบทอดตำแหน่ง และความแค้นภายในใจที่ไม่เคยรับชนะเลยแม้แต่ครั้งเดียว

ผลกระทบที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่ โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ ชีวิตของอ้วนเสี้ยว เป็นโครงเรื่องย่อยที่ช่วยในแสดงตัวละครให้เด่นชัด กล่าวคือ แสดงให้เห็นลักษณะนิสัย และความสามารถในการรบของโจโฉ ซึ่งเป็นแม่ทัพและมหาอุปราชจากทางราชสำนักที่ส่งมาปราบอ้วนเสี้ยว

5. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ กวนอู

เป็นเรื่องของ กวนอู ทหารเอกและพี่น้องร่วมสาบานของเล่าปี่ เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและจงรักภักดีต่อเล่าปี่ คอยติดตามเล่าปี่ในการทำศึกสงคราม ต่อมาได้ไปอยู่กับโจโฉด้วยเหตุผลที่ต้องการจะคุ้มครองครอบครัวของเล่าปี่ ส่วนโจโฉนั้นก็รักใคร่และต้องการให้ทหารเอกผู้นี้อยู่กับตน จึงเลี้ยงดูเป็นอย่างดี แต่ก็ไม่สำเร็จ ด้วยความรักความภักดีที่มีต่อเล่าปี่ ทหารเอกผู้นี้จึงหนีโจโฉไปหาเล่าปี่ ต่อมาเมื่อครั้งมีสงครามระหว่างเมืองซุนกวนกับโจโฉ กวนอูของเล่าปี่สั่งให้ไปตั้งด่านเพื่อรอจับตัวโจโฉเมื่อแตกทัพมา แต่ทหารเอกคนนี้ได้ปล่อยตัวโจโฉไปเพราะนึกถึงบุญคุณที่เคยเลี้ยงดู เมื่อครั้งทำศึกกับซุนกวน กวนอูถูกจับตัวไป ซุนกวนพยายามเกลี้ยกล่อมให้กวนอูอยู่ด้วยแต่กวนอูปฏิเสธ ซุนกวนจึงสั่งฆ่ากวนอู

ผลกระทบที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่ โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ กวนอู เป็นโครงเรื่องที่แสดงถึงความขัดแย้งระหว่างโจโฉและกวนอู และยังเป็นโครงเรื่องที่มีผลกระทบกับตัวละครคือ เมื่อตอนโจโฉแตกทัพนั้น ถ้ากวนอูไม่ปล่อยโจโฉไป ชีวิตของโจโฉซึ่งถือว่าเป็นตัวละครเอกที่มีบทบาทในโครงเรื่องใหญ่ก็คงต้องจบลง หรือไม่ก็ถูกเล่าปี่จับได้ตั้งแต่นั้นนั้น จึงถือว่าเป็นโครงเรื่องที่ช่วยในการดำเนินเรื่องด้วย กล่าวคือ ช่วยคลี่คลายสถานการณ์ ที่คับขันของฝ่ายโจโฉ อย่างสมเหตุสมผล คือผู้ประพันธ์ได้สร้างเหตุการณ์ที่ทำให้กวนอูตัดสินใจปล่อยโจโฉไปเพราะนึกถึงบุญคุณที่เคยเลี้ยงดูตน นอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นว่าข้าราชการบริพารที่ดีนั้นต้องมีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์

ดังที่กวนอูยอมตายดีกว่าจะต้องเป็นข้ารับใช้ผู้อื่น และการตายของกวนอูยังเป็นจุดที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างเล่าปี่และซุนกวน ด้วยความรักที่เล่าปี่มีต่อกวนอู เล่าปี่จึงคิดแค้นซุนกวน และประกาศเป็นศัตรูกับซุนกวน

6. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ เล่าปี่และนางซุนฮูหยิน

เป็นเรื่องของชายหญิงคู่หนึ่ง คือ เล่าปี่และนางซุนฮูหยิน ที่ต้องแต่งงานกันเพราะเหตุผลทางการเมือง กล่าวคือ พี่ชายของฝ่ายหญิงวางแผนที่จะจับตัวฝ่ายชายโดยยกน้องสาวให้ และจะจับตัวฝ่ายชายในพิธีแต่งงาน แต่แผนการต้องล้มเหลว ในที่สุดน้องสาวต้องแต่งงานกับเล่าปี่จริง ฝ่ายหญิงจึงเกิดความขัดแย้งภายในใจระหว่างบ้านเกิดเมืองนอนกับสามีว่าจะเลือกทางใดดี ส่วนฝ่ายชายก็ขัดแย้งกับพี่ของฝ่ายหญิง และท้ายที่สุดทั้งคู่ก็ต้องแยกจากกัน ฝ่ายหญิงกลับมาอยู่กับแม่และพี่ชายที่เมืองของตน

ผลกระทบที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่ โครงเรื่องความรักระหว่างเล่าปี่และนางซุนฮูหยิน เป็นเรื่องที่แทรกเข้ามาเพื่อเปลี่ยนอารมณ์ของผู้อ่าน คือ จากอารมณ์ตื่นเต้นเร้าใจกับการสู้รบ มาเป็นอารมณ์เศร้า เกิดอารมณ์ความสงสารเล่าปี่และนางซุนฮูหยินที่ต้องพลัดพรากกัน และแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งในโครงเรื่องใหญ่คือ ความขัดแย้งระหว่างเล่าปี่กับซุนกวน ที่ต่างก็ใช้เล่ห์กลเพื่อชิงอำนาจการปกครองในแผ่นดินจีน

7. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ จิวยี่

โครงเรื่อง คือ เป็นเรื่องของ จิวยี่ แม่ทัพที่คอยช่วยเหลือซุนกวนปกครอง และเป็นผู้วางแผนจับตัวเล่าปี่โดยการให้น้องสาวของซุนกวนแต่งงานกับเล่าปี่ แต่ก็ล้มเหลว ต่อมากองทัพเรือของโจโฉบุกประชิดเมือง แม่ทัพผู้นี้ก็ได้คิดอุบายเผาทัพเรือของโจโฉ จนในที่สุดกองทัพของโจโฉก็แตกพ่ายไป แต่แม่ทัพผู้นี้ก็ยังมีความขัดแย้งภายในใจตัวเองคือ ต้องการที่จะทำลายเล่าปี่และขงเบ้งให้ได้ แต่ก็ไม่สำเร็จ จนในที่สุดก็กระอักเลือดตายเพราะคั่งแค้นใจที่ต้องพ่ายแพ้ต่อสติปัญญาของขงเบ้งทุกครั้ง

ผลกระทบที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่ ในโครงเรื่องย่อยตอนนี้คือ จิวยี่ ซึ่งเป็นโครงเรื่องแสดงหรือเป็นเหตุการณ์ที่เสริมความขัดแย้งในโครงเรื่องใหญ่ให้เด่นชัดขึ้นคือ ความขัดแย้งระหว่างโจโฉกับซุนกวน ความขัดแย้งระหว่างเล่าปี่กับซุนกวน

นอกจากนั้น บทบาทของจิวยี่ยังช่วยแสดงให้เห็นถึงความสามารถ และสติปัญญาของขงเบ้ง กล่าวคือ จิวยี่ สามารถวางแผนในการเผาทัพเรือของโจโฉ จนโจโฉแตกพ่ายไป แต่จิวยี่ไม่สามารถจะทำร้ายขงเบ้งได้ เพราะขงเบ้งรู้เท่าทันจิวยี่ จึงแสดงให้เห็นว่าถึงจิวยี่จะมีความฉลาดและความสามารถในการรบเพียงใด แต่ขงเบ้งก็มีสติปัญญาที่เหนือกว่าจิวยี่

8. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ เตียวหุย

เป็นเรื่องของทหารเอกของเล่าปี่คนหนึ่ง ชื่อว่า เตียวหุย ที่ได้อาสาอยู่รักษาเมือง แต่ทหารเอกคนนี้เป็นคนที่ชอบดื่มสุราเมื่อเมาจะขาดสติ จึงทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงถึงขั้นเสียเมือง คือเมื่อดื่มเหล้าเมาก็เกิดทะเลาะและผิดใจกับทหารใต้บังคับบัญชา จึงสั่งลงโทษอย่างไม่เป็นเหตุผล ทำให้ลูกน้องเกิดความอับอายและความแค้นต่อทหารเอกคนนั้น จึงได้แก้แค้นโดยเป็นไส้ศึกให้เจ้าเมืองอื่นเข้ามายึดเมือง จนทำให้ต้องเสียเมือง

ผลกระทบที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่ จากโครงเรื่องดังกล่าว เป็นโครงเรื่องของเตียวหุย ทหารเอกของเล่าปี่ที่เล่าปี่ให้อยู่รักษาเมือง แต่เตียวหุยกับผิดใจกับจงบ๊าซึ่งเป็นพ่อตาของลิโป้ เตียวหุยได้สั่งลงโทษจงบ๊าเพราะจงบ๊าไม่ยอมดื่มเหล้าที่เตียวหุยรินให้ จงบ๊าเกิดความแค้นเตียวหุย จึงเป็นไส้ศึก คอยเปิดประตูเมืองให้ลิโป้เข้ามายึด จนในที่สุดเตียวหุยก็เสียเมืองให้แก่ลิโป้

โครงเรื่องนี้ได้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อตัวเตียวหุย คือ มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ กล่าวคือ หลังจากนั้นเตียวหุยก็เลิกดื่มสุรา และมีความคิดรอบคอบมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นโครงเรื่องย่อยที่ช่วยในการดำเนินเรื่องคือ ทำให้เล่าปี่เปลี่ยนสถานภาพจากเจ้าเมืองเป็นสามัญชนเพราะถูกลิโป้ยึดครองเมือง

9. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับครอบครัวของเล่าขำ

เป็นเรื่องราวของครอบครัวเล่าขำ ซึ่งเล่าขำเป็นบุตรของพระเจ้าเล่าเสี้ยน เมื่อครั้งที่พระเจ้าเล่าเสี้ยนตัดสินใจยอมอ่อนน้อมต่อราชสำนัก แต่เล่าขำไม่เห็นด้วย เขามีความเห็นที่ควรต่อสู้จนตัวตายเพื่อรักษาบ้านเมืองที่บรรพบุรุษได้ต่อสู้ปกป้องไว้ แต่คำคัดค้านของเล่าขำไม่สำเร็จ เล่าขำจึงฆ่าตัวตายพร้อมด้วยภรรยาและบุตรอีกสามคนเพราะไม่ต้องการอ่อนน้อมต่อวุยก๊กและด้วยความอับอายต่อบรรพบุรุษ

ผลกระทบที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่คือ เป็นโครงเรื่องย่อยที่ช่วยในการจบเรื่อง แสดงถึงความขัดแย้งภายในจ๊กก๊ก ก่อนที่จ๊กก๊กจะล่มสลาย

10. โครงเรื่องย่อยเกี่ยวกับ พระเจ้าเล้าเสียน

เป็นเรื่องของผู้สืบทอดการปกครองต่อจากเล่าปี่ คือ พระเจ้าเล้าเสียนบุตรของพระเจ้าเล่าปี่ เมื่อพระเจ้าเล่าปี่สิ้นพระชนม์ พระเจ้าเล้าเสียนได้ปกครองจ๊กก๊กต่อ แต่พระเจ้าเล้าเสียนไร้ความสามารถในการปกครอง ชอบความสำราญ การจัดเลี้ยงและสุรานารี ไม่ต้องการที่จะทำสงคราม เมื่อจ๊กก๊กขาดที่ปรึกษาด้านการเมืองการสงครามที่มีสติปัญญาอย่างขงเบ้ง พระเจ้าเล้าเสียนจึงยอมอ่อนน้อมต่อทางราชสำนัก

ผลกระทบที่มีต่อโครงเรื่องใหญ่ เป็นโครงเรื่องย่อยที่ช่วยในการดำเนินเรื่องคือ เป็นโครงเรื่องที่ช่วยในการจบเรื่อง กล่าวคือ เมื่อพระเจ้าเล้าเสียนยอมอ่อนน้อมต่อราชสำนักจ๊กก๊กก็ล่มสลาย เรื่องราวการสู้รบในลักษณะการถ่วงดุลอำนาจของสามก๊กก็สิ้นสุดลง

จากโครงเรื่องย่อยที่ยกตัวอย่างมาดังกล่าว จะเห็นว่า โครงเรื่องย่อยแต่ละโครงเรื่องจะส่งผลกระทบต่อโครงเรื่องใหญ่ในลักษณะต่าง ๆ ดังที่ได้ยกตัวอย่างมาแล้ว โดยโครงเรื่องย่อยหนึ่งโครงเรื่องอาจส่งผลกระทบต่อโครงเรื่องใหญ่มากกว่าหนึ่งลักษณะ กล่าวคือ โครงเรื่องย่อยหนึ่งโครงเรื่องนอกจากจะช่วยในการดำเนินเรื่องแล้ว อาจจะช่วยในการเสนอตัวละคร หรือส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของตัวละคร และที่สำคัญคือ โครงเรื่องย่อยแต่ละโครงเรื่องต่างให้ความเพลิดเพลินและสนุกสนานแก่ผู้อ่านทั้งสิ้น

ตัวละคร (Character) และกลวิธีการสร้างตัวละครสามก๊ก ฉบับการ์ตูน

การศึกษาเกี่ยวกับตัวละคร สามก๊กฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงชนิดหรือประเภทของตัวละครเป็นประการแรก เพื่อสืบเนื่องไปสู่วิธีการในการสร้างและเสนอตัวละคร ผู้วิจัยจะศึกษาโดยจำแนกตัวละครเป็น 2 ประเภท คือ ตัวละครเอก และตัวละครประกอบ

1. ตัวละครเอก หรือ ตัวละครสำคัญ (Protagonist or Central Character or Main Character or Major Character) หมายถึงตัวละครที่มีบทบาทสำคัญต่อเรื่องและมีความสัมพันธ์กับโครงเรื่องมากที่สุด จึงไม่จำเป็นเสมอไปที่ตัวละครเอกต้องเป็นพระเอก นางเอกเท่านั้น ผู้ร้ายหรือตัวละครฝ่ายตรงข้ามในเรื่องก็จัดเป็นตัวละครเอกได้ ถ้าบทบาทมีความสำคัญและช่วยในการดำเนินเรื่องมาก ดังนั้นหลักในการพิจารณาตัวละครเอกของเรื่องจึงอยู่ที่ความสำคัญของบทบาท มิใช่อยู่ที่ลักษณะนิสัยหรือบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่ดีเลวของตัวละคร

เมื่อพิจารณาถึงบทบาทและความสำคัญของตัวละครแต่ละตัวที่ปรากฏใน สามก๊กฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ พบว่า มีตัวละครเอกหลายตัว ซึ่งแต่ละตัวก็มีบทบาทและความสำคัญต่อโครงเรื่อง และเหตุการณ์สำคัญในเรื่อง ได้แก่ เล่าปี่ ขงเบ้ง และโจโฉ สำหรับการพิจารณาตัวละครเหล่านี้ผู้ศึกษาจะศึกษาถึงประเภทของตัวละคร ลักษณะและกลวิธีการสร้างตัวละครควบคู่ไปด้วย

1. เล่าปี่

1.1 ประเภทตัวละคร

เล่าปี่ จัดเป็นตัวละครประเภท ตัวละครเอก หรือตัวละครสำคัญ เพราะเล่าปี่เป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญต่อเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เนื่องจากเล่าปี่เป็นผู้นำของจ๊กก๊ก ผู้ซึ่งเป็นเชื้อพระวงศ์ชั้น เป็นคนมีคุณธรรม โอบอ้อมอารี ใจกว้างขวาง มีความกตัญญู เมื่อเกิดโจรพิภพผ้าเหลือง เล่าปี่ก็ได้สาบานกับกวนอูและเตียวหุย ว่าจะเป็นที่นั่งร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ช่วยกันปราบโจรพิภพผ้าเหลือง ต่อมาเล่าปี่ได้ขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา ทำให้เล่าปี่ได้ครองแผ่นดินจีนหนึ่งในสามส่วน เป็นเจ้าแผ่นดินของจ๊กก๊ก ทำการต่อสู้แย่งชิงอำนาจกับอีกสองก๊ก

1.2 ลักษณะตัวละคร

เล่าปี จัดเป็นตัวละครหลายลักษณะหรือตัวละครซับซ้อน คือ เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลาย ๆ ด้านอยู่ในตัว คือ มีรัก โลภ โกรธ หลง มีทั้งดีและเลวอยู่ในตัวเอง ดุมี ชีวิต ความคิด อารมณ์ และความรู้สึกเหมือนกับเป็นมนุษย์จริง ๆ เช่น ความรักที่เล่าปีมีต่อองค์หญิงผู้หยง แต่เล่าปีไม่สามารถที่อยู่ร่วมชีวิตกับองค์หญิงได้ เพราะเล่าปีมีหน้าที่ที่จะต้องกอบกู้ราชวงศ์อื่น ช่วยเหลือประชาชนจากโจรโพกผ้าเหลือง ในตอนนั้นเล่าปีเกิดความสับสนไม่รู้ว่าเลือกทางใดระหว่างหน้าที่กับความรัก แต่ก็ได้กวนอูมาช่วยเตือนสติ จึงตัดใจจากองค์หญิงผู้หยงเพื่อหน้าที่ ดังความที่ปรากฏในภาพ ว่า

ภาพ 25 แสดงเหตุการณ์กวนอูเตือนสติเล่าปี
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 116)

จากภาพและบทสนทนาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะของเล่าปี่ที่มีบุคลิก มีอารมณ์ความรู้สึกที่เหมือนกับคนทั่วไป คือ มีทั้งความรักชาติบ้านเมือง และความรักต่อหญิงสาว จนเกิดความสับสนภายในใจตนเอง

1.3. กลวิธีการสร้างตัวละคร

การศึกษากลวิธีการสร้างตัวละคร ผู้วิจัยจะพิจารณาในด้านแนวการสร้างตัวละคร และ กลวิธีการเสนอตัวละคร ดังนี้

1.3.1 แนวในการสร้างตัวละคร

แนวในการสร้างตัวละคร คือ เล่าปี่ ที่พบนั้น ผู้เขียนได้ใช้แนวในการสร้างให้สมจริง (Realistic) กล่าวคือผู้เขียนได้สร้างให้ เล่าปี่ เป็นตัวละครที่มีลักษณะสมจริง ทั้งทางกายภาพ และทางด้านอารมณ์ ซึ่งรูปร่างหน้าตาของเล่าปี่มีลักษณะเข้มแข็ง สง่างาม ดังภาพต่อไปนี้

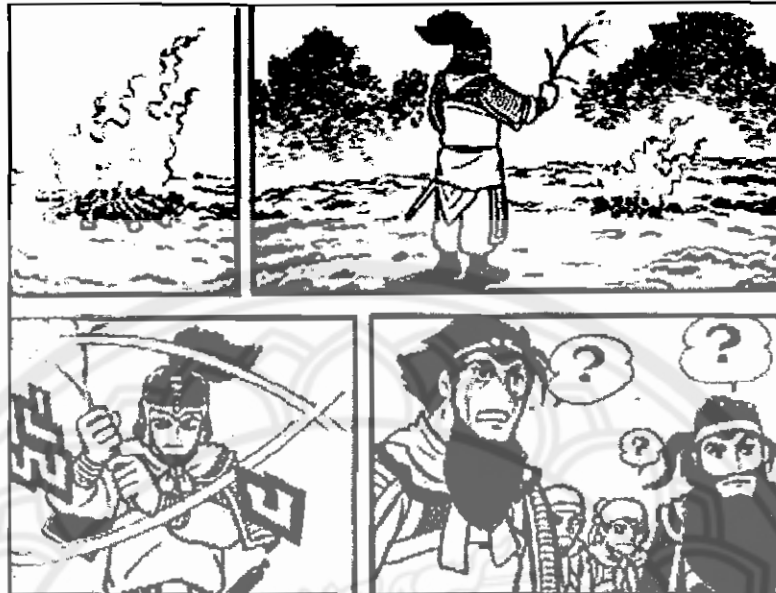
ภาพ 26 แสดงรูปร่างหน้าตาเล่าปี่
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 86)

ทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม เล่าปี่ เป็นตัวละครที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีจิตใจ
โอบอ้อมอารี มีคุณธรรม ดังเหตุการณ์ที่เล่าปี่นำทัพไปปราบเตียวปู้ เตียวปู้ได้เสกคาถาอาคม
ให้ลูกธนูพุ่งออกมาจากช่อง เหล่าทหารในกองทัพเล่าปี่ต่างหวาดกลัวคาถาอาคมของเตียวปู้
แต่เล่าปี่ได้ชี้แจงแก่กวนอูและเตียวหุยว่า การที่ลูกธนูพุ่งออกมาจากช่องเขานั้นไม่ได้เป็นเพราะ
คาถาของเตียวปู้แต่อย่างใด แต่เป็นเพราะลักษณะภูมิประเทศบริเวณช่องเขานั้นปกติจะมี
หมอกและไอน้ำปกคลุมอยู่หนาหีบ ทำให้เกิดกระแสลมกรรโชกพัดลงมาจากช่องเขาสู่ตีนเขา
เสมอ เล่าปี่จึงขึ้นไปบนยอดเขาและให้ทหารก่อไฟ หลังจากนั้นเล่าปี่ก็ทำเป็นเสกคาถา และ
บอกกับทหารว่า ตนได้เสกคาถาสยบปีศาจเพื่อแก้คาถาของเตียวปู้ ดังภาพ 27 และ 28

ภาพ 27 แสดงเหตุการณ์ที่เล่าปี่อธิบายลักษณะภูมิประเทศของช่องเขา

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 186)

ภาพ 28 แสดงเหตุการณ์ที่เล่าปีเสกคาถาสยบปีศาจ
(มิตส์เทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 191)

จากพฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นสติปัญญาของเล่าปีในความรู้ทางด้านลักษณะภูมิประเทศไม่ได้หลงเชื่อเดียวไปว่าเป็นคาถาอาคม และเล่าปียังได้แสดงสติปัญญาไหวพริบเพื่อเรียกขวัญและกำลังใจของเหล่าทหาร โดยการขึ้นไปก่อไฟเหนือช่องเขาและทำท่าทางเหมือนเสกคาถา หลังจากนั้นก็บอกกับเหล่าทหารว่าตนได้เสกคาถาสยบปีศาจแล้ว ดังนั้นไม่ต้องกลัวคาถาของเตียวโป๊ เพื่อเป็นการเรียกขวัญและกำลังใจของทหารที่กำลังหวาดกลัว

หรือลักษณะนิสัยของเล่าปีที่มีความมุ่งมั่นที่จะกอบกู้ราชวงศ์ฮั่น และความโอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น จึงต้องการที่จะปราบปรามกลุ่มโจรโพกผ้าเหลือง จนยอมละทิ้งเรื่องความรักส่วนตัวของตนเพื่อบ้านเมือง จะเห็นได้จากคำพูดของเล่าปีที่กล่าวกับกวนอู ในตอนที่เล่าปีได้พบรักกับองค์หญิงฝูหยง ว่า

- เล่าปี : อ้อ กวนอูมีอะไร ?
 กวนอู : ท่านเล่าปี คือว่า ท่านเจ้าเมืองเมืองเต็งจู้กำลังจะเดินทางมาที่นี่ ข้าคิดว่าเราควรออกไปจากที่นี่ซะแต่ตอนนี้เลยจะดีกว่า
 เล่าปี : จั้นหรือ
 กวนอู : กังวลเรื่องขององค์หญิงฝูหยงหรือขอรับ?

- เล่าปี : เปล่า...ความรักเป็นเสมือนดอกไม้ริมทางเท่านั้น
- กวนอู : ในเมื่อท่านพี่เล่าปีกล่าวเช่นนั้นข้าก็ค่อยเบาใจ เพราะพวกข้ากำลังเป็นห่วงกันว่าท่านจะจมดิ่งอยู่ในห้วงรักเหวลึกจนลืมเรื่องบ้านเมือง
- เล่าปี : ไม่ใช่แบบนั้น...ข้าไม่มีวันลืมว่าข้าคือ เล่าปี ผู้สืบเชื้อสายมาจาก
 อ๋องแห่งจางชาน...ไม่ลืมว่าข้าออกจากหมู่บ้านมาด้วยปณิธานอัน
 ยิ่งใหญ่ แต่ในขณะเดียวกัน ข้าก็รักองค์หญิงฝูหยงด้วยใจจริง ไม่ได้
 รักแบบคลั่งไคล้โหลหลง..."

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 116)

1.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

ผู้ประพันธ์ได้แสดงลักษณะนิสัย ความคิด พฤติกรรมและคำพูด ตลอดจนรูปร่างหน้าตาของเล่าปี โดยใช้กลวิธีการเสนอตัวละคร ดังนี้

1.3.2.1 จากภาพ ผู้เขียนได้แสดงรูปร่างหน้าตาของเล่าปีด้วยภาพโดยรูปร่างหน้าตาของเล่าปีนั้นสูงใหญ่ และมีความสง่างาม ดังภาพ

ภาพ 29 แสดงรูปร่างหน้าตาเล่าปี

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 86)

1.3.2.2 จากการบรรยายหรืออธิบายหรือการพรรณนา ซึ่งผู้เขียนได้ใช้

การบรรยายและพรรณนาแสดงให้เห็นความคิดและอารมณ์ความรู้สึกของเล่าปี เช่น บรรยายความคิดและความรู้สึกของเล่าปีเมื่อได้พบกับโจโฉในครั้งแรก ความว่า “ระหว่างที่เดินทางกลับพร้อมชายชื่อนั้น...เล่าปีไม่อาจสลัดภาพของโจโฉออกจากความคิดคำนึงได้และแล้วลางสังหรณ์ของเล่าปีในครั้งนั้นก็เป็นจริง เพราะหลายปีต่อมาโจโฉได้กลายเป็นผู้ทรงอิทธิพลของประเทศและเป็นศัตรูคนสำคัญของเล่าปี” (มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 126)

หรือบรรยายเหตุการณ์ตอนที่เล่าปีตาย ความว่า “เล่าปี เห็นเด็ก ผู้เห็นความวุ่นวายของโจรโพกผ้าเหลือง เห็นราษฎรต้องตกอยู่ในไฟสงคราม จึงปรารถนาที่จะสยบความวุ่นวายและฟื้นฟูราชวงศ์ฮั่น แต่ความปรารถนานั้นสำเร็จไปเพียงครั้งเดียว เล่าปีก็ต้องลาจากโลกนี้ไปเสียแล้ว ในวันที่ 24 เดือน 4 ปีจิ้งจอกที่ 3” ดังภาพ 29

ภาพ 30 แสดงเหตุการณ์พระเจ้าเล่าปีสิ้นพระชนม์

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 12. หน้า 50)

จากการบรรยายที่ปรากฏในภาพข้างต้นแสดงให้เห็นถึงจุดประสงค์ ความตั้งใจจริงของเล่าปีที่ต้องการจะกอบกู้ราชวงศ์ฮั่นและช่วยกำจัดความวุ่นวายต่าง ๆ ในบ้านเมือง

1.3.2.3 จากบทสนทนาของตัวละคร คือการเสนอตัวละครจากคำพูดของตัวละครอื่น ๆ ที่กล่าวถึง เล่าปี หรือจากการสนทนาของเล่าปีกับตัวละครอื่น เช่น จากบทสนทนา ระหว่างพ่อค้าชาวกัมพูชากับเล่าปี ในตอนที่เล่าปีไปขอซื้อข้าวเพื่อนำไปฝากมารดา ได้แสดงให้เห็นถึงความกตัญญูของเล่าปีที่มีต่อมารดา ดังภาพ

ภาพ 31 แสดงความกตัญญูของเล่าปี
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ,ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 19)

หรือจากการสนทนาระหว่างเล่าปีกับมารดา ที่ได้แสดงให้เห็นถึงภูมิหลัง ประวัติความเป็นมาของเล่าปีว่า แท้จริงแล้วเล่าปีไม่ได้เป็นเพียงชาวบ้านธรรมดา แต่เล่าปีสืบเชื้อสายมาจากเล่าเสด็จ อ๋องแห่งจางซานของราชวงศ์ฮั่น ดังภาพ

ภาพ 32 แสดงการสนทนาระหว่างเล่าปี่และมารดา
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 123)

1.3.2.4 จาการนาฏการของตัวละคร (Dramatic Method) คือการแสดง
ตัวละครจากท่าทีและน้ำเสียงของตัวละคร ผู้เขียนได้ใช้พฤติกรรมของเล่าปี่แสดงให้เห็นลักษณะ
ของเล่าปี่ ดังเหตุการณ์ตอนที่โจโฉเชิญเล่าปี่ไปพบที่บ้าน โจโฉได้ถกปัญหาเกี่ยวกับเล่าปี่ว่า เล่าปี่คิด
ว่าใครที่นับว่าเป็นวีรบุรุษบ้าง เพื่อลองใจเล่าปี่ ระหว่างการสนทนานั้นเกิดฟ้าร้อง เล่าปี่แสวงดวงใจ
ร้องเสียงดังและเข้าไปหลบอยู่ใต้โต๊ะ ดังภาพ

ภาพ 33 แสดงเหตุการณ์เล่าปีแสร้งกลัวฟ้าวรื้อ
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 6. หน้า 115)

จากพฤติกรรมของเล่าปีดังกล่าว ได้แสดงให้เห็นถึงปฏิกิริยาไหวพริบของเล่าปี ซึ่งการที่โจโจตั้งคำถามเรื่องวีระบุรุษกับเล่าปีก็เพื่อล่อใจเล่าปี โดยโจโจได้กล่าวว่าผู้ที่นับว่าเป็นวีระบุรุษต้องเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญ มีความเฝื่อนอันยิ่งใหญ่ ไม่มีความย่อท้อ เข้าใจความจริงของธรรมชาติและมีปณิธานแน่วแน่ที่จะปกครองบ้านเมือง ถ้าขาดคุณสมบัติเหล่านี้ก็ไม่ถือว่าเป็นวีระบุรุษ และโจโจก็ได้สรุปว่าผู้ที่ป็นวีระบุรุษก็มีแต่โจโจกับเล่าปีเท่านั้น จากคำกล่าวของโจโจทำให้เล่าปีรู้ว่าโจโจนั้นมีความเกรงกลัวเล่าปีอยู่ ดังนั้นเพื่อไม่ให้โจโจระแวงในตัวเล่าปีและเพื่อความปลอดภัยของตนเอง ด้วยปฏิกิริยาไหวพริบ เมื่อเกิดฟ้าวรื้อเล่าปีจึงแกล้งร้องด้วยความตกใจและเข้าไปหลบอยู่ใต้โต๊ะเพราะกลัวฟ้าวรื้อ

1.3.2.5 จากความคิดของตัวละคร โดยการรำพึงของตัวละคร เช่น เหตุการณ์ตอนที่เล่าปีไปพบอาจารย์สุมาเด็กโซ สุมาเด็กโซแนะนำให้เล่าปีเสาะหาผู้มีสติปัญญา มาช่วย เมื่อเล่าปีจะเข้านอน เล่าปีก็รำพึงกับตัวเองว่า "โชคดียิ่ง ๆ ที่ได้มาพบคนดี ๆ แบบนี้ อาจารย์สุมาเด็กโซพูดถูกทุกอย่าง กวนอู เตียวหุย และจูลงั้นเป็นนักรบที่เข้มแข็งแต่ไม่มี

สายตาที่กว้างไกล เพื่อให้ความใฝ่ฝันของเราเป็นจริง เราจะต้องหาคนเก่งที่เข้ามาเป็นที่ปรึกษาให้ได้ อาจารย์บอกว่ามีคนแบบนั้นอยู่ถึงสองคน สกหลง ฮองซู ใครกันนะ" (มิลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 20, หน้า 124-125) จากความคิดของเล่าปี่ แสดงให้เห็นลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งของเล่าปี่ คือ เล่าปี่เป็นนักปกครองที่รู้จักใช้คนได้ตรงกับความสามารถ ถึงแม้เล่าปี่จะได้จุล่ง เตียวหุย กวนอู คอยช่วยเหลือแต่ทั้งสามก็มีความสามารถในการรบแต่ไม่มีสายตาที่กว้างไกล ดังนั้นเล่าปี่จึงพยายามแสวงหาผู้มีสติปัญญาเป็นที่ปรึกษา

จากการศึกษาตัวละครในด้านประเภท ลักษณะ ตลอดจนกลวิธีการสร้างตัวละคร ทำให้ทราบถึงลักษณะของเล่าปี่ ว่าเป็นตัวละครที่จัดเป็นตัวละครเอกและมีลักษณะหลายลักษณะมีพฤติกรรมและอารมณ์เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและสภาพแวดล้อมเหมือนปุถุชนทั่วไป เล่าปี่จะเป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยโอบอ้อมอารี มีจิตใจสัตย์ซื่อ รักแผ่นดิน มีความกตัญญู อ่อนน้อม ถ่อมตน มีสติปัญญาและปฏิภาณไหวพริบ ด้านรูปร่างเป็นผู้ที่มีรูปร่างสง่างาม

2. ขงเบ้ง

2.1 ประเภทของตัวละคร

ขงเบ้ง หรือ จูกัดเหลียง เป็นตัวละครเอกที่มีความสำคัญต่อเรื่อง มีบทบาทในการดำเนินเรื่อง คือเป็นตัวละครสำคัญในการพัฒนาเรื่อง เนื่องจากสามก๊กเป็นเรื่องที่ต้องการแสดงให้เห็นกลศึก สติปัญญาในการรบ ขงเบ้งเป็นตัวละครที่ถือได้ว่าเป็นผู้มีสติปัญญามากที่สุดในเรื่อง ผู้เขียนจึงได้เสนอให้เห็นถึงความมีสติปัญญา ความสามารถของขงเบ้งเป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้จากเมื่อเล่าปี่รู้ถึงความสามารถ ชื่อเสียงความมีสติปัญญาของขงเบ้งจากซีซี เล่าปี่ก็ไปพบขงเบ้งและเชิญขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา เมื่อขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษาให้แก่เล่าปี่ ขงเบ้งก็แนะนำ ชี้ช่องทางให้แก่เล่าปี่ โดยให้เล่าปี่ครอบครองดินแดนส่วนหนึ่งจากสามส่วนคือ เสฉวน เพื่อถ่วงดุลอำนาจกับโจโฉและซุนกวน จึงอาจกล่าวได้ว่า ขงเบ้งคือผู้ที่ปูพื้นฐานให้เกิดการแบ่งแยกการปกครองออกเป็นสามก๊ก เมื่อพระเจ้าเล่าปี่สิ้นพระชนม์ ได้ฝากจ๊กก๊กไว้กับขงเบ้ง ขงเบ้งก็ได้ดูแลราชการแผ่นดิน สร้างความมั่นคง เตรียมรวบรวมแผ่นดินให้เป็นปึกแผ่น แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ขงเบ้งซึ่งทำงานหนักจนเกินตัว ก็ป่วยตายในที่สุด

จากคำกล่าวของสุมาลีที่กล่าวถึงขงเบ้งว่าเป็นคนสุ่มรอบคอบแล้วยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะความมีสติปัญญาของขงเบ้งว่า ขงเบ้งเป็นผู้ที่มีสติปัญญาสามารถใช้คิดแผนการ เล่ห์กลต่าง ๆ เพื่อลวงข้าศึกหลายครั้งหลายหน จนทำให้สุมาลีเกิดความหวาดกลัวขงเบ้ง

หรือความสามารถในด้านการทูต ขงเบ้งเป็นนักการทูตที่ชาญฉลาด มองคนได้ทะลุปรุโปร่ง เช่น การเดินทางไปง่อก๊กเพื่อยุยงให้ขุนกวนรบกับโจโฉ เมื่อขงเบ้งได้พบกับขุนกวน ขงเบ้งดูลักษณะของขุนกวนว่าเป็นคนหยิ่งยโสและดื้อรั้น ดังนั้นการที่จะพูดชักจูงคนแบบนี้ คำพูดที่แข็งกร้าวและยุให้โกรธจะประสบผลสำเร็จง่ายกว่าการพูดจาหวานล่อม ขงเบ้งจึงใช้ความสามารถในด้านการทูตช่วยยุให้ขุนกวนโกรธโดยการกล่าวถึงกำลังทหารนับล้านของโจโฉ ยกย่องเล่าปี่ว่ามีความกล้าหาญ ถึงแม้จะมีกำลังน้อยแต่ก็ไม่เคยคิดที่จะยอมอ่อนน้อมต่อโจโฉ และแนะนำให้ขุนกวนยอมอ่อนน้อมต่อโจโฉ ดังบทสนทนาต่อไปนี้

ขุนกวน : ไม่ทราบว่ามีจำนวนทหารของโจโฉจริง ๆ แล้วมีสักเท่าไรกันแน่

ขงเบ้ง : คงมีสักล้านกระมังครับ

ขุนกวน : จะไม่พูดเกินจริงไปหน่อยหรื

ขงเบ้ง : ไม่นะขอรับ เป็นความจริง หลังโจโฉพิชิตเฉงจิ๋ว ภู่งจิ๋วสำเร็จกองทัพโจโฉก็มีทหารประมาณ 4 – 5 แสนคนแล้ว ยิ่งเมื่อปราบฮั่นเตี้ยวได้สำเร็จทหารในกองทัพโจโฉก็เพิ่มขึ้นจากอีก 4 – 5 แสนคน และยังมีทหารเข้ามาสมัครในกองทัพอีก 2 – 3 แสน แล้วตอนนี้ ยังได้ทหารเกงจิ๋วเพิ่มมาอีก 2 – 3 แสนคน ถ้ารวมจำนวนทั้งหมดแล้ว ก็จะได้ถึงหนึ่งล้านห้าแสนคนเลยนะขอรับ แต่ที่ข้าพเจ้าพูดว่ามีหนึ่งล้านก็เพราะกลัวว่า ถ้าชาวอ๊กได้รู้จำนวนที่แท้จริงของทหารศัตรูแล้วจะตกใจจนขวัญหนีดีฝ่อหมด

ขุนกวน : แล้วคนเก่งอย่างท่านอาจารย์ล่ะ

ขงเบ้ง : ผู้รอบรู้เจ้าปัญญาและผู้ชำนาญในการศึกมี 2 – 3 พันคนเห็นจะได้

ขุนกวน : หลังจากยึดเกงจิ๋วได้แล้ว ท่านคิดว่าโจโฉยังจะมีแผนการอะไรอีก

ขงเบ้ง : เวลานี้โจโฉมีการจัดเตรียมกองทัพเรือ บักรงเป็นแนวยาวหลายร้อยลี้ กำลังทหารเพียบ แบบนี้นัยจะมีเป้าหมายอื่นได้อีกหรือ นอกจากคือจะบุกอาณาจักรง่อก

ขุนกวน : งั้นอ๊กก็ควรจะสู้หรือไม่สู้ดีล่ะ

ขงเบ้ง : ฮ่า ฮ่า ฮ่า...สิ่งที่ข้าอยากพูดมีมากมาย แต่ไม่ทราบว่าจะพูดไปแล้วจะตรงกับใจท่านหรือเปล่า ถ้าข้าพูดอะไรที่ไม่ดีออกไป ท่านก็จะสับสนเปล่า ๆ

ขุนกวน : ไม่เป็นไรลองพูดมาสิ

ขงเบ้ง : ถ้าเช่นนั้นข้าก็จะพูด ขณะนี้เป็นช่วงเวลาที่ทั่วแผ่นดินจีนกำลังปั่นป่วนวุ่นวาย ท่านแม่ทัพได้ปกครองดินแดนกึ่งตั้งแห่งนี้ ส่วนนายของข้า ท่านเล่าปี่ก็ได้ปกครองดินแดนเจียงนานและถูกปิดให้ต้องทำศึกกับโจโฉ โจโฉนั้นบัดนี้สามารถยึดเกงจิ๋วได้แล้ว ถ้านายข้าจะเผชิญหน้ากับกำลังอันมากมายนั้นเพียงลำพังคงไม่ไหวแต่ จึงได้ถอยไปอยู่ที่กังแฮ ท่านเองก็เป็นผู้ยิ่งใหญ่ เป็นผู้สืบอำนาจมาจากท่านพ่อและพี่ชาย ถ้าหากท่านคิดจะสืบทอดเจตนารมณ์เหล่านั้น ก็ขอให้รวมกำลังกับนายข้า ปลุกทหารรอก็กให้ลุกขึ้นสู้ เพราะมันถึงเวลาแล้วที่จะรบพุ่งแบ่งแยกดินกับโจโฉให้เด็ดขาดไปสักที แต่ถ้าหากท่านคิดว่า ยังไง ๆ ก็ไม่มีทางชนะโจโฉได้ ก็ยอมจำนนต่อโจโฉไปเลยดีกว่า ก็เหมือนอย่างที่เราเหล่าขุนนางผู้ใหญ่ของท่านเสนออยู่ใกล้ๆ ลงถอดเสื้อเกราะ ทิ้งเมืองมอบแผ่นดินให้แก่โจโฉ มีหรือที่โจโฉจะกล้าทำอะไรรุนแรงกับท่าน

ขุนกวน : อืม...ถ้าจันทาไมท่านเล่าปี่ถึงไม่ยอมจำนนล่ะ

ขงเบ้ง : ในอดีต เตียนทองแห่งแคว้นเจ้ แม้จะเป็นขุนนางชั้นผู้น้อย แต่ก็ไม่ยอมก้มหัวให้อันโกโจฮองเต้ ยอมพลีชีพเพื่อรักษาอุดมการณ์ของตน เมื่อเทียบกันแล้ว ท่านเล่าปี่นายข้าเป็นถึงเชื้อพระวงศ์ ทั้งยังเป็นที่นับถือศรัทธาของผู้คนจำนวนมาก ในความเป็นอัจฉริยะของท่าน แต่การที่ท่านทำงานไม่ประสบผลสำเร็จ เป็นเพราะฟ้ากำหนด ขึ้นข้าเสนอแนะให้นายข้ายอมสยบต่อโจโฉละก็ มีหวังหัวหลุดจากบ่าแน่

ขุนกวน : ขงเบ้ง! นี่ท่านแนะนำข้าในสิ่งที่ไม่กล้าแนะนำนายตัวเองหรอก ได้ยินมาว่าท่านนะ เป็นผู้ฉลาดรอบรู้ ข้าจึงได้ขอความเห็น แต่ถ้าพูดแบบที่ท่านพูดมาละก็ ใคร ๆ ก็พูดได้ทั้งนั้น พอได้แล้ว ข้าไม่อยากฟังท่านพูดอีกแล้ว

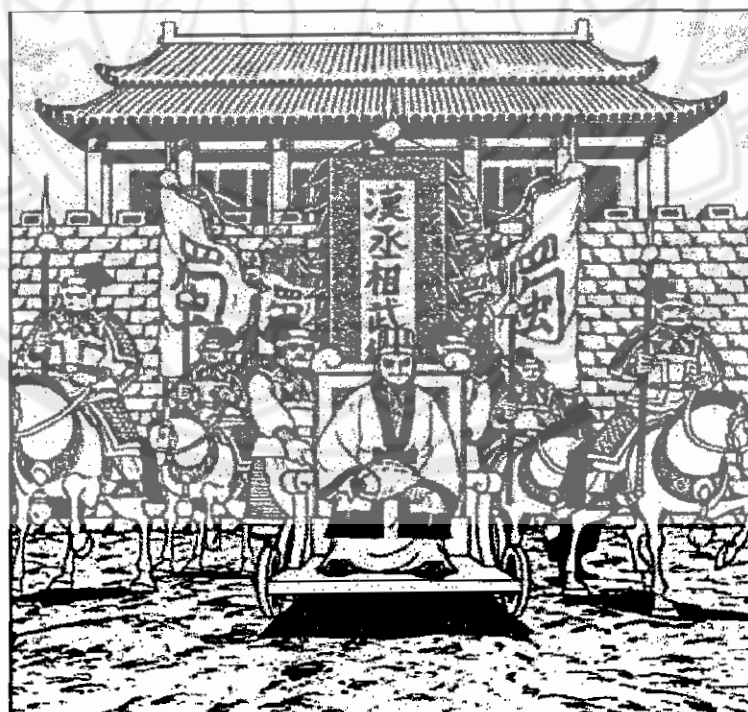
จากการขั้วของขงเบ้ง ทำให้ขุนกวนโกรธมากเพราะขุนกวนรู้สึกว่าจะถูกเหยียดหยามดูหมิ่น ขุนกวนเป็นคนดื้อรั้นและหยิ่งยโส ขุนกวนจึงตัดสินใจทำสงครามกับโจโฉแล้วยังกล่าวว่า ถ้าผู้ใดพูดถึงเรื่องการยอมจำนนต่อโจโฉจะต้องถูกลงโทษ

2.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร

การศึกษากลวิธีการสร้างตัวละคร ผู้วิจัยได้พิจารณาในด้านแนวการสร้างตัวละครและกลวิธีการเสนอตัวละคร ดังนี้

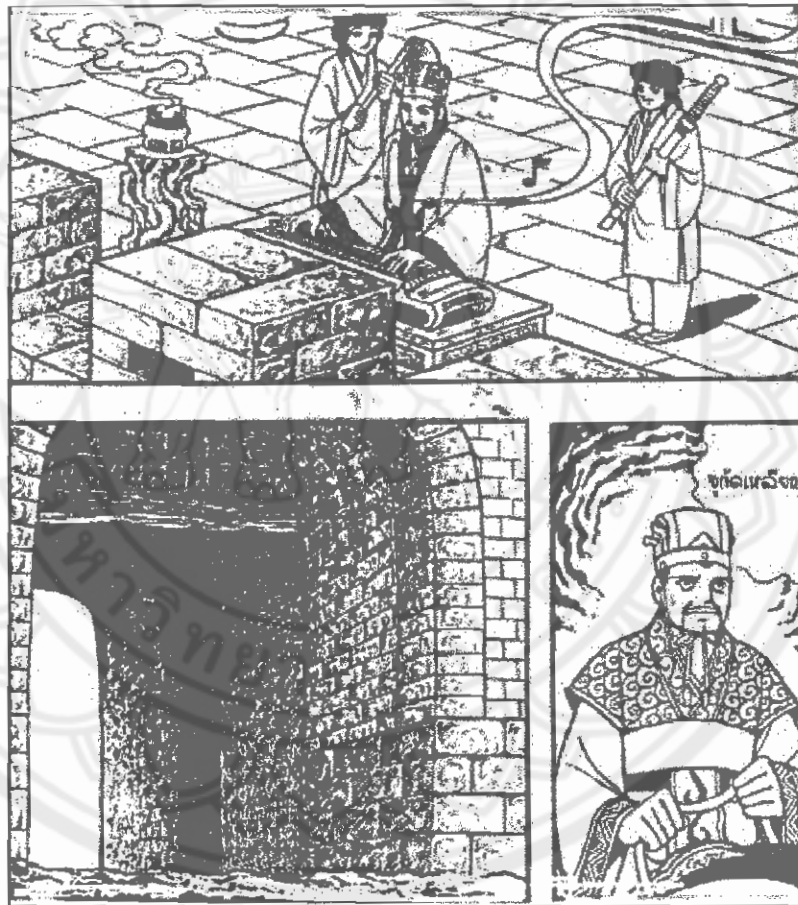
2.3.1 แนวการสร้างตัวละคร

แนวการสร้างตัวละคร คือ ขงเบ้ง ที่พบนั้น ผู้เขียนสร้างให้มีลักษณะสมจริง กล่าวคือ ขงเบ้งมีรูปร่างเหมือนคนธรรมดาทั่วไป แต่มีลักษณะพิเศษคือ ขงเบ้งจะนั่งรถเข็นขณะเดินทาง ดังภาพ

ภาพ 35 แสดงรูปร่างหน้าตาของขงเบ้ง
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 15. หน้า 103)

บุคลิกลักษณะ ขงเบ้ง มีลักษณะที่สุ่มรอบคอบ มีสติปัญญารอบรู้ในศาสตร์แขนงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโหราศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ยุทธศาสตร์การสงคราม และจิตวิทยา ทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ขงเบ้ง เป็นตัวละครที่ไม่ค่อยมีความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์เนื่องจากมีบุคลิกที่สุ่มรอบคอบ ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ตอนที่สุมาอี้ยกทัพหนึ่งแสนห้าหมื่นคน มาประชิดกำแพงเมือง ซึ่งในขณะนั้นขงเบ้งมีกำลังทหารอยู่สองพันห้าร้อยคน ขงเบ้งใช้สติปัญญาและความสุ่มรอบคอบแก้ไขสถานการณ์คับขันนี้ได้ ด้วยการให้ทหารเปิดประตูเมืองและห้ามส่งเสียงดัง ส่วนตัวขงเบ้งนั้นขึ้นไปนั่งตีตีพินอยู่บนกำแพงเมือง ดังภาพ

ภาพ 36 แสดงภาพขงเบ้งตีพิน
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 52. หน้า 168)

เมื่อสุมาอี้เห็นขงเบ้งนั่งตีพินอยู่อย่างสบายใจ จึงคิดระแวงว่าขงเบ้งจะต้องมีแผนให้ทหารดักสุ่มอยู่ สุมาอี้จึงถอยทัพกลับไป

2.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

ผู้เขียนได้แสดงลักษณะนิสัย ความคิด พฤติกรรมและคำพูดตลอดจนรูปร่างหน้าตาของ ขงเบ้ง โดยใช้กลวิธีการเสนอตัวละคร ดังนี้

2.3.2.1 จากภาพ ผู้เขียนได้เสนอรูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพและลักษณะ การแต่งกายของขงเบ้งด้วยภาพ โดยขงเบ้งจะมีบุคลิกภาพและการแต่งกายที่สง่า โอ่โถง และมี ลักษณะเด่นคือ จะถือพัดติดตัวอยู่เสมอ และขณะเดินทางจะนั่งรถเข็น ดังภาพ

ภาพ 37 แสดงภาพขงเบ้ง

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 15. หน้า 103)

2.3.2.2 จากการบรรยายหรือพรรณนา ดังการบรรยายและพรรณนาถึง ภูมิหลังของขงเบ้ง ความว่า

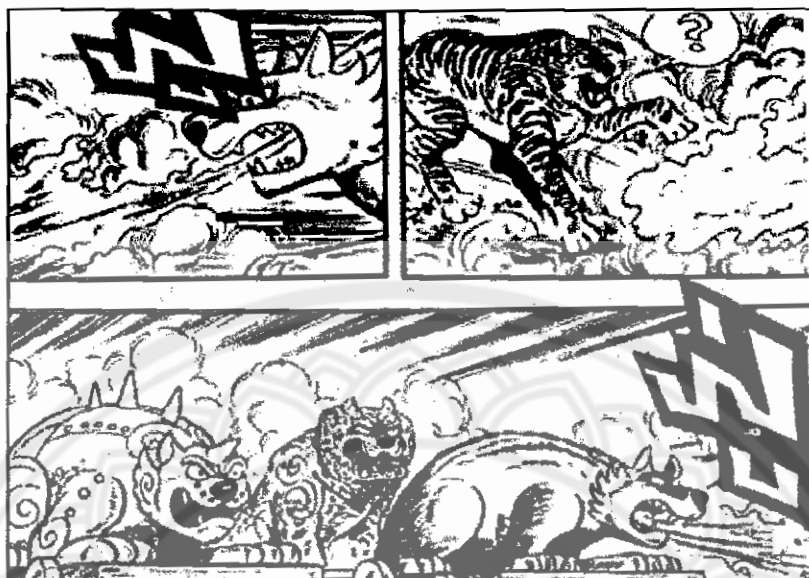
คราวนี้ลองมาฟังเรื่องราวต่าง ๆ ของจูกัดขงเบ้งกันหน่อยดีมัย บิดาของขงเบ้งรับราชการอยู่ที่ไต้หวัน ลุงเป็นเจ้าเมืองอู๋จาง มีนามว่า จูกัดเหียน ขงเบ้งเป็นบุตรคนที่สอง เกิดมาในครอบครัวฐานะดี เขามีพี่น้องสี่คน สามคนเป็นผู้ชาย อีกคนหนึ่งเป็นผู้หญิง ส่วนมารดาเสียชีวิตตั้งแต่ยังเยาว์ หลังจากนั้นบิดาของขงเบ้งได้มีภรรยาใหม่ จูกัดกินผู้เป็นพี่ชายนั้นไปเรียนหนังสือที่สำนักการศึกษาในเมืองลกเอี้ยงตั้งแต่อายุน้อยเป็นคนฉลาดปัญญาดี เมื่อขงเบ้งอายุได้สิบปี บิดาก็จากโลกนี้ไป ขณะนั้นบ้านเมืองเกิดความวุ่นวายเนื่องจากพวกโจรผ้าเหลืองก่อกบฏขึ้น แม่เลี้ยงของขงเบ้งได้แตกอดลูกทั้งสามคนซึ่งเป็นลูกเลี้ยงเอาไว้อย่างสิ้นหวัง ขณะนั้น จูกัดกินพี่ชายคนโตเดินทางกลับมาจากเมืองลกเอี้ยง เล่าความวุ่นวายต่าง ๆ ที่โจรผ้าเหลืองก่อกบฏขึ้นให้ทุกคนฟังและว่าเรื่องได้ลุกลามไปจนถึงเมืองลกเอี้ยงแล้ว ดังนั้น ครอบครัวจูกัดทั้งหมดจึงได้อพยพไปหาอาที่เมืองอู๋จาง...

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 21, หน้า 83 – 87)

2.3.2.3 จากพฤติกรรมของตัวละคร ส่วนใหญ่แล้ว ผู้เขียนได้แสดงลักษณะนิสัย ความมีสติปัญญาของขงเบ้ง จากพฤติกรรม การกระทำของขงเบ้ง ดังจะเห็นได้จาก เหตุการณ์การวางแผนกลอุบายในการทำศึกสงครามหลายครั้งที่ขงเบ้งได้แสดงสติปัญญาความสามารถเอาชนะศัตรู ดังเช่น การปราบกบฏเบ้งเฮ็กในเหตุการณ์ตอนที่เบ้งเฮ็กหนึ่งขงเบ้งไปขอความช่วยเหลือจากบกลกไต่ฮ่อง แห่งเมืองปัดหลับต้อง บกลกไต่ฮ่องนั้นมักจะนำทัพโดยนั่งอยู่บนหลังช้างและใช้เสือโคร่ง เสือดาว หมาป่า งูพิษในการต่อสู้

เมื่อขงเบ้งบุกโจมตีครั้งแรก ทหารฝ่ายขงเบ้งเสียชีวิตเป็นอันมาก ที่รอดมาได้ต่างก็หวาดกลัวสยดี่ร้ายเหล่านั้น ขงเบ้งจึงได้คิดแผนการเอาชนะบกลกไต่ฮ่องและกองทัพสัตว์ร้าย โดยให้ทหารทำหุ่นไม้เป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ภายในบรรจุดินปืนเพื่อให้พ่นควันพ่นไฟในขณะที่เคลื่อนไปข้างหน้า

ต่อมาขงเบ้งบุกโจมตีทัพของบกลกไต่ฮ่องโดยให้หุ่นไม้เป็นทัพหน้า เมื่อบกลกไต่ฮ่องปล่อยสัตว์ร้ายออกมาปะทะกับหุ่นไม้พ่นไฟได้ เหล่าสัตว์ร้ายต่างตกใจกลัวแตกหนีไป ดังภาพ

ภาพ 38 แสดงหุ่นไม้พันไฟ
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 49. หน้า 202)

2.3.2.4 จากความคิดของตัวละคร เป็นการรำพึงภายในใจของตัวละคร ตัวอย่างการคิดของซงเบ้ง ดังในเหตุการณ์ตอนที่ซงเบ้งเดินทางไปอาณาจักรง่อกู่เพื่อยุยงให้ขุนกวนทำสงครามกับโจโฉ โดยเน้นการใช้นโยบายทางการทูต เมื่อพบขุนกวนครั้งแรก ซงเบ้งรำพึงภายในใจ ความว่า “อืม...เป็นคนลักษณะท่าทางมากด้วยบุญบารมีจริง ๆ แต่คงเป็นคนหยิ่งยโสและดื้อรั้นไม่เบาทีเดียว การจะพูดชักจูงแบบนี้ คำพูดที่แข็งกร้าวจะเหมาะสมกว่า ถ้าค่อย ๆ พูดจาหวานล่อมคงทำได้ยาก ต้องยั่วให้โกรธหน่อยดีกว่า” (มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 36) จากการรำพึงหรือการคิดของซงเบ้งดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านจิตวิทยา การพิจารณาบุคลิกลักษณะของผู้อื่น และการเลือกวิธีการทูตได้อย่างเหมาะสม

2.3.2.5 จากบทสนทนา ซึ่งอาจจะเป็นการสนทนาของตัวละครอื่น ๆ หรือซงเบ้งสนทนากับตัวละครอื่น เช่น การสนทนาระหว่างซีซีกับเล่าปี่ กล่าวถึงชื่อเสียงความมีสติปัญญาของซงเบ้ง ดังภาพ

ภาพ 39 แสดงการสนทนาระหว่างชีชีกับเล่าปี่
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 21. หน้า 74)

จากบทสนทนาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงชื่อเสียง ความมีสติปัญญาของขงเบ้ง ที่ได้รับการยกย่องเหล่านักปราชญ์ว่าเป็นเลิศ

ขงเบ้ง จัดเป็นตัวละครเอก ที่มีบทบาทความสำคัญต่อเรื่อง เป็นตัวละครที่มีความโดดเด่นในเรื่องการใช้สติปัญญาความสามารถในการใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางการเมืองการปกครอง การทำสงครามโดยใช้ทั้งกลอุบายและอุบายทางการทูต

3. โจโฉ

3.1 ประเภทตัวละคร

โจโฉ นับเป็นตัวละครเอกและมีบทบาทสำคัญยิ่งตัวหนึ่งในสามก๊ก ซึ่งตามประวัติ โจโฉ เป็นผู้ที่มีความสามารถสูง เป็นนักการเมือง นักการทหารที่มีชื่อเด่นดังยุคสามก๊ก รับราชการเป็นทหารอยู่ในเมืองหลวง ต่อมาได้ลอบสังหารตั้งโต๊ะแต่ไม่สำเร็จจึงหนีออกมากระดมพล อ้างพระราชดำรัสของพระเจ้าเหี้ยนเต้ เชิญหัวเมืองต่าง ๆ มารวมจัดตั้งกองทัพเพื่อปราบตั้งโต๊ะ แต่ก็เกิดความแตกแยกขึ้น ระหว่างหัวเมืองต่าง ๆ ทำให้การปราบตั้งโต๊ะไม่สำเร็จ โจโฉจึงแยกตัว

ออกมาชองชุมกำลังพล เมื่อตั้งโต๊ะถูกลิโป้ฆ่าตาย ลิชุย กุยกี ก็เข้ามามีอำนาจในเมืองแต่เกิดขัดแย้งกันเองจนเกิดความวุ่นวายภายในเมืองหลวง พระเจ้าเหียนเต๋จึงหนีออกจากเมือง

โจโจจึงอันเชิญพระเจ้าเหียนเต๋ไปอยู่ที่เมืองสุโต ควบคุมพระเจ้าเหียนเต๋ ปลอมพระราชโองการ ทำให้ในช่วงนั้นโจโจได้เปรียบในด้านการเมือง และมีอำนาจมาก โจโจได้ยกทัพปราบกองกำลังต่าง ๆ เช่น ลิโป้ อ้วนสุด อ้วนเสี้ยว เล่าเปียว และค้อย ๆ รวบรวมภาคเหนือของแผ่นดินให้เป็นปึกแผ่น โจโจพยายามที่จะกำจัดเล่าปี่เนื่องจากเล่าปี่เป็นผู้สืบเชื้อสายของราชวงศ์ฮั่นซึ่งเป็นอุปสรรคในการที่จะตั้งตนเป็นผู้ปกครองบ้านเมืองของโจโจ

3.2 ลักษณะตัวละคร

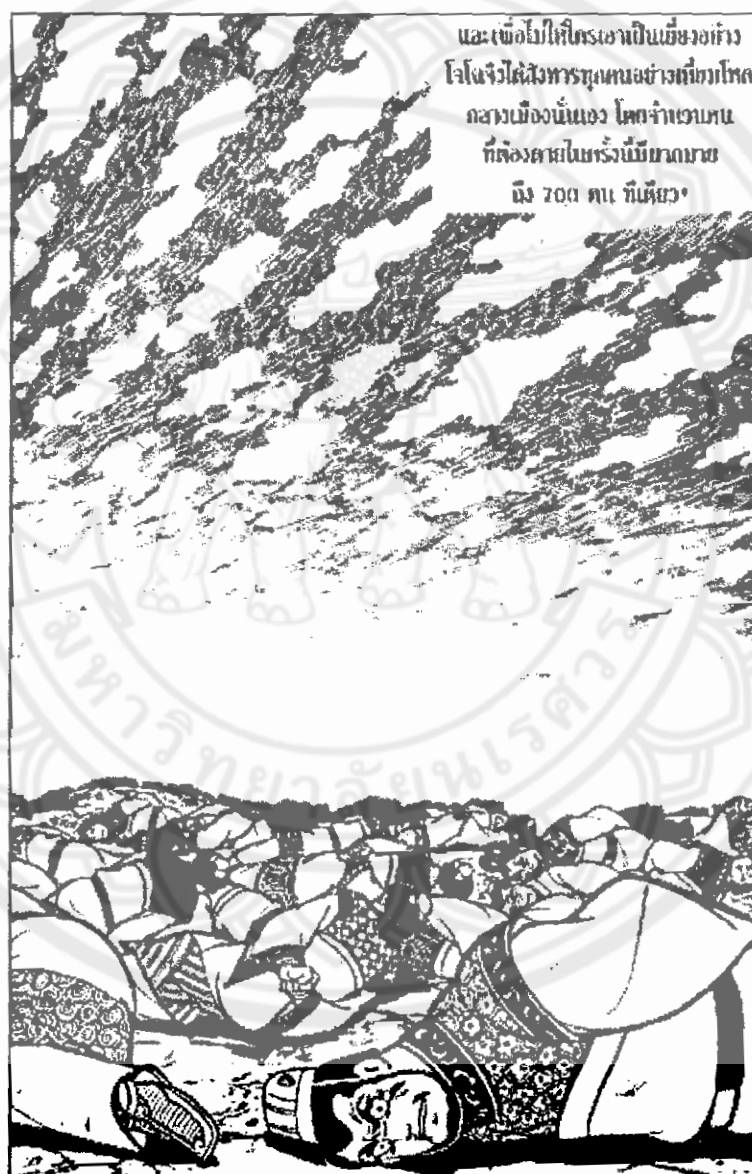
โจโจ เป็นตัวละครที่มีหลายลักษณะหรือตัวละครที่มีลักษณะซับซ้อน กล่าวคือ ผู้มีสติปัญญาความสามารถ มีความมูมานะ เข้มแข็งเด็ดขาด มีความรู้ความสามารถในตำราพิชัยสงคราม จะเห็นได้จากการที่โจโจสร้างกำลังอำนาจด้วยสติปัญญาและความสามารถของตนเอง โดยไม่เคยย่อท้อต่อความพ่ายแพ้ โจโจจึงเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงโด่งดังผู้หนึ่งในยุคสามก๊ก ดังคำบรรยายของผู้เขียนที่ปรากฏใน ภาพ 40 ว่า

ภาพ 40 แสดงเหตุการณ์โจโจเสียชีวิต

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 44. หน้า 153)

ในด้านลบโจโจเป็นคนที่ทะเยอทะยาน มักใหญ่ใฝ่สูง ในบางครั้งก็โหดเหี้ยม ขาดคุณธรรม ทำได้ทุกอย่างเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน ดังเหตุการณ์ในตอนที่ตั้งสินและขุนนางผู้จงรักภักดีต่อพระเจ้าเหียนเต๋ ได้ทำสัญญาเลือดรวมมือกันกำจัดโจโจ แต่ไม่สำเร็จเพราะถูกโจโจจับเสียก่อน โจโจจึงสั่งฆ่าบุคคลทั้งหมดรวมทั้งญาติพี่น้องของขุนนางเหล่านั้นรวมแล้วกว่าเจ็ดร้อยคน ดังภาพ

ภาพ 41 แสดงภาพผู้ถูกประหารซื้อหาวางแผนกำจัดโจโจ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 17. หน้า 37)

จากภาพผู้ที่ถูกฆ่าจำนวนกว่า 700 คน เนื่องมาจากคิดกำจัดโจโจ โจโจจึงสั่งฆ่าทั้งครอบครัวรวมทั้งญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงของขุนนางเหล่านั้นด้วย จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงจิตใจที่โหดเหี้ยมของโจโจ

3.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร

การศึกษาจากกลวิธีการสร้างตัวละคร ผู้วิจัยได้พิจารณาในด้านแนวการสร้างตัวละคร และกลวิธีการเสนอตัวละคร ดังนี้

3.3.1 แนวในการสร้างตัวละคร

ผู้เขียนได้สร้าง โจโจ ให้เป็นตัวละครที่มีลักษณะสมจริง ทั้งในด้านรูปร่างหน้าตาและด้านอารมณ์ความรู้สึก ลักษณะรูปร่างหน้าตาผู้เขียนได้สร้างให้โจโจมีรูปร่างที่สูงงาม น่าเกรงขาม ดังภาพ

ภาพ 42 แสดงรูปร่างโจโจ

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 120)

ทางด้านอารมณ์ความรู้สึก โจโฉ เป็นตัวละครที่มีอารมณ์ ความรู้สึกเหมือนมนุษย์ ปุณฺชนธรรมดา ที่มีทั้ง รัก โกรธ หลง มีความมุ่งมั่น มักใหญ่ใฝ่สูง โดยผู้เขียนได้แสดง ภูมิหลังของโจโฉ ที่มีลักษณะฉลาดเฉลียวตั้งแต่ยังเล็ก ดังข้อความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 43 แสดงประวัติโจโฉในตอนเด็ก
(มิตลีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 132)

หรือความลุ่มหลงในความรัก เป็นเหตุการณ์ตอนที่โจโฉยกทัพไปปราบเมืองอ้วนเซี่ย แต่เจ้าเมืองยอมจำนน และได้เชิญโจโฉเข้าไปพักในเมือง เวลานั้นเองโจโฉได้พบกับนางเจ้าซื้อ เป็นภรรยาหม้ายของเตียวเจญาติของเตียวสัวเจ้าเมืองอ้วนเซี่ย โจโฉหลงใหลนางเจ้าซื้อมาก ไม่สนใจกิจการบ้านเมือง และประมาท เตียวสัวจึงวางแผนฆ่าโจโฉ จนโจโฉแทบเอาชีวิตไม่รอด จากเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้โจโฉสูญเสียเตียวอุยทหารคนสนิทฝีมือดี เนื่องจากเตียวอุยใช้ตัวปกป้อง โจโฉจากลูกธนู โจโฉเสียใจกับความผิดพลาดของตัวเองที่มัวแต่ลุ่มหลงสุรานารี แต่จากความผิดพลาดครั้งนั้นทำให้โจโฉคิดได้และใช้ความผิดพลาดนั้นมาเป็นบทเรียนให้กับตนเอง ดัง คำพูดของโจโฉที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 44 แสดงลักษณะนิสัยของโจโจ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 12, หน้า 76)

3.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

นอกจากนั้นผู้เขียนยังได้ใช้กลวิธีในการเสนอตัวละครคือ โจโจ ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 โดยการใชภาพ ซึ่งผู้เขียนได้ใช้ภาพในการเสนอรูปร่างหน้าตาของโจโจ ดังภาพ

ภาพ 45 แสดงภาพโจโจ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 135)

3.3.2.2 จากการบรรยายหรือพรรณนา เช่น การบรรยายและพรรณนา
บุคลิกลักษณะของโจโจว่า “ธงสีแดง อานม้าสีแดง และเกราะสีแดงคู่กายขุนพลผู้ควมม้าตะลอน
ไปทั่วทุ่งหญ้า ทำให้ผู้คนจดจำกันได้แม่นยำ นั่นคือ ขุนพลโจโจ” ดังภาพ

ภาพ 46 แสดงการบรรยายบุคลิกลักษณะโจโจ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 4. หน้า 145)

3.3.2.3 เสนอจากคำพูดของตัวละครตัว ในการแสดงลักษณะของโจโฉ เช่น คำพูดของโจโฉกับเหล่าทหาร ดังภาพ

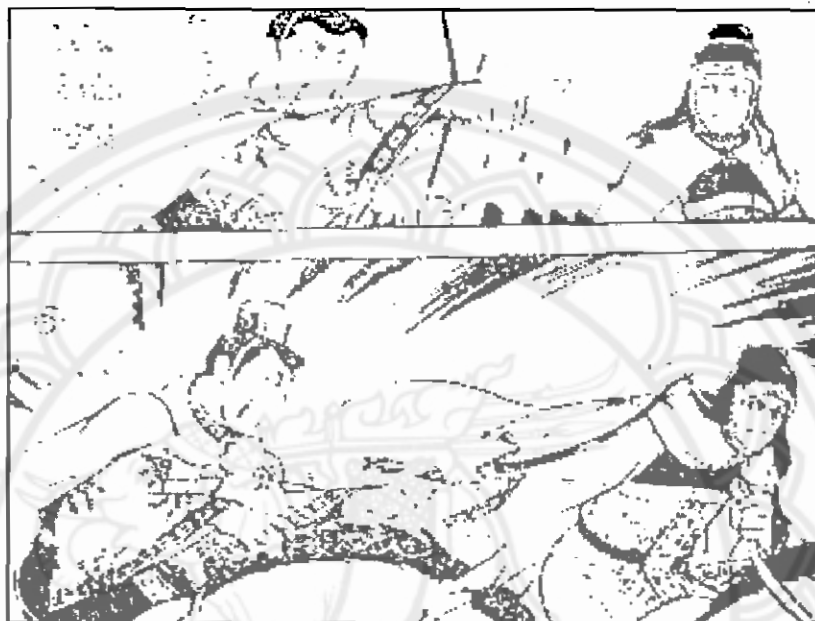
ภาพ 47 แสดงความทะเยอทะยานของโจโฉ

(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 12 . หน้า 77)

จากคำพูดของโจโฉที่ว่า "ถึงข้าจะไม่ได้เป็นใหญ่...แต่ข้าก็จะขอเป็นวีรบุรุษของบ้านเมืองนี้ให้ได้" แสดงให้เห็นถึงลักษณะมุ่งมั่น ความทะเยอทะยานและที่เห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ ความ-มักใหญ่ใฝ่สูง ต้องการมีชื่อเสียงโด่งดัง

3.3.2.4 เสนอจากนาฏการของตัวละคร คือ โจโฉ เช่น การกระทำที่โจโฉ ได้แสดงให้ข้าราชการและขุนนางเห็นถึงอำนาจของตนโดยไม่เกรงพระเจ้าเหี้ยนเต้ จากเหตุการณ์ที่โจโฉได้ทำอาชญากรรมต่อพระเจ้าเหี้ยนเต้ เมื่อคราวเสด็จประพาสป่า พระเจ้าเหี้ยนเต้สั่งให้โจโฉยิงกวาง โจโฉจึงขวยลูกธนูจากพระเจ้าเหี้ยนเต้ยิง ฝ่ายทหารเห็นธนูของพระเจ้าเหี้ยนเต้ปักอยู่ที่

กวางจึงกล่าวชมพระเจ้าเหียนเต๋ โจโฉจึงกล่าวท้วงว่า ตนเป็นคนยิงกวางตัวนั้นเอง ซึ่งการกระทำของโจโฉเป็นการกระทำที่อาจเอื้อม ไม่ยำเกรงพระเจ้าเหียนเต๋ ดังภาพ

ภาพ 48 แสดงเหตุการณ์ที่โจโฉช่วยธนูจากพระเจ้าเหียนเต๋
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 15. หน้า 26)

จากเหตุการณ์ จะเห็นว่าโจโฉตั้งใจที่จะแสดงอำนาจของตน โดยไม่เกรงกลัวพระเจ้าเหียนเต๋ โจโฉต้องการที่จะแสดงตัวให้ทัดเทียมกับพระเจ้าเหียนเต๋ ซึ่งความมักใหญ่ใฝ่สูง กำเริบในอำนาจ เป็นลักษณะนิสัยอีกด้านหนึ่งของโจโฉ

จากการศึกษา โจโฉ กล่าวโดยสรุปได้ว่า โจโฉ เป็นตัวละครเอกที่มีบทบาทสำคัญของเรื่อง เป็นผู้นำจากหนึ่งในสามก๊ก เป็นแม่ทัพที่มีสติปัญญาความสามารถในการปกครองและการทำสงคราม มีความเข้มแข็ง แต่ก็มีนิสัยที่มักใหญ่ใฝ่สูง

2. ตัวละครรอง (Minor Character)

ได้แก่ ตัวละครที่มีบทบาทไม่มากนัก โดยอาจมีบทบาทไปในทางใดทางหนึ่งของเรื่อง คือ

1. ช่วยในการดำเนินเรื่อง
2. ช่วยเสริมตัวละครเอกให้เด่นขึ้น
3. ช่วยสร้างอารมณ์ขึ้นแก่ผู้อ่านเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดในเรื่อง

ใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ ปรากฏตัวละครรองมากมายหลายตัวและตัวละครรองแต่ละตัวก็มีบทบาทและผลกระทบต่อเรื่องในด้านใดด้านหนึ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอยกตัวอย่างตัวละครรองเฉพาะที่มีบทบาทต่อโครงเรื่องใหญ่ในด้านต่าง ๆ ที่เด่นชัด ดังต่อไปนี้

1. ชุนกวน

1.1 ประเภทของตัวละคร

ชุนกวน จัดเป็นตัวละครประเภทตัวละครรอง เนื่องจากมีบทบาทภายในโครงเรื่องใหญ่ไม่มากนัก เป็นตัวละครที่ช่วยในการดำเนินเรื่องและช่วยเสริมความขัดแย้งภายในโครงเรื่องใหญ่ให้เด่นชัดขึ้น

ชุนกวนเป็นผู้นำของหนึ่งในสามก๊กที่ทำสงครามแย่งชิงอำนาจ ชุนกวน เป็นผู้นำง่อก๊กโดยการสืบทอดตำแหน่งต่อจากซุนเช็กผู้เป็นพี่ชาย ชุนกวนปกครองบ้านเมืองให้สงบสุขด้วยการดำเนินนโยบายตามแบบแผนของบรรพบุรุษและคำแนะนำจากเหล่าขุนนาง

ในสามก๊กฉบับการ์ตูน ชุนกวนมีความขัดแย้งกับเล่าปี่เนื่องจากเล่าปี่ได้ปกครองเมืองเก๋งจิวซึ่งแต่เดิมเป็นเมืองที่อยู่ในเขตการปกครองของชุนกวน ชุนกวนจึงต้องการยึดเมืองเก๋งจิวคืน จึงคิดแผนการต่าง ๆ โดยมีจิวยี้เป็นแม่ทัพและที่ปรึกษาเพื่อยึดเมืองเก๋งจิวคืน ซึ่งในที่สุดก็ยึดเมืองเก๋งจิวได้ นอกจากนั้นง่อก๊กของชุนกวนยังเป็นตัวกลางที่เล่าปี่ใช้ถ่วงดุลอำนาจใจใฝ่ตามคำแนะนำของขงเบ้ง

1.2 ลักษณะตัวละคร

ขุนกวน เป็นตัวละครน้อยลักษณะหรือตัวละครที่มีลักษณะไม่ซับซ้อน คือ เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหยิ่งยโส วู่วาม แต่ด้วยความมั่นคงของง่อก๊กที่บรรพบุรุษได้สั่งสมไว้ทำให้ขุนกวนมีผู้มีสติปัญญาและความสามารถคอยช่วยเหลือ ทำให้สามารถปกครองบ้านเมืองให้สงบสุขโดยการยึดแบบแผนต่าง ๆ ตามบรรพบุรุษที่เคยปฏิบัติมา

1.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร

การศึกษากลวิธีการสร้างตัวละคร ผู้วิจัยจะพิจารณาในด้านแนวการสร้างตัวละครและกลวิธีการเสนอตัวละคร ดังนี้

1.3.1 แนวในการสร้างตัวละคร

ขุนกวน เป็นตัวละครที่ผู้เขียนสร้างให้มีลักษณะสมจริงทั้งทางด้านรูปร่างหน้าตา และบุคลิกภาพ กล่าวคือ มีรูปร่างหน้าตาและพฤติกรรมที่เหมือนคนทั่วไปที่สามารถพบเห็นได้ในสังคม มีอารมณ์ความรู้สึกเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์แวดล้อม เช่น อารมณ์โกรธพบได้จากเหตุการณ์ตอนที่ขงเบ้งเดินทางมาง่อก๊กเพื่อช่วยขุนกวนทำสงครามกับโจโฉ โดยขงเบ้งได้กล่าวสรรเสริญเล่าปี่ที่ต่อสู้กับโจโฉอย่างห้าวหาญโดยไม่กลัวเกรงกำลังทหารที่มากมายของโจโฉ เพื่อรักษาศักดิ์ศรีและอุดมการณ์ และได้แนะนำให้ขุนกวนยอมอ่อนน้อมต่อโจโฉเพื่อรักษาบ้านเมืองของตน จึงทำให้ขุนกวนโกรธมากเพราะถือดูถูกดูหมิ่น ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

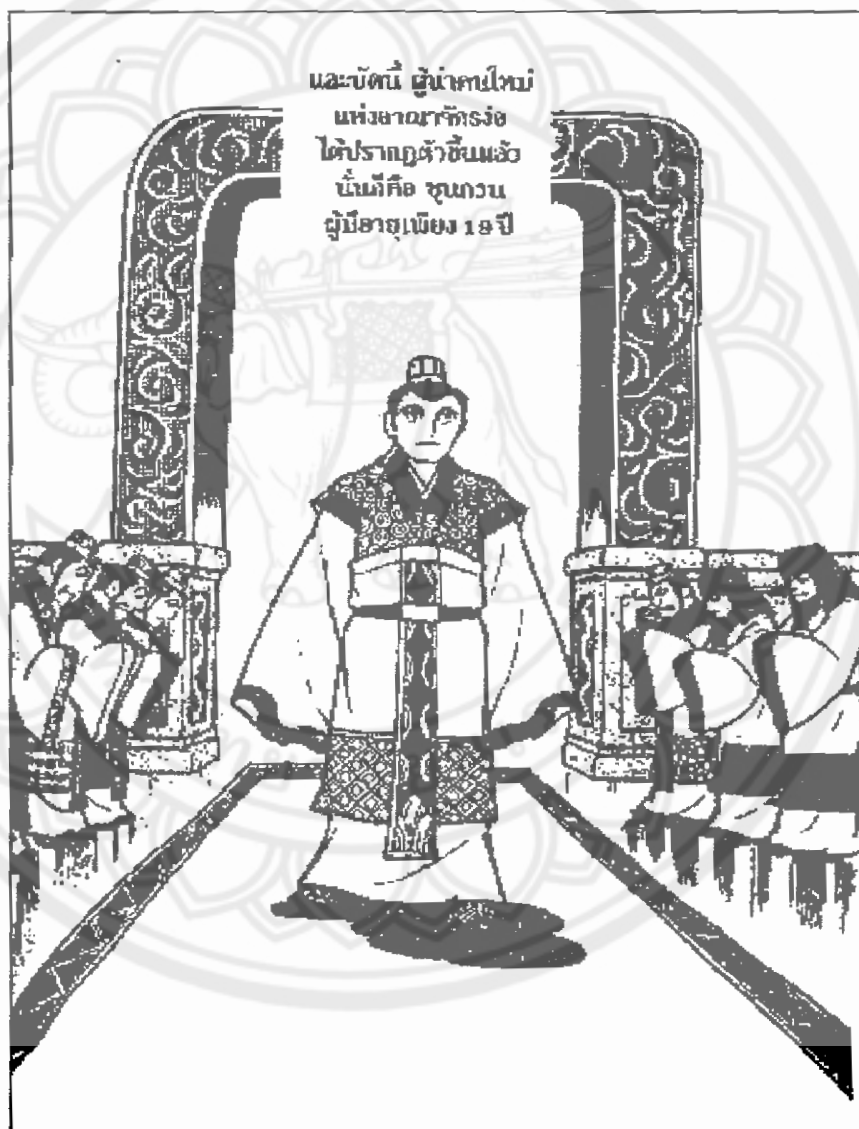

ภาพ 49 แสดงเหตุการณ์ที่ขุนกวนโกรธขงเบ้ง

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 44)

1.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

1.3.2.1 การเสนอตัวละครจากภาพ โดยผู้เขียนได้เสนอรูปร่างหน้าตาของขุนกวนโดยใช้ภาพ ซึ่งขุนกวนมีรูปร่างหน้าตาที่สง่างามและดูอ่อนเยาว์ด้วยวัยเพียง 19 ปี ดังที่ปรากฏในภาพต่อไปนี้

ภาพ 50 แสดงรูปร่างหน้าตาของขุนกวน
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 19. หน้า 191)

3.2.2 จากการบรรยายของผู้เขียน ที่กล่าวถึงการก้าวขึ้นเป็นผู้นำ อาณาจักรของขุนกวนด้วยอายุเพียง 19 ปี ดังความว่า "และบัดนี้ ผู้นำคนใหม่แห่ง อาณาจักรง่อกได้ปรากฏตัวขึ้นแล้ว นั่นก็คือ ขุนกวน ผู้มีอายุเพียง 19 ปี" (มิตลีเทร โยโกยามะ, เล่ม 19. หน้า 191)

3.2.3 จากบทสนทนาของตัวละคร โดยผู้เขียนจะเสนอลักษณะนิสัยของ ขุนกวนจากบทสนทนาของตัวละคร ยกตัวอย่างเช่น จากการสนทนาของขุนกวนกับขุนนางผู้ใหญ่ ของง่อก๊ก โดยขุนนางผู้ใหญ่ได้กล่าวเตือนสติขุนกวนให้เป็นสุขุมและใจเย็น ไม่ควรทำสิ่งใดตาม อารมณ์ตัวเอง ดังข้อความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 51 แสดงเหตุการณ์ขุนนางผู้ใหญ่เตือนสติขุนกวน

(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 29. หน้า 27)

จากบทสนทนาข้างต้นได้แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของขุนกวนว่า เป็นคนที่มีนิสัย มุทะลุ ใจร้อน และขาดความรอบคอบ แต่ก็เป็นคนที่ยอมรับและเชื่อฟังคำแนะนำของผู้อื่น

3.2.4 ความคิดของตัวละคร โดยผู้เขียนได้เสนอลักษณะนิสัยของขุนทวนจากความคิดของตัวละคร เช่น จากความคิดของขงเบ้งที่ดูลักษณะของขุนทวน ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

ภาพ 52 แสดงความคิดของขงเบ้งที่พิจารณาลักษณะของขุนทวน
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 36)

จากความคิดของขงเบ้งแสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของขุนทวนว่าเป็นคนที่มีนิสัยหยิ่ง
ยโสและดื้อรั้น แต่ก็ก็เป็นคนที่มีบุญบารมี

2. กวนอู

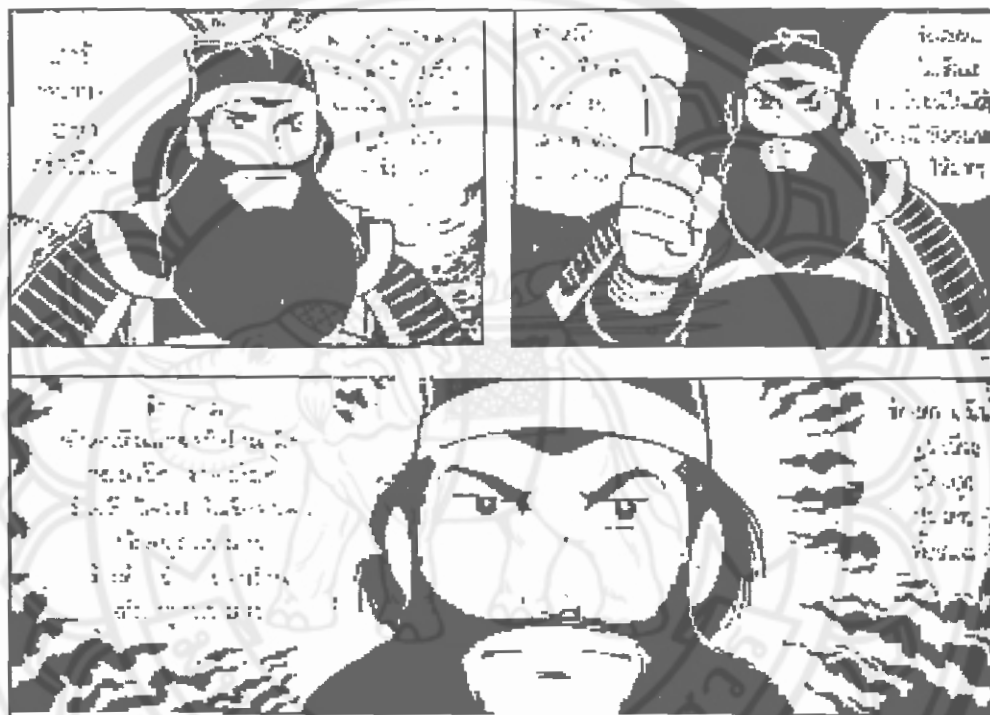
2.1 ประเภทของตัวละคร

กวนอู เป็นตัวละครที่จัดเป็นตัวละครรอง ที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง คือช่วยให้เรื่อง
ดำเนินไปตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ ดังเช่น เหตุการณ์ตอนโจโฉแตกทัพเรือได้มาพบกับกวนอูที่
ดักสุ่มคอยจับตัวโจโฉอยู่ แต่แล้วกวนอูก็ปล่อยโจโฉไป ด้วยสำนึกในคุณที่โจโฉเคยดูแล จาก
เหตุการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กวนอู เป็นตัวละครที่ช่วยคลี่คลายสถานการณ์ที่คับขันให้แก่โจโฉ

นอกจากนั้นกวนอูยังเป็นตัวละครที่ช่วยเสริมลักษณะของตัวละครเอก กล่าวคือ
ช่วยเสริมอำนาจของเล่าปี่เด่นชัดขึ้น โดยที่เล่าปี่จะเป็นคนที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีเมตตา มีความ
ซื่อสัตย์ต่อบ้านเมือง เป็นผู้ที่มีสติปัญญา แต่ยังขาดพลกำลังและความในการรบ การที่กวนอูซึ่ง

เป็นผู้มีความสามารถในการรบยอมช่วยเหลือเล่าปี่กอบกู้ราชวงศ์ฮั่นจึงแสดงให้เห็นถึงความโอบ-
อ้อมอารี ความจงรักภักดีต่อบ้านเมืองของเล่าปี่จึงมีผู้มีความสามารถมาช่วยเหลือ

การที่ได้กวนอูมาช่วยจึงเป็นการเสริมอำนาจให้แก่เล่าปี่ เพราะกวนอูมีความสามารถ
ในการรบและมีระเบียบวินัยสามารถที่จะควบคุมเหล่าทหารได้ ดังความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 53 แสดงความมีระเบียบวินัยของกวนอู
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 196)

นอกจากช่วยในการดำเนินเรื่องและเสริมลักษณะของตัวละครเอกให้เด่นชัดขึ้นแล้ว
กวนอูยังเป็นตัวละครที่ผู้เขียนใช้แสดงแนวคิดเรื่องความซื่อสัตย์ กล่าวคือ กวนอูเป็นตัวละครที่
มีความโดดเด่นในเรื่องของความซื่อสัตย์ จนเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป

2.2 ลักษณะตัวละคร

กวนอู เป็นตัวละครน้อยลักษณะ หรือตัวละครไม่ซับซ้อน คือแสดงลักษณะนิสัยออก
มาในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว มีลักษณะเป็นแบบฉบับ กล่าวคือ กวนอู เป็นตัวละครที่

เป็นแบบฉบับของคนซื่อสัตย์ กตัญญูมีคุณธรรม กวนอูได้ร่วมสาบานเป็นพี่น้องกับเล่าปี่ และได้ร่วมกันปราบโจรโพกผ้าเหลือง กวนอูจงรักและภักดีต่อเล่าปี่เป็นอย่างยิ่ง ร่วมสู้รบกับเล่าปี่จนตัวตาย ดังเหตุการณ์ก่อนที่กวนอูจะเสียชีวิต กวนอูทำการสู้รบกับซุนกวน ถูกซุนกวนจับตัวได้ ซุนกวนก็ได้เกลี้ยกล่อมให้กวนอูอ่อนน้อมต่อตน แต่กวนอูก็ไม่ยอมซุนกวนจึงสั่งฆ่ากวนอู ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

ภาพ 54 แสดงเหตุการณ์ที่ซุนกวนเกลี้ยกล่อมกวนอู
(มิติสเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 42. หน้า 61)

จากข้อความในภาพได้แสดงให้เห็นถึงความกตัญญูของกวนอูที่มีต่อเล่าปี่ ถึงแม้ว่าตอนจะต้องตายก็ไม่ยอมอ่อนน้อมต่อผู้อื่นนอกจากเล่าปี่

2.3. กลวิธีการสร้างตัวละคร

การศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครของ ผู้วิจัยจะพิจารณาในด้านแนวการสร้างตัวละคร และกลวิธีการเสนอตัวละคร ดังนี้

2.3.1 แนวการสร้างตัวละคร

สร้างให้สมจริง ผู้เขียนสร้างให้กวนอูเป็นตัวละครที่มีลักษณะสมจริง มีรูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพและพฤติกรรมเหมือนกับบุคคลจริง โดยกวนอูมีรูปร่างสูงใหญ่ ให้นำขนาดยาวดังภาพ

ภาพ 55 แสดงรูปร่างหน้าตากวนอู
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 173)

ทางด้านอารมณ์ความรู้สึกนั้นก็มีลักษณะเหมือนคนทั่วไปคือ มีทั้งอารมณ์รัก อารมณ์โกรธและความอิจฉาริษยา ซึ่งลักษณะนิสัยที่โดดเด่นที่สุดที่ผู้เขียนสร้างให้กวนอูมีลักษณะที่เป็นแบบฉบับ คือ เป็นแบบอย่างของคนที่มีความกตัญญู ซื่อสัตย์ ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่โจโฉเกลี้ยกล่อมให้กวนอูอยู่ด้วย แต่ไม่ว่าโจโฉจะเกลี้ยกล่อมให้กวนอูอยู่ด้วยอย่างไร กวนอูก็ไม่ยอมพอรู้ข่าวคราวของเล่าปี่ กวนอูก็หนีโจโฉกลับไปอยู่กับเล่าปี่ เนื่องจากมีความจงรักภักดีต่อเล่าปี่

2.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

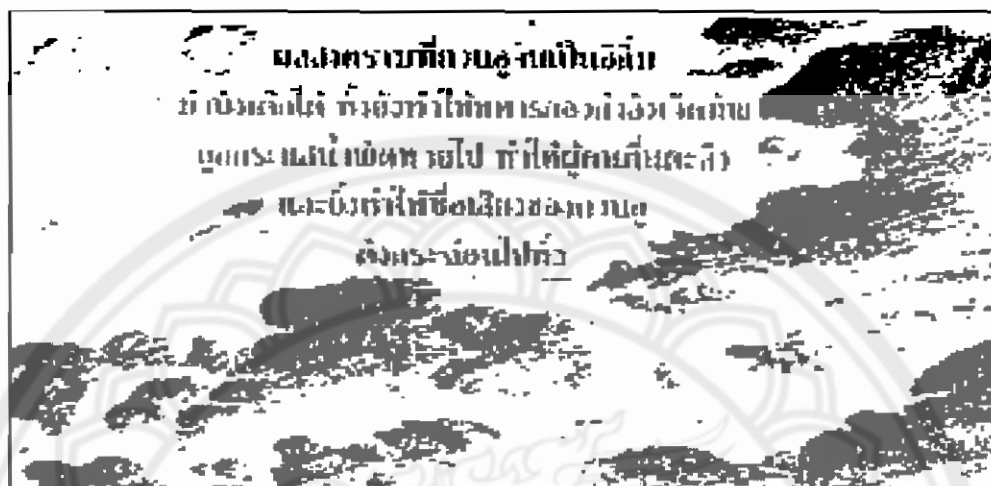
2.3.2.1 จากภาพ โดยผู้เขียนได้เสนอรูปร่างหน้าตาของกวนอูจากภาพ ซึ่งรูปร่างหน้าตาของกวนอูมีลักษณะสูงใหญ่ น่าเกรงขามด้วยหน้าที่ดูดีนั้ไว้หนวดยาว ดังภาพต่อไปนั้

ภาพ 56 แสดงรูปร่างหน้าตาของกวนอู
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 26. หน้า 170)

2.3.2.2 จากการบรรยายและพรรณนา ซึ่งผู้เขียนได้แสดงถึงความเก่งกาจสามารถในการรบของกวนอู ในเหตุการณ์ตอนที่กวนอูทำสงครามกับกองทัพวุยก๊กที่เมืองอ้วนเสี้ยว โดยกวนอูได้ปิดล้อมเมืองอ้วนเสี้ยวและทำการทศน้ำในแม่น้ำแปะโหล โดยให้ทหารทำเขื่อนกันน้ำไว้ เมื่อฝนตกหนักระดับน้ำเหนือเขื่อนเพิ่มสูงขึ้น กวนอูก็สั่งให้ทหารปล่อยน้ำจากเขื่อนที่สร้างขึ้นไหลบ่าท่วมกองทัพของวุยก๊กพ่ายแพ้ไปในที่สุด จากความสามารถและสติปัญญาในใช้ยุทธวิธีดัง

กล่าวทำให้ชื่อเสียงในเรื่องความสามารถของกวนจูเลื่องลือไปทั่วทุกสารทิศ ดังคำบรรยายที่ปรากฏในภาพว่า

ภาพ 57 แสดงคำบรรยายชื่อเสียงของกวนจู
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 41. หน้า 51)

2.3.2.3 จากบทสนทนาของตัวละคร ผู้ประพันธ์ได้ใช้กลวิธีการเสนอตัวละครโดยเสนอจากบทสนทนาของตัวละคร เช่น บทสนทนายะหว่างที่ปรึกษาของซุนกวนกับพูดกับซุนกวนถึงความชื่อเสียงกตัญญูของกวนจูที่มีต่อเล่าปี่ ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

ภาพ 58 แสดงเหตุการณ์ที่ที่ปรึกษาของซุนกวนกล่าวถึงความกตัญญูของกวนจู
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 26. หน้า 62)

2.3.2.4 จากนาฏการของตัวละคร ผู้ประพันธ์เสนอลักษณะของกวนอู โดยให้การกระทำของตัวกวนอู ที่เห็นได้เด่นชัดคือ ตอนที่กวนอูไปอยู่กับโจโฉ เพื่อจะปกป้องครอบครัวของเล่าปี่ จึงยอมไปอยู่กับโจโฉ โดยขอสัญญาจากโจโฉสามข้อ ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

ภาพ 59 แสดงเหตุการณ์กวนอูขอสัญญาสามข้อจากโจโฉ
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 26. หน้า 170)

ต่อมาเมื่อกวนอู ได้รู้ข่าวเล่าปี่ กวนอูก็ได้พาภรรยาของเล่าปี่ทั้งสองคนไปพบเล่าปี่ โดยกวนอูต้องฝ่าด่านต่าง ๆ ถึงเจ็ดด่าน เพื่อที่จะไปพบเล่าปี่ให้ได้ จากการกระทำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กวนอู เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ต่อเล่าปี่มาก ไม่ว่าโจโฉจะเลี้ยงดูกวนอูให้มีความสุข ความสบายเพียงใด กวนอูก็ไม่เคยหลงไปกับทรัพย์สินของนั้น ๆ แต่กลับยึดมั่นอยู่ในคำสาบานที่จะเป็นพี่น้องร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเล่าปี่

3. เตียวหุย

3.1 ประเภทของตัวละคร

เตียวหุย จัดเป็นตัวละครประเภทตัวละครรอง ที่มีบทบาทไม่มากนักภายในโครงเรื่องใหญ่ เป็นตัวละครที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง กล่าวคือ แต่เดิมเตียวหุยเป็นข้าราชการอยู่ในบ้านตระกูลหงส์ เมื่อเกิดโจรโพกผ้าเหลืองบ้านตระกูลหงส์ถูกปล้น เตียวหุยจึงปลอมตัวเข้ากับโจรโพกผ้าเหลือง ออกตามหาองค์หญิงฝูหยงที่หลบหนีไปได้ เตียวหุยเป็นคนใจร้อน โผงผาง ชอบดื่มสุรา เมื่อพบกับเล่าปี่ก็ได้ร่วมสาบานเป็นพี่น้องกับเล่าปี่และกวนอู ร่วมกันปราบโจรโพกผ้าเหลือง เป็นหนึ่งในห้าทหารเสือของเล่าปี่ช่วยทำนุบำรุงเล่าปี่จนวาระสุดท้ายของชีวิต และนิสัยที่เป็นคนใจร้ายและชอบดื่มสุรา จึงลงโทษนายทหารที่ไม่ยอมดื่มสุราของตน นายทหารผู้นั้นจึงแค้นเป็นไส้ศึกเปิดประตูเมืองให้ลิโป้เข้ามายึดเมือง ดังความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 60 แสดงเหตุการณ์เตียวหุยถูกลิโป้ชิงเมือง
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 11. หน้า 70)

3.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร

การศึกษากลวิธีการสร้างตัวละคร ผู้วิจัยจะศึกษาในด้านแนวในการสร้างตัวละครและกลวิธีในการเสนอตัวละคร ดังต่อไปนี้

3.3.1 แนวการสร้างตัวละคร

ผู้ประพันธ์สร้างให้ เตียวหุย ก็มีลักษณะรูปร่างที่สมจริง คือ มีรูปร่างสูงใหญ่ หน้าตาดุร้าย มีพลังกำดั่งมาก ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 62 แสดงรูปร่างหน้าตาของเตียวหุย
(मितสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 105)

เตียวหุย เป็นตัวละครที่มีลักษณะสมจริงในด้านลักษณะนิสัย มีพฤติกรรมเหมือนคนทั่วไปที่มีอยู่ในสังคมจริง ๆ คือ มีอารมณ์โกรธ อารมณ์ดีใจ เสียใจเหมือนคนทั่ว ๆ ไป ซึ่งลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของเตียวหุยคือ เป็นตัวละครที่มีนิสัยดุดัน ใจร้อน วู่วาม ขอบตีมูสา ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ตอนที่เตียวหุยทำร้ายตักอิว เนื่องจากเตียวหุยดื่มเหล้ามาจึงขาดสติ บวกกับอารมณ์โกรธแค้นตักอิวที่ประพาดพิรุณ จึงเรียกเก็บสินบนจากเล่าปี่และยังทำร้ายราษฎร ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 63 แสดงเหตุการณ์เตียวหุยทำร้ายตักอิว
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 79)

3.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

3.3.2.1 จากภาพ โดยผู้เขียนได้เสนอรูปร่างหน้าตาของเตียวหุยจากภาพ โดยเตียวหุยมีรูปร่างสูงใหญ่และมีหน้าตาที่ดุคั่นดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 64 แสดงรูปร่างหน้าตาของเตียวหุย
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 103)

3.3.2.2 จากการบรรยายหรือพรรณนา ดังจะเห็นได้จากการบรรยายความรู้สึกลง
เตียวหุยและเล่าปี่เมื่อรู้ว่ากวนอูถูกฆ่าตาย ความว่า "การตายของกวนอูสร้างความสั่นคลอนแก่
จากไม่ใช่น้อย โดยเฉพาะเล่าปี่และเตียวหุย ซึ่งร่วมทุกข์กันมาตั้งแต่หนุ่ม ทั้งสองสะเทือนใจกับข่าว
นี้ยิ่ง หัวใจของทั้งสองโศกเศร้าแทบแตกสลายไปเลยทีเดียว" (มิตสึเทรุ
โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 42. หน้า 107)

จากคำบรรยายดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยความซื่อสัตย์และยึดมั่นในคำ
สาบานของเตียวหุย เมื่อรู้ข่าวว่ากวนอูตาย ก็รู้สึกเศร้าเสียใจและเจ็บแค้นขุนกวนที่สังฆากวนอู

นอกจากนั้นการกระทำที่โดดเด่นของเตียวหุยอีกประการหนึ่งคือ ความสามารถในการสู้รบ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 66 แสดงความสามารถในการรบของกวนอู
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 5. หน้า 126)

จากภาพการต่อสู้ระหว่างลิโป้และเตียวหุย แสดงให้เห็นถึงความเก่งกาจห้าวหาญในการรบของเตียวหุย ที่ควมมานุกเข้าต่อสู้ลิโป้อย่างดุเดือด จนทำให้ทหารของทั้งสองฝ่ายล้มการต่อสู้ไปชั่วคราว โดยทุกคนต่างหยุดรบเพื่อดูการต่อสู้ระหว่างเตียวหุยและลิโป้

องค์หญิงฝูหยง ยังเป็นตัวละครที่ช่วยในการแนะนำตัวละครอื่นคือเสริมลักษณะตัวละครอื่นให้เด่นชัดขึ้น ได้แก่ ช่วยเสริมให้เห็นถึงลักษณะซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อบ้านเมืองของเล่าปี่ ที่ยอมเสียสละความรักส่วนตัวเพื่ออุทิศตัวเพื่อประชาชนและกอบกู้บ้านเมือง นอกจากนั้นจากเรื่องราวชีวิตขององค์หญิงฝูหยงยังช่วยแนะนำลักษณะนิสัยและภูมิหลังของเตียวหุย ให้ผู้อ่านทราบว่าแต่เดิมเตียวหุยเป็นข้ารับใช้อยู่ในบ้านตระกูลหงส์ขององค์หญิงฝูหยง เมื่อเกิดโจรโพกผ้าเหลือง เตียวหุยจึงปลอมเป็นพวกโจรโพกผ้าเหลืองเพื่อตามองค์หญิงฝูหยง ซึ่งจากพฤติกรรมดังกล่าวแสดงให้เห็นความซื่อสัตย์ของเตียวหุยที่มีต่อผู้เป็นนาย

4.2 ลักษณะตัวละคร

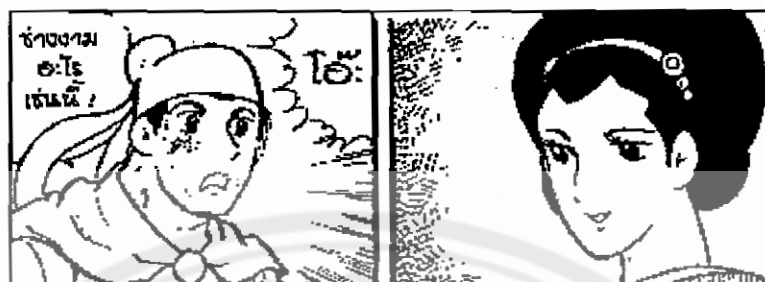
องค์หญิงฝูหยงเป็นตัวละครที่มีลักษณะไม่ซับซ้อนหรือมีน้อยลักษณะ เนื่องจากมีบทบาทไม่มากนักในโครงเรื่องใหญ่ จึงปรากฏลักษณะนิสัยไม่ซับซ้อน กล่าวคือ องค์หญิงมีบุคลิกลักษณะเรียบง่าย สง่างามเช่นหญิงสาวที่ถูกเลี้ยงมาในตระกูลที่ดี

4.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร

การศึกษากลวิธีการสร้างตัวละคร ผู้วิจัยจะพิจารณาในด้านแนวการสร้างตัวละครและกลวิธีการเสนอตัวละคร ดังนี้

4.3.1 แนวในการสร้าง

องค์หญิงฝูหยง เป็นตัวละครที่มีลักษณะสมจริงทั้งด้านรูปร่างหน้าตาและอารมณ์ความรู้สึกที่เหมือนกับบุคคลทั่วไป ที่สามารถพบเห็นในสังคม มีรัก มีเศร้าเสียใจ องค์หญิงฝูหยงมีรูปร่างหน้าตาสวยงามและกิริยามารยาทสมกับเป็นกุลสตรีดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 68 แสดงรูปร่างหน้าตาขององค์หญิงผุ่ยหยง
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 80)

4.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

3.2.1 จากภาพ ผู้เขียนแสดงรูปร่างหน้าตาขององค์หญิงผุ่ยหยงจากภาพ โดย องค์หญิงผุ่ยหยงมีรูปร่างงดงาม ดังภาพ

ภาพ 69 แสดงภาพองค์หญิงผุ่ยหยงกับเล่าปี่
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 105)

4.3.2.2 จากบทสนทนาของตัวละคร โดยผู้เขียนได้แสดงภูมิหลังขององค์หญิง ผุยงจากการสนทนาของหลวงจีนกับเล่าปี่ ว่าองค์หญิงเป็นบุตรของเจ้าเมือง และได้หลบหนีโจร โกงผ้าเหลืองมาอยู่ที่หอคอย ดังความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 70 แสดงเหตุการณ์หลวงจีนแนะนำให้เล่าปี่รู้จักกับองค์หญิงผุยง
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 81)

5. ตี๊กอ้ว

5.1 ประเภทของตัวละคร

ตี๊กอ้ว เป็นตัวละครรองที่มีบทบาทไม่มากนักในโครงเรื่องใหญ่ เป็นตัวละครที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง ตี๊กอ้วเป็นขุนนางผู้ตรวจราชการตามหัวเมืองต่าง ๆ และได้เดินทางมาตรวจราชการที่หัวเมืองของเล่าปี่ ตี๊กอ้วมีพฤติกรรมทุจริตเรียกเก็บสินบนจากเล่าปี่ เมื่อเล่าปี่ไม่ยอมทำตามจึงใส่ร้ายว่าเล่าปี่ประพฤติตัวทุจริต กดขี่ข่มเหงราษฎร ทำให้เตียวหุยต้องร่วมสาบานของเล่าปี่ไม่พอใจจึงได้ทำร้ายตี๊กอ้ว เล่าปี่ เตียวหุย และกวนอูจึงได้หลบหนีออกจากเมือง จากเหตุการณ์ดังกล่าวได้เป็นสาเหตุให้เล่าปี่ต้องร่อนเร่พเนจรอีกครั้ง

พฤติกรรมของตึกอ๊วยังแสดงให้เห็นสภาพบ้าน การปกครองของข้าราชการที่มุ่งหวังแต่ประโยชน์ส่วนตนกดขี่ข่มเหงราษฎร และยังช่วยแสดงลักษณะของตัวละครอื่น ๆ ให้เด่นชัดขึ้น โดยเฉพาะลักษณะความซื่อสัตย์สุจริตของเล่าปี่และเดิวยหุยที่ไม่ปฏิบัติตามความต้องการของตึกอ๊วลักษณะนิสัยของเดิวยหุยที่เป็นคนชอบดื่มสุรাজนชาติทำร้ายตึกอ๊ว ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 71 แสดงเหตุการณ์เดิวยหุยทำร้ายตึกอ๊ว
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 79)

ตึกอ๊ว ยังเป็นตัวละครที่ก่อให้เกิดอารมณ์ขันแก่ผู้อ่านจากภาพที่แสดงท่าทางรูปร่างหน้าตาของตึกอ๊ว ดังภาพเหตุการณ์ตอนที่ตึกอ๊วโกรธแค้นที่ถูกเดิวยหุยทุบตี

5.2 ลักษณะของตัวละคร

ตึกจั่ว เป็นตัวละครที่มีลักษณะไม่ซับซ้อนหรือน้อยลักษณะ เป็นตัวละครที่มีลักษณะ
โอ้อวดเหยียดหยามคนที่ต่ำกว่า ชอบสุขสำราญ ต้องการลาภยศเงินทองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง
เป็นข้าราชการที่ประพฤติชั่วทุกจริต

5.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร

3.1 แนวในการสร้างตัวละคร

ผู้เขียนสร้างให้ตักอวัเป็นตัวละครที่มีลักษณะเป็นแบบฉบับ คือ มีลักษณะของข้าราชการที่
ทุจริต ชอบวางอำนาจ ชอบการติดสินบน ชอบความลำราญความหรรษา เหยียดหยามผู้ที่ต่ำกว่า

5.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

5.3.2.1 จากภาพ โดยผู้เขียนได้แสดงรูปร่างหน้าตาของตึกอ้ว เป็น ตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนเตี้ย ศีรษะล้าน ทำทางวางอำนาจ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 73 แสดงรูปร่างหน้าตาตึกอ้ว
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 43)

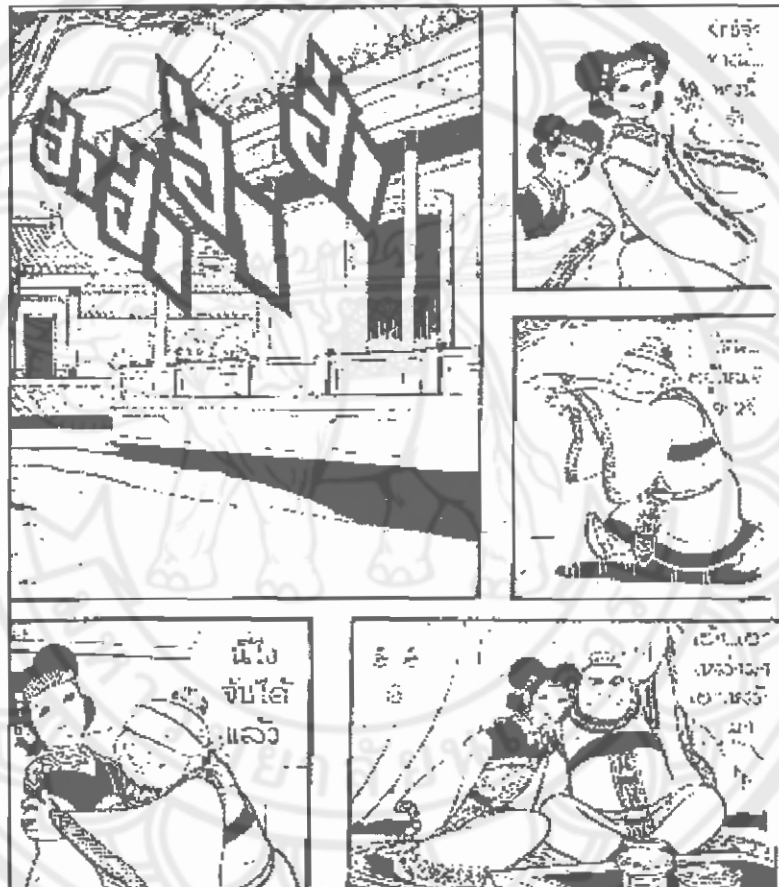
5.3.2.2 จากคำพูดของตัวละคร ดังจะเห็นได้จากคำพูดของเตียวหุยพูดกับตึกอ้ว ดังความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 74 แสดงเหตุการณ์เตียวหุยพูดกับตึกอ้ว
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 78)

จากคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นลักษณะของตึกอิฐ ว่าเป็นข้าราชการที่ประพฤติ
ทุจริต จนก่อให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง

533.2.3 จากนั้นภาพการของตัวละคร คือการเสนอบุคลิกลักษณะของตึกอิฐจาก
พฤติกรรมกระทำความผิดของตึกอิฐ เช่น ลักษณะนิสัยชอบความสำราญ ความโลภ่า ไม่ได้สนใจใน
ความเดือดร้อนของราษฎรอย่างจริงจัง เช่น พฤติกรรมที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 75 แสดงพฤติกรรมของตึกอิฐ
(มิตส์เทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 55)

หรือจากเหตุการณ์ตอนที่ตึกอิฐเดินทางมาถึง และได้พบกับเล่าปีครั้งแรก โดยเล่าปี
และกวนอูออกมาต้อนรับ ดังภาพ

ภาพ 76 แสดงเหตุการณ์ตึกอ้วเดินทางมาพบเล่าปี
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 3. หน้า 43)

จากการกระทำของตึกอ้ว ไม่ว่าจะเป็นท่าทาง คำพูด ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะการวางอำนาจ ชอบความโอ้อาหารุหรา และถูกเหยียดหยามชาวชนบทว่าไม่เจริญ

6. จิวยี่

6.1 ประเภทของตัวละคร

จิวยี่ จัดเป็นตัวละครรอง เนื่องจากมีบทบาทไม่มากนักในโครงเรื่องใหญ่ คือช่วยในการดำเนินเรื่องและเสริมให้ตัวละครเอกเด่นชัดขึ้น จิวยี่เป็นขุนพลของง่อก๊ก เป็นเพื่อนของซุนเช็กมาตั้งแต่เด็ก เมื่อซุนเช็กมาตั้งฐานที่มั่นที่กังตั๋ง จิวยี่ได้นำกำลังมาสมทบด้วย และช่วยซุนเช็กก่อตั้งง่อก๊ก สร้างอำนาจในกังตั๋ง เมื่อซุนเช็กตาย จิวยี่ก็ช่วยซุนกวนปครองเมือง

จิวยี่ เป็นตัวละครหนึ่งที่เกิดความขัดแย้งระหว่างเล่าปีและซุนกวน เป็นผู้คิดกลอุบายให้ซุนกวนยกน้องสาว คือ นางซุนฮูหยินให้แต่งงานกับเล่าปี เพื่อที่จะลวงเล่าปีมาฆ่าในเมืองกังตั๋ง จิวยี่ ยังเป็นตัวละครที่ช่วยเสริมลักษณะความมีสติปัญญาของขงเบ้งให้เด่นชัดขึ้น จะเห็นได้จากจากพฤติกรรมของจิวยี่ที่คิดค้นขงเบ้งและเล่าปี จึงได้พยายามคิดหาหนทาง วาง

เล่นให้ต่าง ๆ เพื่อที่จะเอาชนะขงเบ้งให้ได้ แต่ก็พ่ายแพ้ต่อสติปัญญาขงเบ้งทุกครั้ง ดังคำพูดของ จิวยี่ที่พูดด้วยความเจ็บแค้นก่อนที่จะตาย ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

ภาพ 77 แสดงเหตุการณ์จิวยี่โกรธแค้นขงเบ้งจนกระอักเลือด
 (มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 30. หน้า 103)

6.2 ลักษณะตัวละคร

จิวยี่ เป็นตัวละครที่ไม่ซับซ้อนหรือน้อยลักษณะ คือมีบุคลิกและลักษณะนิสัยไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ จิวยี่ เป็นตัวละครที่มีความสามารถในการรบ มีสติปัญญา เป็นที่ปรึกษาคนสำคัญของซุนกวน แต่จิวยี่เจ็บแค้นเล่าปี่และขงเบ้ง จึงต้องการที่จะฆ่าทั้งสองให้ได้ จิวยี่จึงคิดกลอุบายต่าง ๆ เพื่อที่จะกำจัดเล่าปี่และขงเบ้งให้ได้ แต่จิวยี่ก็พ่ายแพ้ต่อสติปัญญาของขงเบ้งทุกครั้ง จิวยี่เจ็บแค้นจนพิษบาดแผลกำเริบกระอักเลือดตายในที่สุด จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ต้นจนวันตาย จิวยี่ก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลงความรู้สึกเจ็บแค้นที่มีต่อเล่าปี่และขงเบ้ง

6.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร

6.3.1 แนวการสร้างตัวละคร

จิวอี้ เป็นตัวละครที่มีลักษณะสมจริงในด้านรูปร่างหน้าตา โดยผู้เขียนได้สร้างให้จิวอี้มีรูปร่างหน้าตาดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 78 แสดงรูปร่างหน้าตาของจิวอี้
(มิตสีเทรุ โยโกามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 60)

ในด้านอารมณ์ความรู้สึก จิวอี้ เป็นตัวละครที่มีลักษณะสมจริง คือ มีพฤติกรรมเหมือนคนธรรมดา มีรัก โลภ โกรธ หลง ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ตอนที่ขงเบ้งได้กล่าวยั่วยุให้จิวอี้โกรธและตัดสินใจทำสงครามกับโจโฉ โดยการกล่าวว่าสาเหตุที่โจโฉต้องการโจมตีง่อก๊กเพราะโจโฉต้องการได้นางให้แก้วยมรรยาของซุนเช็กและนางเสียวแก้วยมรรยาของจิวอี้ ด้วยความรักที่มีต่อภรรยา และความจงรักภักดีต่อซุนเช็ก จิวอี้โกรธแค้นโจโฉอย่างมากจึงตัดสินใจทำสงครามกับโจโฉ ดังความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 79 แสดงเหตุการณ์ขงเบ้งยั่วยู่จิวยี่
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 88)

6.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

6.3.2.1 จากภาพ โดยผู้เขียนได้เสนอรูปร่างหน้าตาของจิวยี่จากภาพ โดยจิวยี่มีรูปร่างสง่างามแต่ไว้หนวดและทำทางเจ้าอารมณ์ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 80 แสดงลักษณะรูปร่างหน้าตาของจิวยี่
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 25. หน้า 91)

6.3.2.2 จากคำพูดของตัวละคร ผู้เขียนได้แสดงลักษณะนิสัยของจิวอี้จากคำพูดของจิวอี้ เช่น ในเหตุการณ์ตอนที่เจียวก้านมาเกลี้ยกล่อมจิวอี้ให้ไปอยู่กับโจโฉ จิวอี้จึงจัดงานเลี้ยงต้อนรับเจียวก้านและถือโอกาสร่ำดาบให้เจียวก้านชม เนื้อหาที่จิวอี้มีใจความว่า "ขอแค่ข้าเกิดมาได้สร้างชื่อให้ระบือไปทั่วทุกแห่งหน ได้ขจัดความทุกข์ยากแก่ผู้คน ให้ปวงชนสุขสำราญทั้งโลกา เมื่อโลกสุขข้าก็พลอยแสนสดใน ดื่มให้เมาช่วยให้อจิตยิ่งสุชา ครั้นเมามายได้ที่ด้วยสุรา ก็ร่ำดาบร่ำฟ้อนอวดศักดิ์ดา" (มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 204-205)

แสดงให้เห็นลักษณะของจิวอี้ว่าเป็นคนมีอุดมการณ์ หวังที่จะแสดงความสามารถให้คนทั่วไปได้รู้จักด้วยการช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความเดือดร้อน และแสดงให้เห็นถึงจิตใจที่อ่อนโยน โอบอ้อมอารีที่แฝงไว้ด้วยความกล้าหาญ ดังจะเห็นได้จากการร่ำดาบที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 81 แสดงภาพจิวอี้ร่ำดาบ
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 204)

6.3.2.3 จากการบรรยายหรือพรรณนาของผู้เขียน โดยผู้เขียนได้บรรยายและพรรณนาถึงภูมิหลังของจิวอี้ ดังความว่า

ในขณะนั้น จิวอี้ผู้บัญชาการกองเรือรบของง่อก๊กอยู่ที่ทะเลทรายโผเลียง จิวอี้ได้ทุ่มเทให้กับการฝึกซ้อมกองทัพเรืออย่างเต็มที่ทุกวัน จิวอี้มีอายุร่นราว คราวเดียวกับซุนเช็ก ผู้นำอาณาจักรง่อก๊กก่อน นอกจากนั้น ภรรยาของจิวอี้เอง ก็เป็นน้องสาวของภรรยาซุนเช็กอีกด้วย ดังนั้น จิวอี้จึงจึงเหมือนเป็นพี่น้อง กับซุนกวน จิวอี้มีชื่อรองว่ากงจิน เป็นเพื่อนกับซุนเช็ก จึงได้เข้ามารับหน้าที่ แม่ทัพ ได้เป็นขุนพลองครักษ์เมื่ออายุเพียง 24 ปี ด้วยหน้าตาที่คมสัน งาม สง่าผู้คนในง่อก๊กจึงเรียกเขาว่า เสือล่าอาวแห่งกองทัพ เมื่อครั้งที่จิวอี้เป็นเจ้า เมืองกังแฮนั้น ได้รู้จักกับสองธิดาตระกูลเกี้ยว สองสาวพี่น้องมีความงามที่ไม่ สามารถหาใครเทียบได้ ดังนั้น เมื่อพูดถึง “สองสาวงามตระกูลเกี้ยว” แล้วไม่มีใครในง่อก๊กที่ไม่รู้จัก ซุนเช็กได้นางคนที่เป็นภรรยา ส่วนจิวอี้ได้นางคนน้องเป็น ภรรยา ตอนนั้นทุกคนในง่อก๊กต่างก็กล่าวกันว่าสองสาวงามตระกูลเกี้ยวเป็นผู้ที่ มีความสุขที่สุดที่ได้คู่ครองเป็นสองผู้ชาญฉลาดที่สุดในแผ่นดิน บัดนี้ จิวอี้ผู้นี้ คือผู้กำกุญแจดอกสุดท้ายที่จะตัดสินว่า จะนำบ้านเมืองไปสู่การเปิดศึกหรือ จะยอมจำนน

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 58-60)

6.3.2.4 จากนาฏกรรมของตัวละคร เช่น จากพฤติกรรมของจิวอี้ที่เจ็บแค้นเล่าปี และขงเบ้ง พยายามคิดหาวิธีการแก้แค้นแต่ก็ไม่สำเร็จ สุดท้ายขงเบ้งได้เขียนจดหมายมาขอให้ มีเนื้อความว่า

นับแต่จากกันที่ซีสอง เราทั้งสองก็ได้ติดต่อกันอีกเลย ที่ข้ามีหนังสือ มาถึงท่านก็ด้วยรู้ข่าวเรื่องที่ท่านจะบุกจก ข้าคิดว่าเรื่องนี้คงเป็นไปได้ยาก เพราะราษฎรในจก (เอ๊กจิ๋ว) นั้น มีความเข้มแข็งยิ่ง อีกทั้งจกนั้นตั้งอยู่ใน ชัยภูมิที่เข้าถึงยาก ด้วยเหตุนี้ แม้ว่าเล่าเจี้ยงผู้นำจกจะเป็นคนอ่อนแอ ด้อย ปัญญา แต่ก็คงจะป้องกันเมืองไว้ได้ การที่ท่านคิดทิ้งเมืองง่อก๊กไปรบทาง ไกลเช่นนี้จึงไม่น่าจะเป็นเรื่องที่ทำสำเร็จ

อีกประการหนึ่ง จากความฟ่ายแพ้อย่างย่อยยับของจิตใจที่เร็กเพ็ง ทำ
ให้หลายคนคิดว่าใจโงคงไม่กล้ายกทัพไปรบทางไกลอีกต่อไป แต่ในความคิด
ของข้า ใจโงผู้ยึดครองดินแดนสองในสามของแผ่นดินจีนไว้ได้แล้ว ย่อมไม่มี
ทางล้มเลิกความคิดที่จะรวมแผ่นดินจีนให้เป็นหนึ่งแน่ ดังนั้นใจโงอาจฉวย
โอกาสที่ท้านเคลื่อนทัพออกจากง่อ บุกโงมีดินแดนง่อจนราบคาบในพริบตา

ในเมื่อถ้าวุ่นนี้แล้ว หากข้าจะทำเพิกเฉยก็ดูจะใจดำเกินไป ข้าจึงเขียน
หนังสือนี้ถึงท่านเพื่อเตือนสติ หวังให้ท่านได้ไตร่ตรองเสียก่อน

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 30. หน้า 102)

พอจิวอี้ได้อ่านจดหมายก็โกรธแค้นยิ่งขึ้น พิษบาดแผลที่ถูกธนูยิงก็กำเริบ โดยก่อนที่
จิวอี้จะขาดใจตายจิวอี้ได้กล่าวด้วยความเจ็บ ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

ภาพ 82 แสดงภาพจิวอี้โกรธแค้นขงเบ้ง

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 30. หน้า 104)

จากพฤติกรรมของจิวอี้ดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นลักษณะที่เด่นชัดจนก่อให้เกิด
เกิดความขัดแย้งในโครงเรื่องย่อย คือ ความเจ้าคิดเจ้าแค้นก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างขงเบ้ง
และจิวอี้

7. ซิซี

7.1 ประเภทของตัวละคร

ซิซี จัดเป็นตัวละครรองที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง คือ เป็นผู้แนะนำและช่วยให้เล่าปีได้พบกับขงเบ้ง ซิซี เป็นผู้มีสติปัญญา ช่วยเล่าปีในการตั้งตัวเป็นใหญ่แต่เมื่อโจโฉรู้ว่า ซิซีมีสติปัญญา จึงได้วางแผนจับตัวแม่ของซิซีไป เพื่อให้ซิซีมาอยู่กับตน ก่อนที่จะไปอยู่กับโจโฉ ซิซีได้แนะนำให้เล่าปีไปพบขงเบ้ง และเชิญขงเบ้งมาเป็นที่ปรึกษา จากคำแนะนำของ ซิซี ส่งผลให้เล่าปีได้กลายเป็นผู้นำหนึ่งในสามก๊ก เนื่องจากได้ที่ปรึกษาที่มีความสามารถ มีสติปัญญาหยั่งรู้ดินฟ้าอย่างขงเบ้ง

7.2 ลักษณะตัวละคร

ซิซี เป็นตัวละครที่มีลักษณะไม่ซับซ้อน คือ เป็นตัวละครน้อยลักษณะ บทบาทตั้งแต่ต้นจนจบล้วนแสดงลักษณะนิสัยของซิซีว่า เป็นคนมีสติปัญญา และมีความกตัญญู จะเห็นได้จากการที่ซื้อเสียงความสติปัญญาของซิซี เลื่องลือไปถึงโจโฉ โจโฉจึงคิดแผนการที่จะได้ตัวซิซีมาอยู่ด้วย จึงจับตัวมารดาของซิซีไปอยู่ด้วย และให้เขียนจดหมายมาบอกแก่ซิซี ด้วยความกตัญญูต่อมารดา ซิซีจึงต้องจากเล่าปีไปอยู่กับโจโฉเพื่อดูแลและทดแทนคุณมารดา แต่ซิซีก็ไม่เคยลืมบุญคุณของเล่าปี ดังคำพูดของซิซีที่กล่าวกับบังทงว่า

ภาพ 83 แสดงความกตัญญูของซิซี

(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 171)

7.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร

7.3.1 แนวในการสร้าง

ผู้เขียนสร้างให้ ซี้ซี เป็นตัวละครที่มีลักษณะสมจริง ในด้านรูปร่างหน้าตา โดยซี้ซีมีลักษณะหน้าตาเป็นผู้มีสติปัญญา ใส่หมวกและไว้หนวด ดังภาพ

ภาพ 84 แสดงร่างและหน้าตาของซี้ซี
(มิตส์เทร่ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 20. หน้า 165)

มีพฤติกรรมเหมือนคนทั่วไป กล่าวคือ มีความรักและความกตัญญูต่อมารดา ความรัก
เคารพที่มีต่อเล่าปี เป็นคนมีสติปัญญาความสามารถ รักความยุติธรรม

7.3.2 กลวิธีการเสนอตัวละคร

7.3.2.1 จากการบรรยายและการพรรณนา โดยผู้เขียนได้บรรยายและพรรณนา
ถึงความสามารถของซี้ซี เมื่อมารับหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่เล่าปีก็เปรียบเสมือนเป็นแขนขาของ
เล่าปี ดังความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 85 แสดงภาพซีซีเป็นที่ปรึกษาการรบให้เล่าปี
(มิตลีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 20. หน้า 159)

7.3.2.2 จากบทสนทนาของตัวละคร เช่น คำพูดของเทียหยกที่เล่าถึง
ภูมิหลังของซีซีให้ใจโง่งง ความว่า

ซีตั้นฮกเป็นปลอมที่เข้าปกปิดตัวเอง ชื่อจริงคือ ซีซี มีฉายาว่า หยวนจื่อ
เป็นผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วเมืองเอ็งซง ซีซีเป็นคนรักชาติจริงๆ วันหนึ่ง ซีซี
ได้รับการขอร้องให้ช่วยแก้แค้นจากผู้ใกล้ชิดคนหนึ่ง ซีซีรับปากอย่างเต็มใจ

และลงมือแก้แค้นให้ชายผู้นั้นทันที จากนั้น ซิซีกก็ถูกทหารของทางการตามล่า เพื่อที่จะหลบให้พ้นสายตาของทหาร ซิซีกจึงได้เอาผงด่านมาทาหน้า จงใจ ปลอຍให้ผมเผ้ายุ่งเหยิง ทำตัวเหมือนคนวิกลจริต แต่แล้วในที่สุดวันหนึ่งซิซีก ก็ถูกจับ พอทหารทางการซักถามอะไรซิซีกก็ไม่ยอมตอบ ดังนั้นทหารจึงคุมตัวซิซีก ไปทั่วเมือง เพื่อถามหาว่าใครรู้จักซิซีกบ้าง แต่ก็ไม่มีใครไปร้องเรียนที่ว่าการ เลยสักคน มีหน้าซ้ำพวกเพื่อสนิทของซิซีก ยังได้เข้าไปที่ว่าในคืนวันหนึ่ง พวก เขาช่วยซิซีกออกมาได้และพาหนีไปยังแดนไกล นับแต่นั้นมาซิซีกก็เปลี่ยนชื่อเป็น ดันฮก เดินทางไปตามเมืองต่าง ๆ ได้ยินว่า สุดท้าย ซิซีกได้ไปเคาะประตูบ้าน ของสุมาเต็กโซ ขอสัมผัสตัวเป็นศิษย์

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 21. หน้า 33-36)

7.3.2.3 จากภาพ โดยผู้เขียนได้แสดงรูปร่างหน้าตาของ ซิซีก จากภาพ ดังต่อไปนี้

ภาพ 86 แสดงรูปร่างหน้าตาของซิซีก

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 20. หน้า 165)

7.3.2.4 จากพฤติกรรมของตัวละคร กล่าวคือ จากการกระทำของซิซีก ที่ยอมไปอยู่กับโจโจเพราะโจโจได้จับตัวมารดาของซิซีกไปอยู่ด้วยเพื่อบังคับให้ซิซีกไปอยู่กับตน จากการกระทำดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความมกตัญญูที่ซิซีกมีต่อมารดาของตน ดังคำพูดของซิซีก ความว่า

ข้าได้รับจดหมายเช่นนี้จากท่านแม่ขอรับ...เมื่อได้รับจดหมายนี้แล้วข้าคงไม่อาจทิ้งท่านแม่ให้อยู่เพียงลำพังได้อีกต่อไป ข้าคิดว่าการที่ท่านแม่ต้องอยู่ที่เมืองหลวงเพียงลำพังโดยไม่มีญาติพี่น้องอยู่ด้วย ท่านแม่คงจะเหงามากได้โปรดอนุญาตให้ข้าไปพบท่านแม่ด้วยเถิดขอรับ แต่วัดใดที่ท่านมีเรื่องเดือดร้อน ขอให้เรียกข้าได้ทันที ข้ารู้ว่าอยู่ ๆ มาขอลาเป็นเรื่องเอาแต่ใจไปหน่อย แต่ยังไงก็โปรดอนุญาตเถอะขอรับ ข้าเพียงแต่อยากทำให้ท่านแม่ซึ่งอายุมากแล้ว ได้อยู่อย่างสบายใจเท่านั้นเองขอรับ

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 21. หน้า 61)

ก่อนที่ซีซีจะเดินทางไปพบมารดา ซีซีได้แนะนำให้เล่าปีไปพบกับขงเบ้งและเจียวงเบ้ง มาเป็นที่ปรึกษา จากพฤติกรรมทั้งหมดของซีซี ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของซีซีที่เป็นคน กตัญญู และมีความซื่อสัตย์ยิ่ง

จากการศึกษาตัวละครในสามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสีเทรุ โยโกยามะ สรุปได้ว่า ตัวละครที่พบมี 2 ประเภท คือ ตัวละครเอกและตัวละครรอง ตัวละครเอก ได้แก่ เล่าปี ขงเบ้ง โจโฉ เนื่องจากเป็นตัวละครที่มีบทบาทมากและมีอิทธิพลต่อโครงเรื่องใหญ่ ส่วนตัวละครรองนั้น ปรากฏมากมาย ซึ่งตัวละครรองแต่ละตัวก็มีผลกระทบต่อเรื่องในหลายลักษณะ กล่าวคือ ช่วยในการดำเนินเรื่อง เช่น ช่วยในการเปิดเรื่อง สร้างความขัดแย้งย่อยเพื่อนำไปสู่ความขัดแย้งในโครงเรื่องใหญ่ ช่วยคลี่คลายสถานการณ์คับขันของตัวละคร ช่วยเสริมให้ลักษณะของตัวละครเอกหรือตัวละครอื่นให้เด่นชัดขึ้น นอกจากนั้นผู้เขียนยังใช้ตัวละครรองบางตัวเพื่อสร้างอารมณ์ขันให้แก่ผู้อ่าน จากรูปร่างหน้าตาและพฤติกรรมการกระทำ

การสร้างตัวละครนั้น ผู้เขียนได้สร้างให้ตัวละครมีลักษณะที่สมจริงทั้งทางกายภาพ และทางพฤติกรรม กล่าวคือมีลักษณะที่สมจริง มีอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมที่เหมือนมนุษย์ปุถุชนธรรมดา ที่มีรัก โลภ โกรธ หลง เนื่องจากสามก๊กเป็นนวนิยายอิงพงศาวดารจีน ตัวละครส่วนใหญ่จึงเป็นตัวละครที่มีอยู่จริงในประวัติศาสตร์ เช่น เล่าปี ขงเบ้ง โจโฉ ชุนกวน ฯลฯ

กลวิธีการเสนอตัวละคร เป็นการเสนอตัวละครแบบผสม คือ ใช้กลวิธีในการเสนอตัวละครหลายวิธี ปะปนกันไป เพื่อดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามและคลี่คลายลักษณะของตัวละคร โดยไม่ให้ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่ายและซ้ำซาก เช่น กลวิธีการเสนอตัวละครจากการใช้ภาพ จากการบรรยายหรือพรรณนา จากบทสนทนาของตัวละคร และจากนาฏการของตัวละคร

ฉาก (Setting) และกลวิธีการสร้างฉากใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูน

ฉาก เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญเพราะฉากเป็นส่วนที่ช่วยส่งผลให้ผู้อ่านทราบ ว่าเรื่องหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร นอกจากจะหมายถึงเวลาและสถานที่ที่ปรากฏ ในเรื่องแล้ว ยังหมายถึงความรวมถึงเหตุการณ์และสภาวะที่แวดล้อมตัวละครด้วย

การศึกษาวិเคราะห์ฉากใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูน ของมิตสึเทรุ โยโกยามะ ผู้วิจัยจะ ศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประเภทของฉาก
2. ลักษณะของฉาก
3. กลวิธีในการสร้างฉาก

1. ประเภทของฉาก

ประเภทของฉากสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ฉากจริง (Realistic Setting) และ ฉากสมมุติ (Nonrealistic Setting) จากการศึกษาวิเคราะห์ฉากใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ ปรากฏฉากทั้งสองประเภท ดังนี้

1.1 ฉากจริง (Realistic Setting) คือฉากที่มีอยู่ปรากฏอยู่จริง หรือเป็นจริง ตามสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี เป็นจริงตามปรากฏการณ์ของธรรมชาติและยังรวมถึงสภาพที่ปรากฏในเรื่องมีลักษณะสมจริง สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน

ใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูน จะใช้ฉากจริงเป็นหลัก เนื่องจากสามก๊ก เป็นเรื่องราวพงศาวดารจีน เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์ เวลา เหตุการณ์และสถานที่ต่าง ๆ ส่วนแต่เป็นเวลา เหตุการณ์และสถานที่ที่เกิดขึ้นจริงโดยมีการบันทึกหลักฐานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งฉากในเรื่องสามก๊กนั้น เป็นเหตุการณ์ที่เกิดการต่อสู้แย่งชิงอำนาจเพื่อครอบงำราชวงศ์ฮั่นของจ๊กก๊ก โดยการทำสงครามกับก๊กอื่น ๆ ได้แก่ ง่อก๊ก วุยก๊ก เหตุการณ์เริ่มตั้งแต่ราชวงศ์ฮั่นทรุดโทรมในรัชสมัยพระเจ้าเลนเต้ ครองราชสมบัติ ใน พ.ศ 711 แต่พระองค์ไร้ความสามารถในการบริหารและปกครองประเทศทำให้เกิดการแย่งชิงอำนาจภายในราชสำนัก พระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้อำนาจของขุนนาง นอกจากราชสำนักก็เกิดโจรโพกผ้าเหลืองปล้นฆ่าราษฎร เล่าปี่ผู้สืบเชื้อสายราชวงศ์ฮั่นจึงรวมตัวผู้มีความสามารถต่อสู้กับก๊กอื่น ๆ เพื่อครอบงำบ้านเมือง จนแผ่นดินจีนได้แบ่งการปกครองออกเป็นสามก๊ก ต่อมาเมื่อเล่าปี่ และผู้มีสติปัญญาความสามารถของจ๊กก๊กเสียชีวิต จ๊กก๊กก็ล่มสลายในสมัยการปกครอง

ของพระเจ้าเล้าเสีย่น โดยการยอมอ่อนน้อมต่ออุยยกี๊ จากและเหตุการณ์ในสามก๊ก ฉบับการ์ตูน
ก็สิ้นสุด

ฉาก หรือเหตุการณ์ส่วนใหญ่ ผู้เขียนได้ระบุสถานที่ ช่วงเวลาไว้อย่างชัดเจน ดังเช่น
ฉากตอนพระเจ้าเล้าปีล้นพระชนม์ ซึ่งเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในวันที่ 24 เดือน 4 ปีจิ้งอูที่ 3 (ตรง
กับปี ค.ศ.223 หรือ พ.ศ.766 ท่ามกลางญาติและเหล่าขุนนาง ดังฉากที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 87 แสดงฉากและเหตุการณ์ที่พระเจ้าเล้าปีล้นพระชนม์
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 45. หน้า 51)

หรือจากตอนที่ ขงเบ้ง เสียชีวิต ในวันที่ 23 เดือนแปด ปีเจี้ยนชิ่งที่ 12 ของจก ซึ่ง รวมอายุของขงเบ้งได้ 54 ปี ดังความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 88 แสดงจากการเสียชีวิตของขงเบ้ง
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 59. หน้า 103)

1.2 จากสมมุติ (Nonrealistic Setting) คือจากที่ผู้แต่งสมมุติขึ้นใหม่ ซึ่งอาจ นำมาจากฉากที่มีอยู่จริงมาสมมุติตกแต่งรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยจินตนาการ หรืออาจจะ ประยุกต์จากสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันในลักษณะที่นำมาแต่งสร้างใหม่

จากสมมุติ ที่ปรากฏในสามก๊ก ฉบับการ์ตูน จะเป็นฉากที่มีอยู่จริงนำมาสมมุติ ตกแต่งใหม่ตามจินตนาการเพื่อสร้างความตื่นเต้นเร้าใจหรือชวนติดตามเหตุการณ์หรือเรื่องแก่

ผู้อ่าน เช่น จากการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติและเหตุการณ์แปลกประหลาดซึ่งแสดงถึงลางร้าย
ในตอนที่พระเจ้าเลนเต้เสวยราชสมบัติได้สิบสองปี (พ.ศ. 722) ดังภาพความว่า

ภาพ 89 แสดงจากการเกิดเหตุการณ์ประหลาดเมื่อพระเจ้าเลนเต้ขึ้นครองราชสมบัติ
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 63)

หรือเหตุการณ์ตอนที่จิวยี่ใช้ไฟเผากองทัพเรือของโจโฉที่เชิงแพ้ง ดังภาพต่อไปนี้

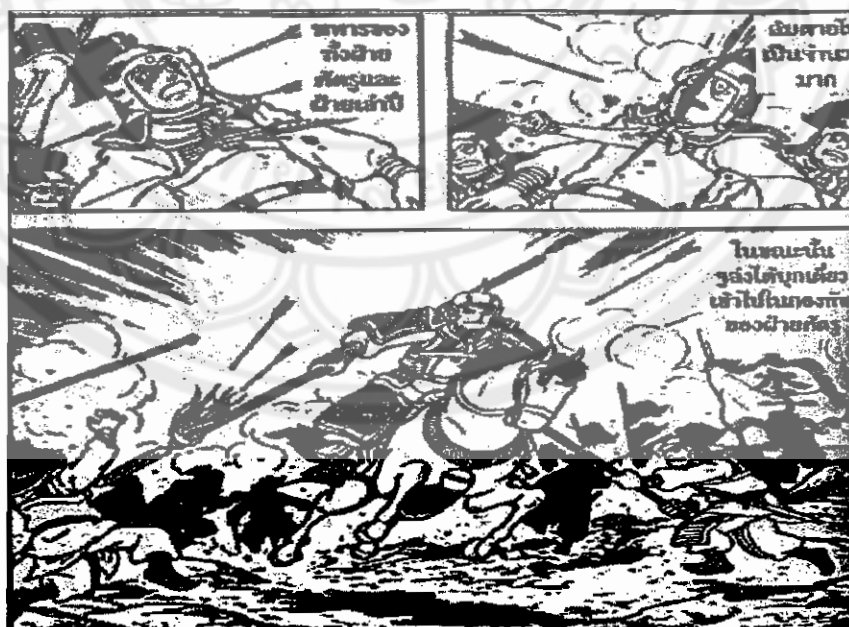
ภาพ 90 แสดงภาพกองทัพเรือโจโฉถูกไฟเผาที่เชิงแพ้ง
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 26. หน้า 105)

จากคำบรรยายและพรรณนาที่ปรากฏในภาพว่า "สิ่งที่ปรากฏต่อสายตาในขณะนั้นก็คือ ไฟ...ไฟ...และไฟ เปลวเพลิงที่เผาผลาญกองเรือและค่ายทหารจนวายวอดนั้น ลูกหลานขยายวงไปด้วยกระแสลมอาคเนย์ ณ เวลานั้นทหารกองทัพโจโฉที่ตายเนื่องจากไฟคลอกและจมน้ำนับได้เป็นจำนวนถึงสามแสนคนและนี่ก็คือ คีตกะเหว ที่ถูกจารึกไว้ในประวัติศาสตร์นั่นเอง" และภาพที่ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงการสู้รบ การพ่ายแพ้ของโจโฉในการทำศึกที่คักเพ็ก

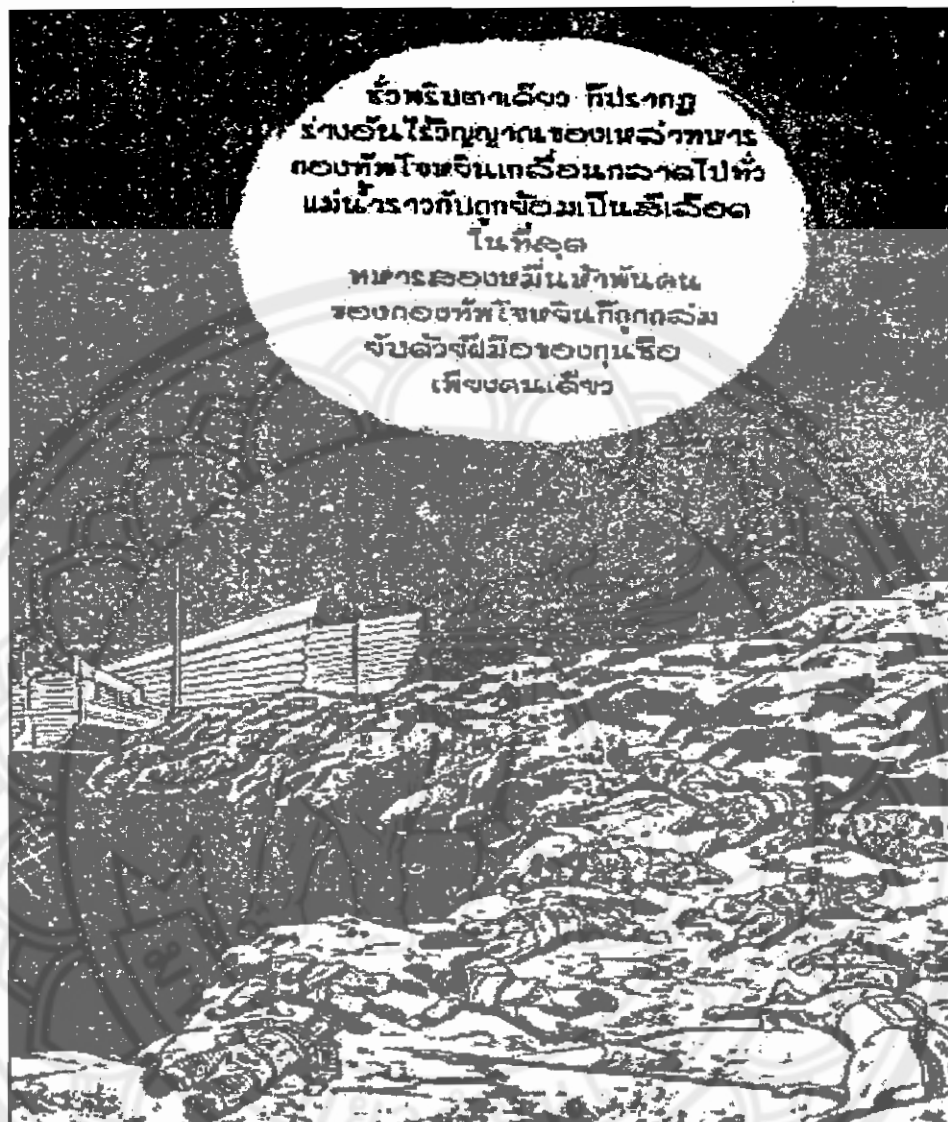
2. ลักษณะของฉาก

ฉากที่ปรากฏใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ ไม่ว่าจะเป็นฉากจริงหรือฉากสมมุติจะมีลักษณะของฉากที่ใช้เสนอผลงานการประพันธ์สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

2.1 ฉากทางกายภาพ (Physical Local) คือฉากที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้จาก ตา มือ และร่างกาย เช่น พืช สัตว์ วัตถุสิ่งของ สถานที่ ช่วงเวลากลางวัน กลางคืน เป็นต้น ซึ่งฉากทางกายภาพนี้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนถึงเวลาและสถานที่ของเรื่องโดยไม่ต้องอาศัยการตีความจากภาวะแวดล้อม ว่าเหตุการณ์นั้น ๆ ควรเกิดที่ใด เมื่อไร และมีลักษณะอย่างไร เช่น ฉากการบุกโจมตีกองทัพโจโฉของจูถ่ง ดังภาพ

ภาพ 91 แสดงเหตุการณ์จูถ่งบุกทัพโจโฉ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 26. หน้า 208)

ภาพ 92 แสดงภาพความพ่ายแพ้ของกองทัพอเมริกัน
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 26. หน้า 209)

จากภาพผู้อ่านจะเห็นจากการสู้รบอย่างองอาจของจูล่ง และภาพความพ่ายแพ้ของ
กองทัพอเมริกันชัดเจน โดยผู้เขียนได้แสดงภาพเหล่าทหารที่นอนตายเกลื่อนกลาดเต็มสนามรบ
หรือจากและเหตุการณ์การเกิดโจรโพกผ้าเหลืองที่ออกปล้นฆ่าและชิงทรัพย์ราษฎร
ทำให้บ้านเมืองเกิดความวุ่นวาย ประชาชนได้รับความเดือดร้อนมากมาย ทหารจากทางการที่มา
ปราบปรามกลุ่มโจรโพกผ้าเหลืองก็ถูกฆ่าตาย ดังภาพต่อไป

ภาพ 93 แสดงจากความเดือดร้อนของประชาชนจากโจรโพกผ้าเหลือง
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 160)

จากขานี้แสดงภาพความโหดร้ายของกลุ่มโจรโพกผ้าเหลืองที่ปล้นฆ่าราษฎร
และฆ่าเหล่าทหารของทางการเสียชีวิตเป็นอันมาก

2.2 จาณามธรรม (Nonphysical Environment) จานที่ไม่ปรากฏแก่สายตา
แต่ช่วยแนะว่าควรเป็นจานที่เกิดขึ้นที่ใด เวลาใด สมัยใด จาณามธรรมนี้จะมารวมเป็นภาพโดย
อาศัยการตีความ และจินตนาการ ตลอดจนประสบการณ์ของผู้อ่าน มักเป็นภาวะที่แวดล้อม
ตัวละคร ได้แก่ ประเพณีวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น ภาพเหตุการณ์ตอน
ที่เล่าปี่จัดเลี้ยงตอนรับตีก๊อว ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 94 แสดงจากการเลี้ยงตอนรับด้กจิ๋ว

(มิตสีเทรฺ โยโกยามะ. ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 55)

หากในตอนนี้แสดงถึงประเพณีของชาวจีน ไม่ว่าจะเป็นการต้อนรับแขกจะต้องมีการจัดเลี้ยงต้อนรับ ค่านิยมของขุนนางที่จะต้องมีการเลี้ยงต้อนรับมีสุรา อาหาร และผู้หญิงมาให้ความสุขสำราญ

3. กลวิธีในการสร้างฉาก

กลวิธีในการสร้างฉากใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูน ผู้เขียนสร้างได้อย่างเหมาะสมกับเรื่อง และบรรยากาศของเรื่อง ที่สำคัญยังช่วยให้ภาพและจินตนาการแก่ผู้อ่านอีกด้วย ซึ่งกลวิธีในการสร้างฉากที่ปรากฏมีดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างฉากให้มีสภาพสมจริง

ผู้เขียนได้สร้างฉากส่วนใหญ่มีสภาพสมจริง คือ เกิดขึ้นจริงตามหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และสังคมศาสตร์ การสร้างฉาก ผู้เขียนมีการระบุชื่อสถานที่และช่วงระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ ทำให้ฉากมีสภาพที่สมจริงคือ มีความสมจริงทางด้านวันเวลา ตัวอย่างเช่น ฉากตอนพระเจ้าเล้าปีลันพระชนม์ ผู้ประพันธ์ได้ระบุช่วงเวลาชัดเจน คือ ลีนพระชนม์วันที่ 24 เดือน 4 ปีจิ้งอุที่ 3

ภาพ 95 แสดงฉากพระเจ้าเล้าปีลันพระชนม์
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 45. หน้า 51)

นอกจากนั้นการเสนอฉากและเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยภาพ ทำให้ผู้อ่านเห็นฉากต่าง ๆ อย่างชัดเจน และมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น

3.2 การสร้างฉากตามจินตนาการ

เนื่องจากสามก๊กเป็นพงศาวดารที่เล่าสืบต่อกันมา ดังนั้นฉากบ้างฉากจึงเกิดจากจินตนาการของผู้ประพันธ์ที่คิดและจินตนาการว่าฉากควรจะเป็นอย่างไร โดยคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพภาพของตัวละครและเนื้อหาสาระ เช่น ภาพเหตุการณ์ตอนที่ตั้งโต๊ะย้ายเมืองหลวงจากเมืองลกเอียงไปเมืองเตียงฮั่น ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 96 แสดงภาพความเดือดร้อนของประชาชนจากการย้ายเมืองหลวงของตั้งโต๊ะ
(มิตลีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 186)

ฉากดังกล่าวผู้เขียนได้ใช้จินตนาการสร้างภาพให้ได้บรรยากาศการอพยพผู้คน แสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงสภาพของประชาชนที่เดือดร้อนเพราะการกดขี่ข่มเหงของทหารและข้าราชการที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ล้วนเป็นภาพที่สมจริงและสอดคล้องกับบรรยากาศและเนื้อหาของเรื่อง

แนวคิดและกลวิธีการสร้างแนวคิดในสามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ

แนวคิด หมายถึง ทศนะหรือข้อคิดเห็นของผู้เขียนมีต่อเรื่องต่าง ๆ และแสดงออก เพื่อสนับสนุนหรือคัดค้านบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งอาจจะถูกหรือผิดจากค่านิยมหรือจากความเป็นจริงของสังคมก็ได้

สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ เป็นวรรณกรรมที่ผู้เขียนมุ่งหวังที่จะถ่ายทอดวรรณคดีชิ้นเอกคือ เรื่องราวของสามก๊กในรูปแบบที่ง่ายสำหรับกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเยาวชน ด้วยการถ่ายทอดในลักษณะของการ์ตูน โดยเน้นความสนุกสนานจากเรื่องราวการต่อสู้ของก๊กต่าง ๆ ด้วยการชิงไหวชิงพริบ ใช้กลอุบายทำลายล้างฝ่ายตรงข้าม

สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ นอกจากมีจุดประสงค์หลักเพื่อความสนุกสนานแล้ว ผู้เขียนยังได้สอดแทรกแนวคิดสำคัญ คือ ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นวีรบุรุษนอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม มีความสามารถในการปกครองคนแล้วนั้น ที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีสติปัญญาและความสามารถด้านกลยุทธ์ทางพิชัยสงคราม เพื่อปกป้องและรักษาความมั่นคงสงบสุขของบ้านเมือง

ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นลักษณะของผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นวีรบุรุษจากบุคลิกลักษณะของตัวละครเอก โดยเฉพาะ เล่าปี่ ผู้มีสติปัญญาความสามารถ มีคุณธรรมมุ่งหวังที่จะกอบกู้ราชวงศ์ฮั่น โดยคำนึงถึงความสงบสุขของราษฎรเป็นสำคัญ ซึ่งตรงข้ามกับโจโฉ ถึงแม้ว่าโจโฉจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปกครองบ้านเมือง มีสติปัญญาในการทำสงครามแต่โจโฉเป็นคนมักใหญ่ใฝ่สูง คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นสำคัญโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของราษฎร ดังจะเห็นได้จากคำพูดของโจโฉที่กล่าวกับเล่าปี่ว่า "ความจริงแล้ว วีรบุรุษนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความใฝ่ฝันอันยิ่งใหญ่ มีกลยุทธ์ที่พร้อมจะรับทุกสถานการณ์ ไม่มีความย่อท้อ ไม่เป็นคนล้าสมัย ผู้ที่มีปณิธานแน่วแน่ที่จะพิชิตตำแหน่งผู้นำบ้านเมือง ถ้าไม่มีคุณสมบัติเหล่านี้ก็ไม่ใช่วีรบุรุษ" (มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 15. หน้า 112) จากคำพูดดังกล่าวของโจโฉแสดงให้เห็นถึงความมักใหญ่ใฝ่สูงและนิยามของวีรบุรุษของโจโฉว่าต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ

นอกจากนั้นผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นวีรบุรุษจะต้องมีสติปัญญารอบรู้เรื่องตำราพิชัยสงคราม การใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ซึ่งกลยุทธ์ในการสงครามที่ปรากฏใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ มีดังตัวอย่างต่อไปนี้ โดยผู้วิจัยจะเรียกกลยุทธ์ต่าง ๆ นั้นตามผู้เขียน

1. กลยุทธ์โจมตีด้วยไฟ

เป็นการบุกโจมตีข้าศึกโดยใช้ไฟเผาค่ายข้าศึก ดังเหตุการณ์ตอนเล่าปี เตียวหุย และกวนอู เป็นทัพหน้าปราบโจรโพกผ้าเหลือง เล่าปีได้สังเกตภูมิประเทศบริเวณที่ตั้งของค่ายข้าศึก พบว่าบริเวณนั้นเป็นทุ่งหญ้า เล่าปีจึงได้วางแผนให้ทหารของตนแบกคบเพลิงคนละสิบท่อนและบุกโจมตีโดยการจุดไฟเผาในเวลากลางคืน ดังบทสนทนาถึงแผนการของเล่าปีกับเตียวหุย ความว่า

เตียวหุย : ท่านพี่เล่าปีทำอะไรอยู่ล่ะ ข้าทางซิงชังจ้ง

เล่าปี : หญ้าแบบนี้คงติดไฟดีนะ กองกำลังโจรโพกผ้าเหลืองที่นี่
แข็งแรงมาก ทหารทางการไม่สามารถเอาชนะได้อย่าง
เด็ดขาดสักที ข้าก็เลยคิดว่า การบุกโจมตีน่าจะได้อะไรที่สุด

เตียวหุย : เอะแล้วจะบุกยังงั้นละ

เล่าปี : ให้ทหารแต่ละคนแบกคบเพลิงเอาไว้สิบท่อน บุกเข้าไปตอน
ศัตรูหลับแล้วโยนคบเพลิงเข้าไป พวกมันต้องไม่คิดว่าเรามี
กำลังแค่ห้าร้อยคนแน่ มันต้องคิดว่ากองทหารของทางการ
บุกมาแล้ว พวกมันก็จะเกิดโกลาหลวุ่นวายไปทั่ว

เตียวหุย : เยี่ยม ! ท่านพี่เล่าปีแค่พริบตาเดียวท่านก็คิดแผนการดี ๆ
แบบนี้ได้ ฮ่า ฮ่า ฮ่า แบบนี้ค่อยสนุกหน่อย ค่อยดูเถอะ
ได้พวกทหารไม่เอาไหนจะทำลายไปได้สักทีน้ำ

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 110)

จากแผนการโจมตีด้วยไฟของเล่าปีในครั้งนั้นก็ประสบความสำเร็จอย่างงดงาม เล่าปี
สามารถปราบปรามโจรโพกผ้าเหลืองได้สำเร็จ

2. กลยุทธ์การโจมตีด้วยน้ำ

เป็นกลยุทธ์ที่อาศัยน้ำช่วยในการทำลายข้าศึก โดยการทำเชือกกันน้ำไว้บริเวณต้นน้ำ รอให้ปริมาณน้ำเพิ่มมากขึ้น เมื่อสบโอกาสก็พังเขื่อนปล่อยน้ำไหลป่าเข้าท่วมทัพศัตรู เช่น เหตุการณ์ตอนที่ขงเบ้งออกอุบายให้กวนอูใช้น้ำทำลายทัพโจโฉที่ทุ่งพิก้อง โดยขงเบ้งสั่งกวนอู ความเป็น "กวนอูนำทหารหนึ่งพันไปชุมอยู่ทางต้นน้ำแป๊ะไห่ สร้างทำนบกั้นกระแสน้ำไว้ จากนั้นกลางดึก คืนพຸ່ງนี้ เมื่อได้ยินเสียงม้าร้อง เสียงทหารร้องอื้ออึง ก็ให้ทำลายทำนบกั้นน้ำเพื่อปล่อยน้ำให้ไหลป่าทำลายพวกข้าศึก" (มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 22, หน้า 166)

เมื่อทหารฝ่ายโจโฉเห็นแตกมาบริเวณนั้น กวนอูก็ได้ทำลายทำนบกั้นน้ำปล่อยน้ำไหลมาท่วมเหล่าข้าศึก ส่วนทหารที่หนีรอดจากน้ำท่วมก็ต้องถูกฆ่าด้วยฝีมือของเดียวหนุยที่ดักชุมรอโจมตี จากกลยุทธ์ดังกล่าวทำให้ฝ่ายโจโฉต้องพ่ายแพ้ต่อเล่าปี่

3. กลยุทธ์ยืมทางพรางกล

เป็นกลยุทธ์ที่ หองกี้ ได้นำเสนอให้อ้วนเสี้ยวใช้ในการยึดเมืองกิ๊จู้โดยวางแผนให้อ้วนเสี้ยวเขียนจดหมายชักชวนกองขุนจ้านเจ้าเมืองปักเป้งให้บุกโจมตีเมืองกิ๊จู้ เมื่อสำเร็จจะแบ่งเมืองกิ๊จู้ให้ครึ่งหนึ่ง และส่งจดหมายอีกฉบับถึงฮันฮกเจ้าเมืองกิ๊จู้ว่ากองขุนจ้านจะยกทัพมายึดกิ๊จู้ อ้วนเสี้ยวมีความยินดีที่จะช่วยฮันฮกต่อสู้กับกองขุนจ้าน เมื่อฮันฮกยอมรับความช่วยเหลือจากอ้วนเสี้ยว อ้วนเสี้ยวก็สามารถยกทัพเข้าไปในเมืองกิ๊จู้ได้โดยสะดวก จากนั้นก็ยึดกิ๊จู้จากฮันฮก ซึ่งผู้เขียนเรียกกลยุทธ์ยืมทางพรางกลโดยปรากฏอยู่ในชื่อตอน ดังคำพูดของหองกี้ที่กล่าวกับอ้วนเสี้ยว ความเป็น

ข้ามีแผนอย่างหนึ่งขอรับ ก่อนอื่น...เราต้องให้ม้าเร็วส่งหนังสือไปถึงกองขุนจ้านเจ้าปักเป้ง ชักชวนให้บุกโจมตีเมืองกิ๊จู้ เมื่อสำเร็จจะแบ่งเมืองกันคนละครึ่ง กิ๊จู้เป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ยิ่งนัก...รับรองว่ากองขุนจ้านจะต้องตกลงตามแผนนี้แน่ หลังจากนั้น...ท่านก็ส่งหนังสืออีกฉบับหนึ่งไปยังฮันฮกเจ้าเมืองกิ๊จู้ แจ้งไปว่ากองขุนจ้านต้องการจะยึดครองกิ๊จู้ แต่ทางเรามีใจคิดช่วยกิ๊จู้ ฮันฮกเป็นคนซื่อสัตย์ มันจะต้องยอมรับความช่วยเหลือจาก

ท่านแน่ พอถึงตอนนั้น...เราก็กักทัพเข้าไปในเมืองกัจฉิได้อย่างง่ายดาย ต่อจากนั้นท่านอยากทำอะไรก็ได้ตามใจชอบ

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 6. หน้า 104)

จากกลอุบายของห้องกิ ทำให้ฮันสกายอมให้อ้วนเสี้ยวยกทัพเข้าไปในเมืองกัจฉิเพราะฮันสกะคิดว่าอ้วนเสี้ยวจะช่วยเหลือตนอย่างจริงใจเพราะในขณะนั้นกองขุนจ้านได้เคลื่อนทัพเพื่อจะบุกเมืองกัจฉิ แต่แล้วอ้วนเสี้ยวกลับยึดกัจฉิจากฮันสกะ เมื่อกองขุนจ้านรู้ว่าอ้วนเสี้ยวได้เมืองก็ส่งกองขุนอดน้องชายมาทวงสัญญาที่จะแบ่งเมืองคนละครึ่ง แต่แล้วอ้วนเสี้ยวก็ฆ่าน้องชายของกองขุนจ้านเป็นคำตอบปฏิเสธที่จะแบ่งเมืองกัจฉิให้กองขุนจ้าน

4. กลอุบาย

เป็นกลอุบายที่ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างศัตรู ทำให้ต่างฝ่ายต่างสร้างความกดดันให้แก่กัน เป็นการป้อนทำลายกำลังของศัตรู โดยผู้ที่คิดแผนการนี้คือ นางเดียวเสียน บุตรบุญธรรมของอ๋องอู่ ที่ใช้เสน่ห์มารยาทหญิงหลอกล่อให้ลิโป้และตั้งโต๊ะผัดใจกัน กล่าวคือ อ๋องอู่ได้เชิญลิโป้มากินเลี้ยงที่บ้านตนและให้นางเดียวเสียนมาต้อนรับ ลิโป้มีท่าทางพอใจนางเดียวเสียนมาก อ๋องอู่จึงบอกจะยกนางเดียวเสียนให้แก่ลิโป้ วันต่อมาอ๋องอู่ก็เชิญตั้งโต๊ะมาที่บ้านและให้นางเดียวเสียนมาต้อนรับ ตั้งโต๊ะพอใจนางเดียวเสียนมาก อ๋องอู่จึงยกนางให้แก่ตั้งโต๊ะ ตั้งโต๊ะจึงพานางเดียวเสียนมายังบ้านตนในคืนนั้น เมื่อลิโป้รู้ข่าวก็ไปต่อว่าอ๋องอู่ อ๋องอู่จึงบอกกับลิโป้ว่าตั้งโต๊ะรู้ว่าตนจะยกนางเดียวเสียนให้แก่ลิโป้ ตั้งโต๊ะจึงส่งคนมารับนางเดียวเสียนเพื่อจัดพิธีแต่งงานให้แก่ลิโป้จะได้ทำให้ลิโป้ประหลาดใจ แต่เมื่อลิโป้ไปพบตั้งโต๊ะที่บ้านลิโป้ก็ได้รับความจริงว่าตั้งโต๊ะไม่ได้พานางเดียวเสียนมาเพื่อที่จะจัดงานแต่งงานให้กับตน สร้างความไม่พอใจแก่ลิโป้เป็นอย่างมาก ในขณะนั้นเมื่อเดียวเสียนมีโอกาสปอลิโป้ นางเดียวเสียนทำที่เป็นร้องไห้ด้วยความทุกข์ใจที่ต้องจำใจอยู่กับตั้งโต๊ะทั้งที่ใจจริงนางรักและพอใจในตัวลิโป้ เมื่อตั้งโต๊ะเห็นลิโป้อยู่กับนางเดียวเสียนก็โกรธลิโป้ จากนั้นมาลิโป้และตั้งโต๊ะก็เริ่มระแวงและไม่พอใจซึ่งกันและกัน จนในที่สุด ลิโป้ก็ฆ่าตั้งโต๊ะ ซึ่งผู้เขียนเรียกว่า กลยุทธ์ลูกโซ่ โดยปรากฏในการตั้งชื่อตอนย่อย ๆ ดังภาพ 91

ภาพ 97 แสดงเหตุการณ์ลิโป้ฆ่าตั้งโต๊ะ
(มิตสีเทร โยโกยามะ,ม.ป.ป. เล่ม 8. หน้า 48)

5. กลยุทธ์ปฐมบท

เป็นการล้อมกรอบศัตรูแล้วจุดไฟเผา กล่าวคือ เป็นการหลอกล่อศัตรูให้เข้าไปอยู่บริเวณที่เสียเปรียบ เช่น บริเวณที่มีต้นไม้หนาทึบ ขนาบข้างด้วยภูเขาและแม่น้ำ และจุดไฟเผา

กลยุทธ์ปฐมบทนี้ขงเบ้งใช้ในการต่อสู้กับกองทัพของโจโฉซึ่งมีแฮหัวตุ้นเป็นแม่ทัพ ที่ทุ่งพกบ่อก เหล่าแม่ทัพของเล่าปี่ได้ปฏิบัติตามแผนโดยจูล่งเป็นผู้นำกำลังทหารออกต่อสู้กับแฮหัวตุ้น แต่การต้อนั้นจูล่งก็รบพลงหนีพลงเพื่อหลอกล่อแฮหัวตุ้นมาตรงจุดที่เสียเปรียบคือบริเวณที่มีต้นไม้หนาทึบและขนาบข้างด้วยภูเขา ดังบทสนทนาระหว่างลิเตียนกับอิกิมทหารฝ่ายโจโฉความว่า

อิกิม : ลิเตียนมีอะไร

ลิเตียน : ท่านแม่ทัพใหญ่แฮหัวตุ้นละ หลังจากนั้นแล้วเป็นยังไง

อิกิม : ท่านล่วงหน้าไปแล้วละ แต่พวกข้ามีสัมภาระก็เลยตามไปไม่ทันคงทิ้งห่างไปสักสองลี้ได้มั้ง

ลิเตียน : นี่ถ้าไปเข้าแผนของศัตรูละก็ อันตรายแน่

อิ๊กิม : จะมีอันตรายได้ยังไง...ศัตรูจะมีกำลังเพียงน้อยนิด

ลิเตียน : ไม่ปะ...ข้าบังเอิญนึกถึงกลยุทธ์ปฐมบทขึ้นมาได้

อิ๊กิม : กลยุทธ์ปฐมบท

ลิเตียน : ใช่...ก็กลยุทธ์ที่ว่า “จับศัตรูให้เข้าที่คับขันซึ่งอุดมไปด้วยต้นไม้

หนาทึบ ขนาก้างด้วยภูเขและแม่น้ำ แล้วเตรียมจุดไฟเผา” ไงละ

อิ๊กิม : จะว่าไปแล้ว...ภูมิประเทศแถบนี้ก็มีลักษณะอย่างที่ว่านั้นซะด้วยสิ

(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 22. หน้า 63-64)

เมื่อจุล่งได้หลอกล่อให้ทัพแฮหัวตุ้นอยู่ที่บริเวณป่าไม้ เตียวหุยซึ่งได้เตรียมการล้อมโจมตีทัพของแฮหัวตุ้นด้วยการจุดไฟเผาทุ่งพกบ้อง ก็สั่งให้ทหารที่ล้อมอยู่รอบทุ่งพกบ้องจุดไฟเผาทัพแฮหัวตุ้น ส่วนทหารที่แตกหนีไปตามช่องเขา เตียวหุยก็ให้ทหารที่ดักล้อมอยู่บนภูเขาทิ้งลูกไฟลงมาเผาทหารที่แตกหนีไปตามช่องเขานั้น จากกลยุทธ์ปฐมบทนี้ทำให้ทัพของเล่าปี่ได้ชัยชนะอย่างงดงาม

6. กลยุทธ์เท็จจริง

เป็นกลยุทธ์ที่ให้หลอกล่อศัตรูให้เกิดความระแวงสงสัย ซึ่งกลยุทธ์นี้ขงเบ้งได้ใช้ในเหตุการณ์ตอนสู้รบกับทัพหน้าของโจโฉที่ยกพลบุกเมืองซินเอี้ย ขงเบ้งได้ออกอุบายให้เล่าปี่ย้ายราษฎรออกจากเมืองเพื่อหลอกให้ศัตรูเข้ามาในเมืองและจุดไฟเผา ซึ่งในขณะที่กำลังโยกย้ายราษฎรนั้น ขงเบ้งได้สั่งให้บิฮองนำธงแดงและเล่าฮองนำธงเขียวไปคอยโบกอยู่บนภูเขากองทัพโจโฉจะผ่าน โดยทำที่เป็นสงฆ์สัญญาณ จากการกระทำดังกล่าวทำให้ทัพของโจโฉหวาดระแวงว่าฝ่ายเล่าปี่มีแผนการหรือกลลวงอะไรไว้จึงมีการโบกธงส่งสัญญาณกัน ทัพของโจโฉจึงเคลื่อนทัพอย่างช้า ๆ ระแวงระวัง ดังบทสนทนาของแม่ทัพฝ่ายโจโฉความว่า

โจหยิน : เกิดอะไรขึ้นรึ...เคาทุ

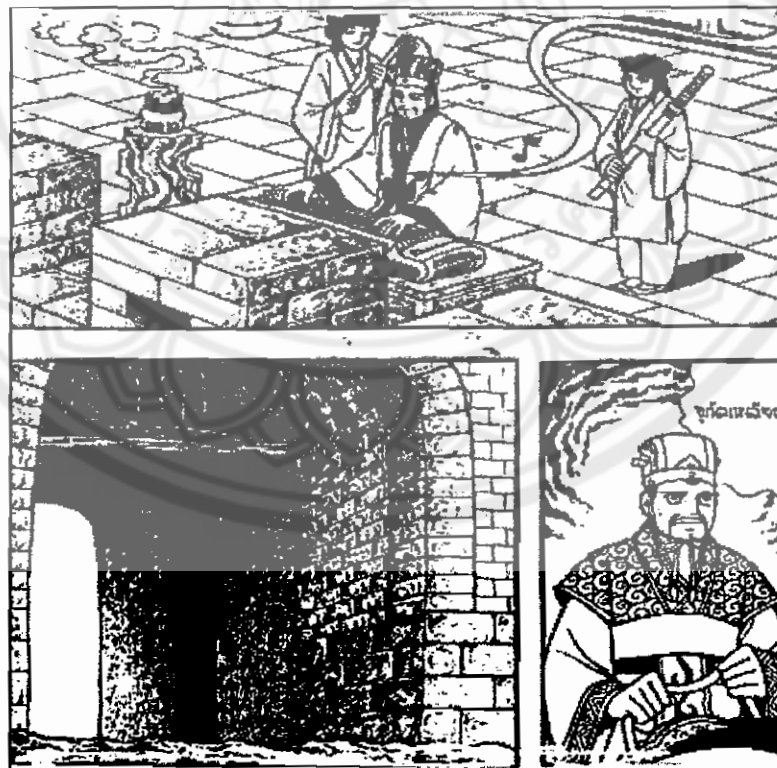
เคาทุ : ข้าไม่เห็นกองทหารศัตรูเลยขอรับ เห็นมีแต่การโบกธงแดงธงเขียวระหว่างเขาเท่านั้น ไม่ทราบเหมือนกันว่าศัตรูจะเล่น

อะไรของมัน

โจหยิน : ฮ่า ฮ่า ฮ่า พูดยแบบนี้ไม่สมกับเป็นผู้กล้าเลยนะ ข้ารู้ว่าชั้น
ตอนแรกในการทำสงครามคือความรอบคอบระแวดระวัง
แต่มันมีกลยุทธ์ทางทหารที่เรียกว่า กลยุทธ์เท็จจริง คือ เท็จ
ที่ทำให้ดูเป็นจริงและจริงที่ทำให้ดูเป็นเท็จ นี่ต้องเป็นกลยุทธ์
ที่ฉวยเราให้เข้าใจผิดแน่ ๆ เลย

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 22. หน้า 178)

หรือเหตุการณ์ตอนที่สุมาอี้ยกทัพเข้าประชิดเมืองเสฉวน ในขณะที่ซุนชงเบ้งมีทหารอยู่
ในเมืองเสฉวนเพียงสองพันห้าร้อยคน จึงคิดกลอุบายให้สุมาอี้ถอยทัพ โดยการสั่งให้เหล่าทหาร
เปิดประตูเมืองและล้างทำความสะอาดเหมือนกับรอต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง และให้เหล่าทหาร
เข้าไปอยู่ในเมืองไม่ให้ส่งเสียงดัง ให้ทำเหมือนไม่มีใครอยู่ ส่วนซุนชงเบ้งนั้นขึ้นไปนั่งติดพิณอยู่บน
กำแพงเมืองอย่างสบายใจ ดังภาพ 92

ภาพ 98 แสดงเหตุการณ์ซุนชงเบ้งติดพิณ

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 52. หน้า 168)

ขงเบ้งได้ทำกลยุทธ์เท็จจริงเพื่อลวงสุมาอี้ให้ถอยทัพได้สำเร็จ เพราะขงเบ้งรู้จักอุปนิสัยของสุมาอี้ว่าเป็นคนที่ชอบระแวงสงสัยมีความรอบระมัดระวังอย่างยิ่ง ประกอบกับการทำศึกหลายต่อหลายครั้ง สุมาอี้จะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ต่อสติปัญญาของขงเบ้งเสมอ ดังนั้นเมื่อสุมาอี้เห็นภาพที่ขงเบ้งนั่งติดพิณอย่างสบายใจอยู่ท่ามกลางเมืองอีกทั้งเปิดประตูเมืองทุกด้าน โดยไม่หวั่นเกรงกองทัพของสุมาอี้ที่ยกมาประชิดเมือง สุมาอี้จึงคิดว่าขงเบ้งคงมีกลลวงไว้ ขวางมีทหารดักลุ่มอยู่ ดังนั้นสุมาอี้จึงถอยทัพกลับไป จากกลยุทธ์เท็จจริงนี้ทำให้ขงเบ้งแก้ไขสถานการณ์คับขันนี้ได้

7. กลยุทธ์ยืมทางทำลายหญ้า

เป็นกลยุทธ์ที่ลวงฝ่ายตรงข้ามขอเคลื่อนทัพผ่านเพื่อไปโจมตีอีกเมือง แต่แท้จริงแล้วต้องการยกทัพโจมตีเมืองนั้น ดังเหตุการณ์ตอนที่จิวยี่ส่งโลซกมาเจรจากับเล่าปี่ขอให้เล่าปี่คืนเกงจิวให้ขงเบ้ง แต่เล่าปี่อ้างว่าขอเวลาให้เล่าปี่ยึดอาณาจักรให้ได้ก่อนจึงจะยอมคืนเกงจิวให้แก่ขงเบ้ง จิวยี่จึงออกอุบายยืมทางทำลายหญ้า โดยให้โลซกมาเจรจากับเล่าปี่ว่าจิวยี่จะอาสาบุกยึดอาณาจักรให้เล่าปี่ โดยขอทัพผ่านเกงจิวที่เล่าปี่ครองอยู่ และเล่าปี่ต้องสนับสนุนทางด้านเสบียงอาหาร ดังบทสนทนาระหว่างโลซก ขงเบ้งและเล่าปี่ ความว่า

เล่าปี่ : อ้อ...ท่านโลซก...ต้องเที่ยวไปเที่ยวมาอย่างนี้ลำบากท่านจริง ๆ

โลซก : มิได้...มิได้...เพื่ออาณาจักรทั้งสองแล้วถึงลำบากก็ไม่เป็นไร
ขอรับ

เล่าปี่ : ว่าแต่คราวนี้มีเรื่องอะไรหรือ

โลซก : คือว่า เมื่อข้ากลับไปถึงง่อก ก็ได้รายงานเรื่องความลำบากใจของท่านเล่าปี่ให้ท่านซุนกวนทราบ ท่านซุนกวนรู้สึกเห็นใจท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงได้รับเปิดประชุมคณะที่ปรึกษา แล้วก็เลยคิดแผนมาได้แผนหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้แผนนี้ ท่านเล่าปี่เองต้องพอใจแน่นอน

เล่าปี่ : อ้อ..แผนอะไรี

โลซก : คือในเมื่อท่านเล่าปี่อดอดใจที่จะใช้ชื่อท่านในการบุกโจมตี

จิก พวกเราชาวอังก์จะใช้กองทัพใหญ่ของเราบุกยึดจิกมาให้
เองขอรับ เพียงแต่ขอให้สัญญาว่าเมื่อถึงเวลานั้น เกงจิว
จะต้องยอมให้กองทัพงอเคลื่อนทัพผ่าน และจะต้องให้
การสนับสนุนด้านยุทธปัจจัยแก่กองทัพงอพอสมควร

ขงเบ้ง : พวกท่านกรุณาให้ความช่วยเหลือเราเช่นนี้ นายของข้ายอม
ยินดีให้ความร่วมมือด้วยแน

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 30. หน้า 64-65)

เมื่อจิวอี้รู้ว่าเล่าปี่ยอมร่วมมือด้วย จิวอี้ก็จัดทัพเพื่อเดินทางมาบุกโจมตีเกงจิวโดย
อ้างว่าขอเคลื่อนทัพผ่าน แต่ขงเบ้งที่ปรึกษาผู้มีสติปัญญานั้นรู้เท่าทันความคิดของจิวอี้ จึงได้คิด
แผนการรับมือกับจิวอี้ โดยวางกำลังทั้งในและนอกบริเวณเมืองเพื่อป้องกันทัพของจิวอี้ ดังคำพูด
ของจูลงที่กล่าวกับจิวอี้ ความว่า "ฮี้ ฮี้ ฮี้ ถ้าเป็นเด็กอาจจะไม่รู้อะไรจริง แต่คนระดับท่านขุนชื่อ
ขงเบ้งนะ จะมองแผนการของเจ้าไม่ออกเชียวหรือ แผนยึดทางทำลายหน้่านี้นะ ท่านขุนชื่อมอง
ทะลุปรุโปร่งหมด ถึงได้ให้พวกข้ามาคอยป้องกันเมืองอยู่นี้ไง" (มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม
30. หน้า 87)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวจิวอี้โกรธมาก ทำให้โรคเก่ากำเริบต้องถอยทัพไป ต่อมาขงเบ้ง
ได้เขียนจดหมายเยาะเย้ยจิวอี้ ยิ่งเพิ่มความโกรธแค้นแก่จิวอี้ ในที่สุดจิวอี้ก็กระอักเลือดตายด้วย
ความแค้น

8. กลอุบายโจมตีหลอกย้ายจุดพิฆาตและเปิดจุดอ่อนเพิ่มจุดฆาต

เป็นกลอุบายหลอกลวงศัตรูเพื่อที่จะเข้าโจมตีจุดอ่อนของศัตรู ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์
ตอนที่โจโฉนำทัพเพื่อยึดเมืองอ้วนเสี้ยวแห่งลำหยง โจโฉได้สำรวจรอบกำแพงเมือง พบว่าประตู
ด้านตะวันออกของเมืองอ้วนเสี้ยวกำลังอยู่ในช่วงการก่อสร้างสภาพไม่แข็งแรงจึงเป็นจุดอ่อนที่สุด
โจโฉจึงวางแผนโจมตีหลอกย้ายจุดพิฆาต คือ บุกโจมตีประตูด้านทิศตะวันตกอย่างหนักเพื่อตึงให้
ศัตรูยกกำลังส่วนใหญ่มาป้องกันประตูด้านทิศตะวันตก จากนั้นก็แบ่งทหารส่วนหนึ่งโจมตีประตู
ทิศตะวันออกที่มีทหารรักษาการน้อยและสภาพประตูด้านนั้นก็ไม่แข็งแรง

แผนการการบุกโจมตีประตูกิตตะวันออกอย่างหนักของโจอินั้น กาเซียงทหารเอกของแม่ทัพเตียวลี้วผู้รักษาเมืองอ้วนเสียก็มองทะลุปรุโปร่งจึงคิดแผนเปิดจุดอ่อนเพิ่มจุดฆาต ดังการสนทนาระหว่างกาเซียงกับเตียวลี้ว ดังนี้

- เตียวลี้ว : ให้ตายสิ...นี่มันตั้งใจจะบุกถึงเมื่อไหร่กันนะ นี่มันก็ตั้งสามวันสามคืนแล้ว กาเซียง...ข้าว่าโจอินคงจะกลัวกองทัพลั่นสนุนของเล่าปี่แห่งเกงจิ๋วถึงได้พยายามรีบพิชิตเราให้ได้เช่นนี้
- กาเซียง : ไม่ใช่เช่นนั้นหรือครับ
- เตียวลี้ว : อะไรวะ!
- กาเซียง : จุดประสงค์ที่แท้จริงของโจอินก็คือต้องการหลอกให้เราส่งทหารส่วนใหญ่มาคอยป้องกันประตูเมืองด้านตะวันตกต่างหาก ท่านเตียวลี้วท่านคิดว่าที่ไหนคือจุดอ่อนของกำแพงเมืองเราครับ
- เตียวลี้ว : ก็ต้องเป็นประตูเมืองด้านตะวันออกที่กำลังซ่อมแซมอยู่ล่ะสิ
- กาเซียง : ไร้แล้วครับ ประตูเมืองด้านตะวันออกนั้น อีซูเก๋ากับอีซูโหมยยังไม่ยึดติดกันดี แล้วรั้วนั้นก็เก่ามากด้วย โจอินจึงคิดจะบุกเข้ามาทางนั้น มันจะหลอกล่อให้เราส่งกำลังไปป้องกันประตูเมืองด้านตะวันตก เพื่อที่มันจะได้ฉวยโอกาสนั้นถล่มประตูเมืองด้านตะวันออก นี่คือแผนโจมตีหลอกย้ายจุดพิฆาตนะครับ
- เตียวลี้ว : จริงสิ...จะว่าไปแล้ว...ประตูเมืองด้านตะวันออกนั้นมีทหารรักษาการณ์อยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ต้องรีบไปจัดการโยกย้ายทหารซะแล้ว
- กาเซียง : ท่านเตียวลี้วไม่ต้องห่วงครับ...ในเมื่อมีแผนเปิดจุดอ่อนเพื่อรุกรานได้แก่ลำเหมือนกัน

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 13. หน้า 34)

แผนการเปิดจุดอ่อนเพื่อรุกรานที่ภาเจียงกล่าวคือ การให้ทหารประตูกิศตะวันตกออกชุมนุมอยู่
ให้โจโจเข้าใจว่ามีทหารรักษาการน้อย เมื่อโจโจยกทัพบุกประตูกิศตะวันตกก็ให้ทหารที่ชุมนุมอยู่
โจมตีทหารโจโจ จากแผนการดังกล่าวทำให้กองทัพของโจโจล่าถอยไป

9. กลอุบายสอดไส้ยาพิษ

เป็นแผนการส่งไส้ศึกเข้าไปสืบข่าวคราวฝ่ายตรงข้ามหรือเข้าไปก่อความวุ่นวายใน
กองทัพฝ่ายตรงข้าม ดังคำกล่าวของทีปรีกษาโจโจความว่า “เธออย่างนี้มั้ยขอรับ... ใช้แผนสอดไส้
ยาพิษกับกองทัพเองเป็นไง... มันก็คือการเอาของหวาน ๆ ห่อยาพิษเอาไว้ เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งกิน
เข้าไปโดยไม่รู้ว่านั้นเป็นยาพิษ. นั่นคือการส่งทหารที่ศัตรูไว้ใจเข้าไปทำให้เกิดความวุ่นวายภายใน
กองทัพของศัตรูไงขอรับ” (มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 25, หน้า 64)

โจโจได้ทำตามแผนสอดไส้ยาพิษ โดยการส่งซัวตังและซัวโฮไปย้อมจำนวนต้องอก๊กเพื่อ
สืบหาข่าวภายในองอก๊ก ด้วยเหตุผลที่ ซัวตังและซัวโฮโกรธแค้นโจโจเนื่องจากโจโจฆ่าซัวมอที่ขาย
ทั้งสองจึงหลบหนีออกจากค่ายโจโจ เมื่อทั้งสองไปยังค่ายจิวอี้ จิวอี้ได้คำแนะนำจากขงเบ้งที่มอง
แผนการของโจโจทะลุปรุโปร่ง จิวอี้จึงคิดแผนซ้อนแผนโจโจ จิวอี้ออกอุบายส่งลงโทษอุยกายต่อ
หน้าซัวตังและซัวโฮ อุยกายทำที่โกรธแค้นจิวอี้จึงส่งคนไปแจ้งแก่โจโจว่าจะแอบขนเสบียงและ
สรรพวุธในองอก๊กไปให้โจโจ โดยทางเรือให้โจโจคอยเปิดด่านให้

นอกจากนั้นจิวอี้ยังส่งบังทองเข้าไปในกองทัพโจโจเพื่อลวงให้โจโจผูกเรือรบด้วยโซ่
เหล็ก ต่อมาเมื่อถึงเวลาที่นัดหมาย โจโจเฝ้ารอกองเรือที่ขนเสบียงจากองอก๊ก เมื่อเห็นกองเรือที่
แสดงสัญญาณที่นัดแนะกันไว้มาไกล โจโจจึงเปิดด่านให้เข้ามาในกองทัพ กองเรือเหล่านั้นก็ได้
บุกโจมตีทัพเรือโจโจด้วยการจุดไฟเผากองทัพเรือของโจโจ ทำให้โจโจพ่ายแพ้ต่อจิวอี้ในศึกที่
เซ็กเพ้งนี้

10. กลอุบายทางการทูต

กลอุบายทางการทูต เป็นกลอุบายที่มีวัตถุประสงค์ใช้ในการถ่วงดุลอำนาจของฝ่าย
ตรงข้ามที่มีกำลังมากกว่า เพื่อการรักษาความมั่นคงของประเทศ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ วิธี
การดำเนินนโยบายทางการทูตของขงเบ้ง ซึ่งพยายามจะสร้างสัมพันธไมตรีกับขุนกวนผู้ร่ำรวย
โดยการเดินทางไปยังเมืองกังตั๋งเพื่อช่วยกู้ให้ขุนกวนและจิวอี้ที่ปรึกษา ตัดสินใจทำสงครามกับโจโจ

เช่น อุบายของขงเบ้งแต่งเรื่องว่าสาเหตุที่โจโฉยกทัพมาก็หวังจะได้นางได้เกี่ยวและนางเสียวเกี่ยวไปอยู่ด้วย โดยสร้างทำเป็นไม่รู้ว่านางทั้งสองนั้นคนหนึ่งเป็นภรรยาของซุนเช็ก และอีกคนหนึ่งเป็นภรรยาของจิวยี่ จิวยี่โกรธมากจึงตัดสินใจทำสงครามกับโจโฉ

ต่อมาขงเบ้งก็แนะนำให้เล่าปี่แต่งงานกับนางซุนฮูหยินน้องสาวของซุนกวนเพื่อเชื่อมสัมพันธไมตรีระหว่างก๊กทั้งสอง

การดำเนินนโยบายทางการเมืองของขงเบ้ง ซึ่งพยายามรักษาสัมพันธไมตรีกับเมืองกังตั๋งนั้น ขงเบ้งไม่ได้ทำด้วยความสุจริตใจแต่เป็นอุบายที่จะหาผลประโยชน์มาสู่ฝ่ายตน เมื่อซุนกวนกับโจโฉทำสงครามกัน หากฝ่ายใดเพลี่ยงพล้ำฝ่ายขงเบ้งก็จะคอยซ้ำเพื่อเก็บเอาผลประโยชน์

ประการสำคัญก็เพื่อความปลอดภัยของจ๊กก๊ก กล่าวคือ การผูกไมตรีกับเมืองกังตั๋งเท่ากับการเป็นการถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายโจโฉ เนื่องจากโจโฉมีกำลังคนและครอบครองอาณาบริเวณมากที่สุดและยังได้เปรียบเล่าปี่และซุนกวนในแง่ที่โจโฉสามารถอาศัยพระบรมราชโองการของพระเจ้าเหี้ยนเต้ทำอะไรได้อย่างสะดวก ถ้าขงเบ้งไม่พยายามผูกไมตรีกับซุนกวน และปล่อยให้ซุนกวนไปสวามิภักดิ์ต่อโจโฉ ซุนกวนและโจโฉจะต้องยกทัพมารบกับเล่าปี่ แต่เมื่อขงเบ้งได้ดำเนินนโยบายทางการเมืองถ่วงดุลอำนาจของโจโฉไว้ ทำให้โจโฉต้องคอยระวังว่าหากยกทัพไปโจมตีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง อีกฝ่ายหนึ่งก็อาจจะยกทัพมาตีตอบหลังได้

กลวิธีการสร้างแนวคิด

กลวิธีการสร้างแนวคิด ที่ผู้เขียนนำมาใช้ในการแสดงทัศนะหรือข้อคิดเห็น มีดังนี้

1. ผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีสร้างแนวคิดโดยกำหนดจากสาระที่นำมาปรุงแต่งในเรื่อง จะเห็นได้ว่าสามก๊กเป็นวรรณคดีที่มุ่งเน้นเนื้อหาสาระเรื่องการทำศึกสงครามด้วยการใช้สติปัญญา คิดสร้างกลลวงต่าง ๆ เพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม เช่น การใช้กลอุบายทางการเมืองเพื่อเข้าไปโน้มน้าวให้ฝ่ายตรงข้ามไขว่เขวหรือบางครั้งก็เพื่อยุยงให้ฝ่ายตรงข้ามผิดใจกันและต่อสู้กันเอง หรือการใช้กลอุบายในการสู้รบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกลอุบายสอดไส้ยาพิษ กลอุบายตีหลอกย้ายจุดพิฆาต และเปิดจุดอ่อนเพิ่มจุดพิฆาต กลอุบายเท็จจริง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วเป็นต้น

2. ผู้ประพันธ์ใช้กลวิธีการสร้างแนวคิดโดยมุ่งเน้นอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ใช้อารมณ์ความรู้สึกมากำหนดแนวคิด จะเห็นได้ว่านอกจากผู้อ่านจะเกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ผู้อ่านยังเกิดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งผู้ประพันธ์ได้นำมากำหนดแนวคิด เช่น ผู้อ่านจะเกิดความรู้สึกรักและสงสารเล่าปี่เพราะเป็นคนที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี ชื่อสัตย์สุจริต แต่ต้องผจญกับอุปสรรคต่าง ๆ ดัง

ภาพ 100 แสดงจากใจใจโกรธแค้นพระเจ้าเหี้ยนเต้
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 17. หน้า 39)

จากอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าวผู้เขียนได้นำมากำหนดแนวคิดของลักษณะผู้ที่ได้ชื่อว่า
เป็นวีรบุรุษ คือ ผู้ที่ได้ชื่อว่าวีรบุรุษจะต้องมีสติปัญญาความสามารถควบคู่ไปกับคุณธรรม

หรือความรู้สึกชื่นชมของผู้อ่านที่มีต่อสติปัญญาของตัวละคร โดยเฉพาะ ขงเบ้ง ที่คิด
กลอุบายต่าง ๆ เพื่อเอาชนะฝ่ายตรงข้าม ซึ่งจากกลอุบายต่าง ๆ นั้นได้ก่อให้เกิดความรู้สึกชื่นชม
ของผู้อ่านต่อตัวละคร ซึ่งผู้เขียนใช้เป็นกลวิธีการสร้างแนวคิดว่า ผู้เป็นวีรบุรุษต้องชำนาญด้าน
กลยุทธ์ทางการสงคราม

กลวิธีการเล่าเรื่องใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ

จากการศึกษากลวิธีการเล่าเรื่องใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ พบว่าผู้เขียนใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 กล่าวคือผู้เล่าเรื่องไม่ใช่ตัวละคร เป็นมุมมองของเรื่องจากภายนอก เช่น การเล่าถึงเหตุการณ์ตอนที่โจโฉยกทัพไปฮั่นตั้งเพื่อป้องกัน การบุกยึดของจ๊ก ดังความว่า “โจโฉได้รับจัดกองทัพสี่แสนคนขึ้นมาและมุ่งหน้าไปยังฮั่นตั้งทันที ในขณะที่กองทัพอ๊กสามพันคนที่ฮองตงนำมาได้ตั้งค่ายอยู่เชิงเขาเตงกุนสัน ประจันหน้ากับกองทัพวุยก๊ก” (มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 39, หน้า 9) หรือ เล่าถึงเหตุการณ์ตอนที่โจโฉพาแพ่ต่อจ๊กที่ฮั่นตั้งจนต้องถอยทัพไปถึงลำเต่ง ความว่า

กองทัพวุยก๊กถอยหนีกันอลหม่าน เป็นเวลาเดียวกับที่จูสงและทหารในค่ายบุกจูโจมเข้ามา ทหารวุยก๊กที่หนีขึ้นเรือไม่ทันจึงถูกฆ่าตายอยู่ที่นั่นบ้าง กลิ้งหายไปกับกระแสน้ำของฮั่นชุยบ้าง โจโฉเองก็ต้องหนีเอาชีวิตรอดมาได้อย่างหวุดหวิด ซึ่งผู้ที่ลอบวางเพลิงเผาค่ายของโจโฉที่มีทหารอยู่คอยรักษาเพียงน้อยนิดก็คือกองกำลังจกภายใต้การนำของเล่าฮองและเบ้งตัด ซึ่งแน่นอนว่าเป็นคำสั่งของขงเบ้ง ความเสียหายของกองทัพวุยก๊กนั้นมากมายเกินกว่าจะคาดเดาได้ โจโฉได้นำกองทัพถอยไปจนถึงลำเต่งเพื่อไปจัดกระบวนทัพใหม่”

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 39, หน้า 122-125)

จากตัวอย่างการเล่าเรื่องข้างต้นจะเห็นว่าผู้เขียนเล่าเรื่องโดยการมองเหตุการณ์จากภายนอก และนอกจากนั้นผู้เขียนยังเล่าเรื่องโดยสามารถรู้แจ้งเห็นจริงทุกอย่าง (Omniscient) เกี่ยวกับตัวละครหลาย ๆ ตัว ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ ความคิด หรือการกระทำของตัวละคร เช่น การเล่าเรื่องตอนที่ขงเบ้งเกลี้ยกล่อมให้ซุนกวนทำสงคราม ขงเบ้งพิจารณาลักษณะของซุนกวนจึงทราบว่า ซุนกวนเป็นคนหยิ่งยโสและดีฮั่น ดังนั้นการที่จะเกลี้ยกล่อมด้วยวิธีนั้นมันคงไม่อาจสำเร็จ แต่ต้องพูดยั่วยุให้โกรธจะสำเร็จ ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

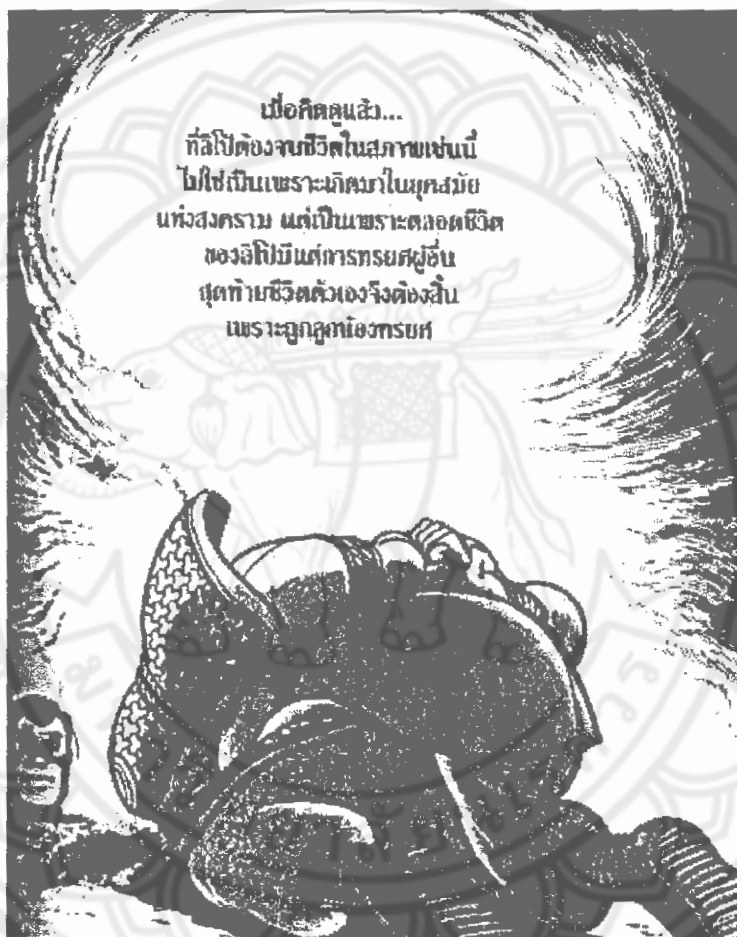
ภาพ 101 แสดงขงเบ้งพิจารณาลักษณะของขุนกวน
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 36)

จะเห็นว่าผู้เขียนนั้นสามารถล่วงรู้ถึงความรู้สึก ความคิดของขงเบ้งที่มีต่อขุนกวน รวมทั้งมีแผนการอะไรต่อไป กล่าวคือ เมื่อขงเบ้งพิจารณาลักษณะของขุนกวนและคิดหาวิธีจะเอาชนะได้แล้ว ขงเบ้งจึงใช้วิธีการยั่วยุให้ขุนกวนโกรธด้วยการกล่าวยกย่องเล่าปี่ว่า ถึงแม้ว่ามีกำลังน้อยแต่ก็ไม่เคยคิดยอมแพ้ต่อจำนวนทหารอันมากมายของโจโฉเพราะเล่าปี่มีเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ที่จะกอบกู้ราชวงศ์ฮั่น และกล่าวแนะนำให้ขุนกวนนั้นยอมจำนนต่อโจโฉ ซึ่งทำให้ขุนกวนโกรธขงเบ้งมากเพราะคิดว่าขงเบ้งพูดจาดูถูกตนว่าเป็นคนรักตัวกลัวตายละทิ้งศักดิ์ศรียอมจำนนต่อโจโฉ ดังความที่ปรากฏในภาพ

ภาพ 102 แสดงขุนกวนโกรธขงเบ้ง
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 44)

ในบางครั้งผู้เขียนยังสอดแทรกความคิดเห็น วิพากวิจารณ์ และประเมินค่าบทบาท และพฤติกรรมความคิดของตัวละครหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังเช่น ความคิดเห็นที่ผู้เขียนกล่าวถึง ลิโป้ ว่าเป็นคนที่ไม่มีความกตัญญู ทرحยศผู้อื่นอยู่เสมอและในที่สุดตัวลิโป้ก็ต้องตายเพราะลูกน้อง ทرحยศ ดังความที่ปรากฏในภาพว่า

ภาพ 103 แสดงเหตุการณ์ที่ลิโป้ถูกตัดหัว
 (มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 14. หน้า 201)

หรือการแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ความคิดของจิตใจที่ต้องการจะครอบครอง แผ่นดินจีนทั้งหมดแต่มีผู้ขัดขวางคือ เล่าปี่และซุนกวน ดังความว่า

วันเวลาผ่านไป ในช่วงเวลานั้นแผนที่แสดงการยึดครองดินแดนในแผ่นดิน
 จีนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จิเหล่ได้กำจัดผู้ที่เป็นศัตรูกับตน โดยอ้างว่าเป็น

ศัตรูราชวงศ์ ทำให้สถานภาพของโจโฉค่อย ๆ มั่นคงขึ้นเรื่อย ๆ โจโฉได้ทำสิ่งที่ทำให้ตำแหน่งอำนาจของตนมั่นคงยิ่งขึ้นด้วยการกำจัดอ้วน-เสี้ยว...ผู้ยิ่งใหญ่แห่งดินแดนทางเหนือ อ้วนเสี้ยวนั้นมีทั้งกำลังอาวุธและกำลังทหารมากกว่าโจโฉหลายเท่าตัว ทว่า...กองทัพอ้วนเสี้ยวก็ต้องพ่ายแพ้ต่อกองทัพโจโฉอย่างหมดรูปที่กัวต๋อด้วยแผนการอันแยบยลของโจโฉ โจโฉตามรุกโจมตีไม่หยุดจนชั่วระยะเวลาไม่กี่ปี โจโฉก็สามารถกำจัดตระกูลอ้วนได้อย่างถอนรากถอนโคน เป้าหมายต่อไปของโจโฉคือ ดินแดนทางใต้ หากโจโฉสามารถพิชิตดินแดนทางใต้ได้ ก็จะเป็นครั้งแรกที่โจโฉมีอำนาจปกครองครอบคลุมทั่วทั้งแผ่นดินจีน แต่ดินแดนทางใต้ยังมีคนที่เป็นอุปสรรคอยู่อีกสองคน คนหนึ่งคือ ชุนกวนแห่งอาณาจักรง่อ ผู้ปกครองดินแดนปากแม่น้ำและลุ่มน้ำแยงซีเกียงที่มีแต่ความอุดมสมบูรณ์ ผลผลิตมากมาย อีกทั้งอาณาจักรง่อก็มีกำลังที่แข็งแกร่งไม่เป็นรองใคร สำหรับอุปสรรคอีกคนหนึ่งนั่นคือ เล่าปี่ เขียนเต็ก ซึ่งถูกโจโฉไล่ต้อนมาเรื่อย ๆ จนต้องไปอาศัยอยู่กับเล่าเปียวแห่งเกงจิว

(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 20. หน้า 7-11)

สามก๊กฉบับการ์ตูนนี้เป็นการ์ตูนขนาดยาว มีเหตุการณ์และระยะเวลาในเรื่องมาก การที่ผู้อ่านเลือกใช้กลวิธีการเล่าเรื่องโดยผู้เล่าไม่ใช่ตัวละคร แต่เป็นการมองภาพจากภายนอก และเลือกที่จะเข้าถึงความคิด อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครบางตัวโดยเฉพาะตัวละครเอกเพื่อที่จะให้ผู้อ่านได้เห็นภาพที่กว้างและเจาะลึกในเหตุการณ์ตลอดทั้งเรื่อง ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องได้อย่างเหมาะสมไม่ซับซ้อนทำให้ผู้อ่านไม่สับสนและใคร่ที่จะติดตามเหตุการณ์ตลอดทั้งเรื่อง

กลวิธีการเสนอผลงานใน สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ

วิธีการเสนอผลงาน หรือรูปแบบในการเสนอผลงาน หมายถึงวิธีการที่จะแสดงสาระ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และแนวคิดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง

สามก๊ก เป็นพงศาวดารจีนที่นิยมแปลเป็นภาษาต่างๆ หลายภาษา และหลากหลาย รูปแบบ เช่น สามก๊กฉบับร้อยแก้ว สามก๊กฉบับร้อยกลอน บทละครรำ ละครโทรทัศน์ตลอดจน สามก๊กในรูปแบบภาพยนตร์ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้วนั้น สามก๊กในรูปแบบการนำเสนอโดยใช้ ภาพลายเส้นหรือภาพการ์ตูนขาวดำก็เป็นสามก๊กที่มีรูปแบบการนำเสนอที่โดดเด่นและน่าสนใจ

ผู้เขียนใช้ลักษณะการเสนอเรื่องราวโดยการใช้ภาพเป็นสำคัญ ซึ่งภาพที่ใช้ก็เป็นลักษณะ ภาพการ์ตูนขาวดำ นอกจากนั้นผู้เขียนยังใช้การเสนอเรื่องราวโดยการใช้บทสนทนาสลับกับการ บรรยายและพรรณนา การตั้งชื่อตอน ดังต่อไปนี้

1. การใช้ภาพการ์ตูน

การ์ตูน เป็นการนำเสนอเรื่องราวด้วยภาพเป็นสำคัญโดยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและ สามก๊ก ฉบับการ์ตูนนี้ก็มีลักษณะในการนำเสนอด้วยภาพการ์ตูนดังต่อไปนี้

1.1 การใช้กรอบภาพ

การนำเสนอเรื่องราวด้วยภาพการ์ตูนนั้น ผู้เขียนจะนำเสนอเรื่องราวด้วยกรอบภาพ โดย หนึ่งกรอบภาพจะแสดงการกระทำหรือเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์โดยมีลักษณะการใช้ดังนี้

1.1.1 การเรียงลำดับกรอบภาพ

โดยใช้เรียงลำดับกรอบภาพตามลำดับเหตุการณ์ เนื้อหาที่เกิดขึ้นก่อนหลัง ในหนึ่งหน้า กระดาษจะมีหลายกรอบภาพ แต่ละกรอบภาพจะมีเนื้อหาที่ต่อเนื่องกันโดยเรียงจากบนลงล่างและ จากซ้ายไปขวา เช่น ภาพในหน้า 104 เล่มที่ 1 ผู้เขียนได้เสนอผลงานด้วยการใช้กรอบภาพทั้งหมด 6 กรอบภาพ โดยเนื้อหาหรือลำดับเหตุการณ์จะเรียงลำดับดังต่อไปนี้

ภาพ 104 แสดงการเสนอผลงานในลักษณะกรอบภาพ
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 1. หน้า 104)

- กรอบที่ 1 ภาพที่อยู่บนสุดด้านซ้ายของหน้า คือ ภาพเดี่ยวชกหน้าโจรโพกผ้าเหลือง
- กรอบที่ 2 ภาพบนสุดด้านขวา สีหน้าที่เจ็บปวดและพื้นที่หลุดเพราะถูกชก
- กรอบที่ 3 ภาพโจรโพกผ้าเหลืองสลบล้มลงพื้นดัง ตบ!
- กรอบที่ 4 ภาพที่เดี่ยวหุยพูดว่า “คู่อริแบบนี้ไม่ต้องใช้ดาบก็ได้ ข้าจะสู้ด้วยมือเปล่า นี่แหละ”
- กรอบที่ 5 ภาพล่างด้านซ้าย คือ ภาพโจรโพกผ้าเหลืองพุ่งตัวเข้าต่อสู้กับเดี่ยวหุย
- กรอบที่ 6 ภาพล่างด้านขวา คือ ภาพมือของเดี่ยวหุยที่เหวี่ยงเข้าไปที่หน้าของโจรโพกผ้าเหลือง

จากกรอบภาพข้างต้นจะเห็นว่า นอกจากการเรียงลำดับเหตุการณ์ของกรอบภาพที่เรียงจากบนลงล่าง จากซ้ายไปขวาแล้ว ขนาดของกรอบภาพแต่ละกรอบภาพอาจมีขนาดไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้เขียนว่าต้องการที่จะเน้นเหตุการณ์หรือฉากใดก็จะใช้กรอบภาพที่มีขนาดใหญ่กว่ากรอบภาพอื่นภายในหน้าเดียวกัน ตัวอย่างจากหน้า 104 ผู้เขียนต้องเน้นให้ผู้อ่านเห็นถึงความกล้าหาญเก่งกาจและพลังกำลังอันมหาศาลของเตียวหุย ผู้เขียนจึงสร้างให้กรอบภาพที่ 1 มีขนาดใหญ่ที่สุด รองลงมาคือ กรอบภาพที่ 3 เพราะผู้เขียนต้องการเน้นที่เตียวหุย

หรือภาพในหน้า 80 เล่ม 8 ภาพเหตุการณ์ตอนที่อ้วนเสี้ยวกล่าวดูถูกกวนอูว่าเป็นเพียงทหารเลวแต่กลับมาอาสาออกไปรบกับแม่ทัพผู้มีฝีมือ ผู้เขียนใช้กรอบภาพทั้งหมด 5 กรอบภาพ โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ดังนี้

ภาพ 105 แสดงการนำเสนอผลงานโดยใช้กรอบภาพ

(มิตลีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 8. หน้า 80)

กรอบที่ 1 ภาพเล็กบนสุดด้านซ้าย คือ ภาพอ้วนเลี้ยงตกใจและพูดว่า “ทหารเลว”

กรอบที่ 2 ภาพเล็กตรงกลางด้านซ้าย คือ ภาพอ้วนเลี้ยงโกรธและพูดว่า “ถอยไป”

กรอบที่ 3 ภาพบนด้านขวา คือ ภาพที่อ้วนเลี้ยงชี้หน้ากวนอูและพูดว่า “แค่ทหารเลวตำแหน่งอะไรก็ไม่มี กล้ามาพูดจาโอหังแบบนี้ต่อหน้าเหล่าแม่ทัพเจียววี่ ถ้ามันง่ายขนาดทหารเลวอย่างพวกเจ้าทำได้ พวกเราคงไม่ต้องมานึกเจ็บใจอย่างนี้กันแล้ว”

กรอบที่ 4 ภาพเล็กล่างซ้าย คือ ภาพที่อ้วนเลี้ยงพูดว่า “ปล่อยให้คนพรรคนี้อยู่ที่นี่ได้ไงกัน...ไล่มันออกไป”

กรอบที่ 5 ภาพเล็กล่างขวา คือ ภาพที่โจโฉพูดว่า “ท่านอ้วนเลี้ยงวรเดียว”

1.1.2 ขนาดของกรอบภาพ

จากกรอบภาพข้างต้นจะเห็นว่า นอกจากการเรียงลำดับเหตุการณ์ของกรอบภาพที่เรียงจากบนลงล่าง จากซ้ายไปขวาแล้ว ขนาดของกรอบภาพแต่ละกรอบภาพอาจมีขนาดไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้เขียนที่ต้องการที่จะเน้นเหตุการณ์หรือฉากใดก็ใช้กรอบภาพที่มีขนาดใหญ่กว่ากรอบภาพอื่นภายในหน้าเดียวกัน ตัวอย่างภาพ 97 ผู้เขียนต้องเน้นให้ผู้อ่านเห็นถึงความกล้าหาญเกร่งกาจและพลังกำลังอันมหาศาลของเตียวหุย ผู้เขียนจึงสร้างให้กรอบภาพที่ 1 มีขนาดใหญ่ที่สุด รองลงมาคือ กรอบภาพที่ 3 เพราะผู้เขียนต้องการเน้นที่เตียวหุย

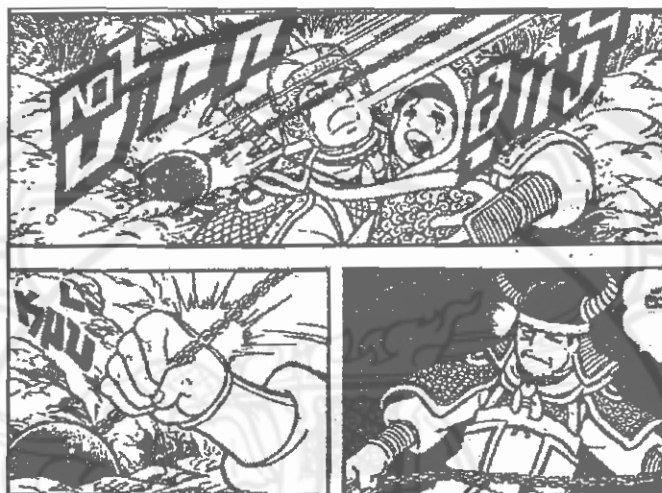
หรือจากตัวอย่างภาพ 98 ผู้เขียนต้องการเน้นถึงบทสนทนาหรือคำพูดของอ้วนเลี้ยงที่กล่าวตู่ถูกกวนอูว่าเป็นแค่ทหารเลวแต่มาอาสาออกไปสู้รบเป็นการกระทำที่โอหังทำให้อ้วนเลี้ยงโกรธ ผู้เขียนจึงให้กรอบที่ 3 มีขนาดใหญ่ที่สุด

1.2 การใช้ภาพ

ผู้เขียนแสดงให้เห็นภาพเหตุการณ์หรือฉากรวมทั้งรูปร่างหน้าตา สีนัยท่าทางของตัวละครโดยใช้ภาพลายเส้นที่เป็นवाद้าซึ่งมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1.2.1 การใช้ภาพลายเส้น

เป็นการใช้ภาพลายเส้นที่เป็นขาวดำเพื่อแสดงเหตุการณ์หรือฉาก รูปร่างหน้าตา กิริยา ท่าทางของตัวละครต่าง ๆ เช่น ภาพการต่อสู้ของจุล่งเพื่อช่วยอาเต๋อ ดังภาพ

ภาพ 106 แสดงภาพจุล่งต่อสู้ศัตรูช่วยอาเต๋อ
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 126)

จากภาพแสดงให้เห็นจากการต่อสู้อย่างเอาเป็นเอาตายระหว่างจุล่งและแม่ทัพฝ่ายโจโฉแล้ว ภาพยังแสดงถึงรูปร่างหน้าตาของตัวละครอีกด้วยไม่ว่าจะเป็นจุล่งที่มีรูปร่างที่แข็งแรง หน้าตาห้าวหาญ รูปร่างหน้าตาของอาเต๋อที่ร้องไห้ด้วยความตกใจ

หรือภาพสีหน้าท่าทางดีใจของตั้งโต๊ะที่รู้ข่าวว่ากองขุนจ้านกำลังทำสงครามอยู่กับอ้วนเสี้ยว ดังภาพ

ภาพ 107 แสดงสีหน้าดีใจของตั้งโต๊ะ
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 4. หน้า 170)

หรือภาพเหตุการณ์ตอนเดียวหุ่ยสำนึกผิดต่อเล่าปี่ที่รักษาเมืองไว้ไม่ได้ ถูกลิไปชิงเมืองไปเพราะเดียวหุ่ยละเมิดคำสั่งเล่าปี่ดื่มเหล้าและควบคุมสติไม่อยู่ ดังภาพ

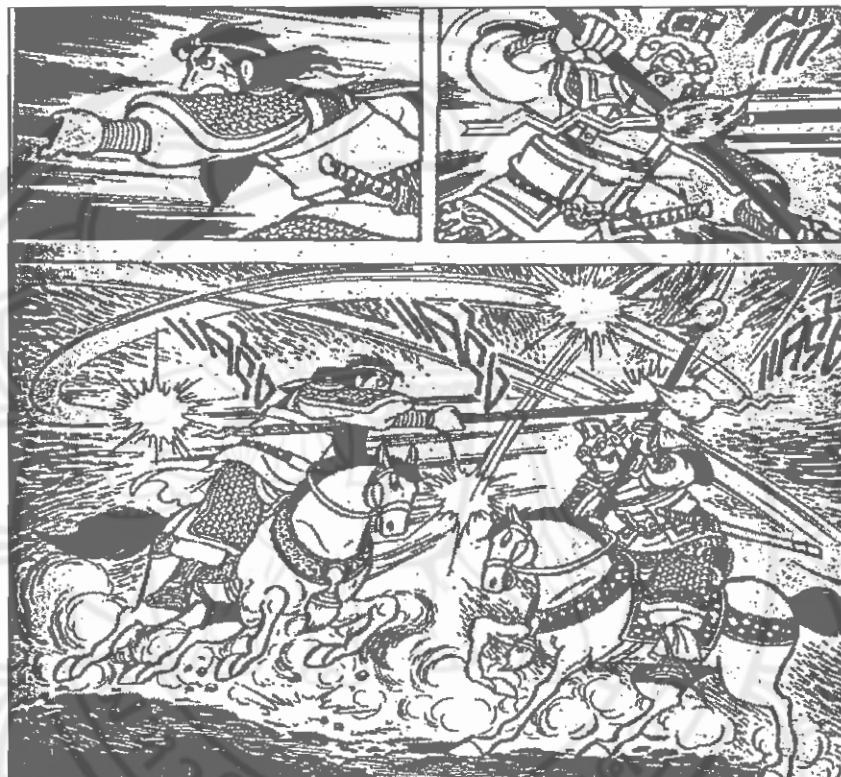
ภาพ 108 แสดงเหตุการณ์ที่เดียวหุ่ยสำนึกผิดต่อเล่าปี่
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 9. หน้า 114)

จากภาพแสดงให้เห็นถึงการสนทนาระหว่างเดียวหุ่ย เล่าปี่ และกวนอู โดยที่เดียวหุ่ย ผู้ที่รูปร่างสูงใหญ่ได้นั่งคุกเข่าสำนึกผิดกับเล่าปี่ด้วยสีหน้าที่เศร้าเสียใจที่แฝงไว้ด้วยความเจ็บแค้น ลืไปและเจ็บใจตนเองที่ละเมิดคำสั่งและชักดาบออกมาจะทำร้ายตนเอง ส่วนเล่าปี่นั้นมีรูปร่างสง่างามเมื่อเห็นเดียวหุ่ยจะฆ่าตัวตายก็ตกตกใจ ส่วนกวนอูผู้มีรูปร่างสูงใหญ่ หน้าตาดุตันไว้นหวด ยาว มีสีหน้าตกใจและรีบเข้าไปชกเดียวหุ่ยเพื่อห้ามไม่ให้เดียวหุ่ยทำอย่างนั้น

1.2.2 การใช้ลายเส้นแสดงการเคลื่อนไหว

ผู้เขียนได้แสดงการเคลื่อนไหวของตัวละครด้วยการใช้ลายเส้น ดังภาพ 108 ข้างต้น จะเห็นว่ามียลายเส้นแสดงการเคลื่อนไหวของตัวละคร เช่น กรอบภาพที่ 1 ภาพเดียวหุ่ยชักดาบ

ออกจากฝักเพื่อทำร้ายตนเองจะมีลายเส้นแสดงการเคลื่อนไหวของเตียวหุยที่ชักดาบด้วยมือขวา
ออกจากฝักที่ถืออยู่ในมือซ้าย หรือกรอบที่ 4 ภาพกวนอูชกเตียวหุย จะเห็นว่าผู้เขียนได้ใช้ลาย
เส้นแสดงการเคลื่อนไหวของกวนอูที่กำลังมัดขวาทกเตียวหุย ส่วนเตียวหุยก็พุ่งไปข้างหลัง
หรือภาพการต่อสู้ระหว่างเตียวหุยกับม้าเจียว ดังภาพ

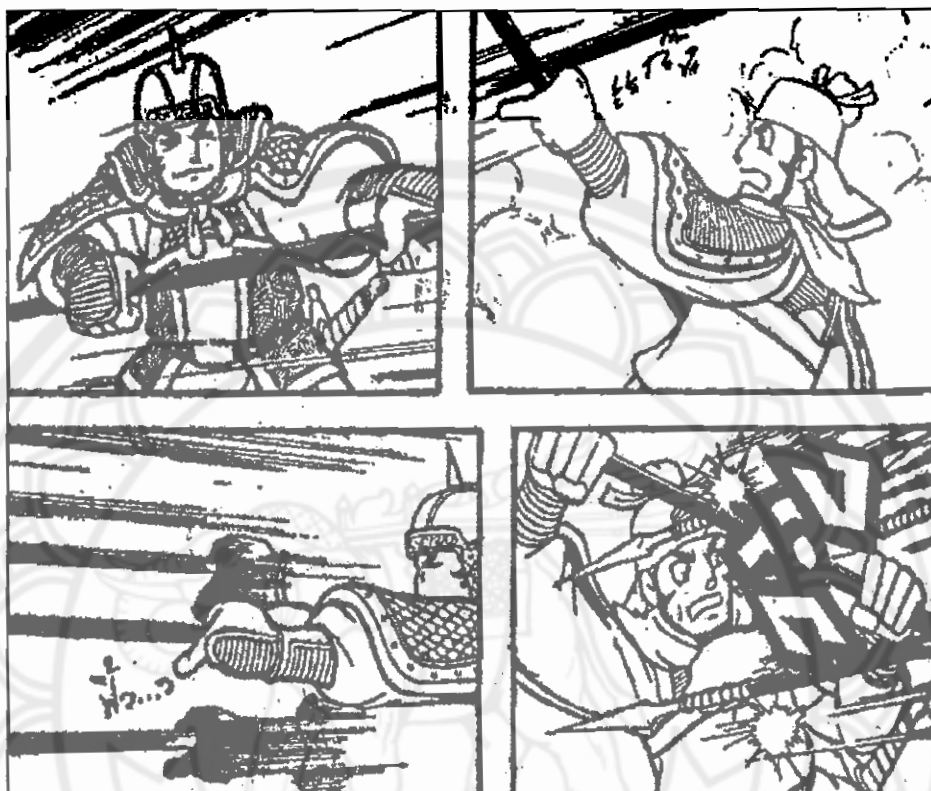
ภาพ 109 แสดงการใช้ลายเส้นแสดงความเคลื่อนไหว
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 45. หน้า 124)

จากภาพจะเห็นว่าผู้เขียนได้ใช้ลายเส้นแสดงการกวัดแกว่งอาวุธเข้าต่อสู้อย่างเอาเป็น
เอาตายระหว่างเตียวหุยและม้าเจียว การลายเส้นดังกล่าวมาแล้วนั้นแสดงให้เห็นความรู้สึก
ว่าภาพนั้นไม่ได้หยุดนิ่งแต่ภาพมีการเคลื่อนไหวทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามเหตุการณ์นั้น

1.2.3 การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

นอกจากการใช้ภาพแสดงเหตุการณ์และฉากต่าง ๆ การใช้ลายเส้นแสดงความเคลื่อนไหว
แล้วผู้เขียนยังใช้คำเลียนเพื่อเสียงธรรมชาติของคน สัตว์ สิ่งของและธรรมชาติรอบตัวเพื่อสร้าง

หรือการใช้คำเลียนเสียงการต่อสู้ ดังภาพการต่อสู้ของจุล่งกับทหารของวูยก๊ก

ภาพ 111 แสดงการใช้คำเลียนเสียง
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 35. หน้า 16)

จากภาพจะเห็นว่าผู้เขียนใช้คำเลียนเสียงคือ แก๊ง, กิ่ง แทนเสียงอาวุธกระทบกัน
ฟัว...ว แทนเสียงการเหวี่ยงการกวัดแกว่งอาวุธ

การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติทำให้การนำเสนอผลงานด้วยภาพมีลักษณะที่สมจริงมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานกับการติดตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ใครที่จะติดตามภาพจาก
กรอบหนึ่งไปอีกรอบหนึ่งอย่างใจจดใจจ่อ

1.3 ลักษณะของเส้นกรอบ

ผู้เขียนให้รูปแบบของเส้นกรอบภาพประกอบการเล่าเรื่องโดยมีลักษณะการใช้ดังนี้

1.3.1 ลักษณะการใช้เส้นกรอบภาพ

กรอบภาพแต่ละกรอบภาพจะมีเส้นกรอบที่มีลักษณะแตกต่างกันตามจุดประสงค์การนำเสนอดังต่อไปนี้

1.3.1.1 เส้นกรอบภาพที่เป็นเส้นตรง

เส้นกรอบเป็นเส้นตรงจะเป็นเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์หรือตามเวลา ปฏิทิน ดังภาพที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นเช่น ภาพ 107,108,109 และ 110 จะเห็นว่าเส้นกรอบของภาพจะมีลักษณะเป็นเส้นตรง หรือเส้นกรอบภาพตอนเหตุการณ์ขงเบ้งบอกให้เกียงอุยดูดาวประจำตัวตน

ภาพ 112 แสดงเส้นกรอบภาพที่เป็นเส้นตรง
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 56. หน้า 175)

จากภาพจะเห็นว่าเส้นกรอบภาพจะมีลักษณะเป็นเส้นตรง โดยผู้เขียนจะใช้ในการเล่าเรื่องตามเวลาปฏิทิน

1.3.1.2 เส้นกรอบภาพที่เป็นเส้นหยัก

เส้นกรอบภาพที่เป็นเส้นหยัก จะเป็นเส้นกรอบภาพที่แสดงการเล่าย้อนหลังจะมีลักษณะที่แตกต่างจากเส้นกรอบภาพในการเล่าเรื่องตามปฏิทินคือ เส้นกรอบภาพไม่เป็นเส้นตรง เช่น การเล่าเรื่องตอนเล่าข่าวคัดค้านพระเจ้าเล้าเสียนไม่ให้ยอมจำนนต่ออูยโดยกล่าวถึงเจตนารมณ์ของบรรพบุรุษที่ร่วมต่อสู้มาเพื่อกอบกู้ราชวงศ์ฮั่น

ภาพ 113 แสดงกรอบภาพการเล่าย้อนหลัง
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 60. หน้า 222)

จะเห็นว่ากรอบภาพบนทั้งซ้ายและขวาจะมีลักษณะของเส้นกรอบที่เป็นเส้นตรงซึ่งหมายถึงการเล่าตามเวลาปฏิทิน ส่วนกรอบภาพด้านล่างทั้งสามภาพเป็นการเล่าย้อนหลังหรือการกล่าวย้อนหลังโดยเส้นกรอบจะมีลักษณะที่หักไม่เป็นเส้นตรง

1.3.1.3 เส้นกรอบภาพที่เป็นเส้นทึบ

ในบางครั้งเส้นกรอบที่แสดงการเล่าย้อนหลังยังมีลักษณะของเส้นกรอบที่เป็นเส้นหนาทึบ ดังภาพที่ผู้เขียนเล่าย้อนหลังถึงเหตุการณ์ที่โจโฉเดินทางตามมาส่งกวนอู เพื่อเตือนความจำผู้อ่านให้รู้ถึงสาเหตุที่กวนอูยอมปล่อยโจโฉไปในศึกเชิงแพ่ง

ภาพ 114 แสดงกรอบภาพแสดงการเล่าย้อนหลัง
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 44. หน้า 49)

1.3.2 ลักษณะเส้นกรอบที่อยู่ภายในกรอบภาพ

ลักษณะเส้นกรอบที่อยู่ภายในกรอบภาพจะมีลักษณะเส้นกรอบและวิธีการใช้ที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

1.3.2.1 เส้นกรอบโค้งมนมีมุมแหลม

ในแสดงบทสนทนาของตัวละครนั้น ผู้เขียนจะใช้กรอบคำพูดซึ่งคำพูดใดเป็นของตัวละครตัวใดก็จะสังเกตได้โดยกรอบคำพูดนั้นจะมีลักษณะมุมแหลมชี้มายังตัวละครที่เป็นผู้พูด ดังภาพ

ภาพ 115 แสดงกรอบคำพูด

(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 14. หน้า 72)

เส้นกรอบนอกจากจะใช้แยกคำพูดกับความคิดของตัวละครแล้วผู้เขียนยังใช้แสดงน้ำเสียงในการพูด อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในขณะที่พูดด้วย กล่าวคือ กรอบคำพูดที่มีลักษณะเส้นกรอบโค้งมนและมีมุมแหลมจะแสดงอารมณ์ของผู้พูดหรือตัวละครที่พูดนั้นว่า อยู่ในอารมณ์ปกติหรือพูดด้วยน้ำเสียงปกติ ดังภาพ

ภาพ 116 แสดงกรอบคำพูดที่แสดงอารมณ์ปกติ
(มิตลีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 16. หน้า 27)

ภาพการสนทนาข้างต้น เป็นการสนทนาระหว่างขุนทวนกับขุนนางผู้ใหญ่ โดยขุนนางผู้ใหญ่ได้ตักเตือนขุนทวนให้มีความรอบคอบและใจเย็นไม่วู่วาม ดังนั้นน้ำเสียงของขุนนางที่จะกล่าวกับผู้ปกครองจึงเป็นน้ำเสียงที่ปกติ ไม่น้ำเสียงดังมีความนอบน้อม ผู้เขียนจึงใช้กรอบคำพูดที่มีลักษณะเส้นขอบโค้งมน

1.3.2.2 เส้นกรอบขอบหยักแหลม

ส่วนกรอบคำพูดที่มีเส้นขอบหยักแหลมจะแสดงถึงการพูดเสียงดัง การตะโกน หรือน้ำเสียงที่แสดงความไม่พอใจ เช่น คำพูดของอ้วนเสี้ยวที่พูดด้วยอารมณ์โกรธที่ทวนอุสาออกไปรบแทนเหล่าแม่ทัพทั้งหลาย ผู้เขียนจึงใช้กรอบคำพูดที่มีลักษณะหยักแหลม ดังภาพ

ภาพ 117 แสดงเส้นกรอบบทสนทนาที่แสดงอารมณ์โกรธ
(มิตสีเทร โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 2. หน้า 80)

จากภาพจะเห็นว่าลักษณะเส้นกรอบคำพูดหรือบทสนทนาของอ้วนเสี้ยวจะมีลักษณะเส้นกรอบเป็นเส้นหยักแหลม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ของตัวละครคืออ้วนเสี้ยวที่พูดด้วยอารมณ์โกรธและมีน้ำเสียงที่ดังมาก

1.3.2.3 เส้นกรอบโค้งมน มีวงกลมเล็ก ๆ

กรอบที่เป็นความคิดหรือการคิดของตัวเองจะไม่มีมุมแหลมแต่จะเป็นวงกลมเล็ก ๆ
2-3 วงเรียงลำดับจากใหญ่ไปหาเล็กขึ้นไปยังตัวละคร ดังภาพ

ภาพ 118 แสดงลักษณะเส้นกรอบความคิด
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 24. หน้า 36)

1.3.2.4 เส้นกรอบแผ่นกระดาษ

คำบรรยายหรือพรรณนาของผู้เขียนส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีเส้นกรอบ แต่ในบางที่จะพบว่า ผู้เขียนได้ใช้คำบรรยายหรือพรรณนาที่มีเส้นกรอบโดยเส้นจะมีลักษณะเหมือนกับกระดาษเขียนจดหมายหรือแผ่นจาลึก ดังภาพ

ภาพ 119 แสดงเส้นกรอบประกอบการบรรยายหรือการพรรณนา
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 14. หน้า 105)

2. การใช้ภาพประกอบกับบทสนทนา

ตามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตรสีเทรุ โยโกยามะ นอกจากจะนำเสนอผลงานด้วยภาพเป็นสำคัญแล้ว รูปแบบการนำเสนอที่ผู้เขียนใช้นำเสนอผลงานอีกรูปแบบหนึ่งคือ การใช้ภาพประกอบกับบทสนทนา จะสังเกตว่ากรอบภาพบางภาพไม่มีบทสนทนาหรือคำบรรยาย ซึ่งกรอบภาพนั้นผู้เขียนต้องการเสนอฉากและเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยภาพเท่านั้น แต่กรอบภาพส่วนใหญ่ที่ปรากฏในสามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตรสีเทรุ โยโกยามะ จะเป็นกรอบภาพที่มีบทสนทนาของตัวละครประกอบอยู่ด้วย เช่น ภาพเหตุการณ์ตอนเล่าปีสนทนากับซีซี

ภาพ 120 แสดงการใช้ภาพประกอบบทสนทนา
(มิตรสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 9. หน้า199)

จากภาพจะเห็นว่า ผู้เขียนได้นำเสนอผลงานด้วยภาพการสนทนายระหว่างเล่าปีกับซีซี ในขณะที่ออกตรวจค่าย โดยใช้บทสนทนาประกอบภาพ

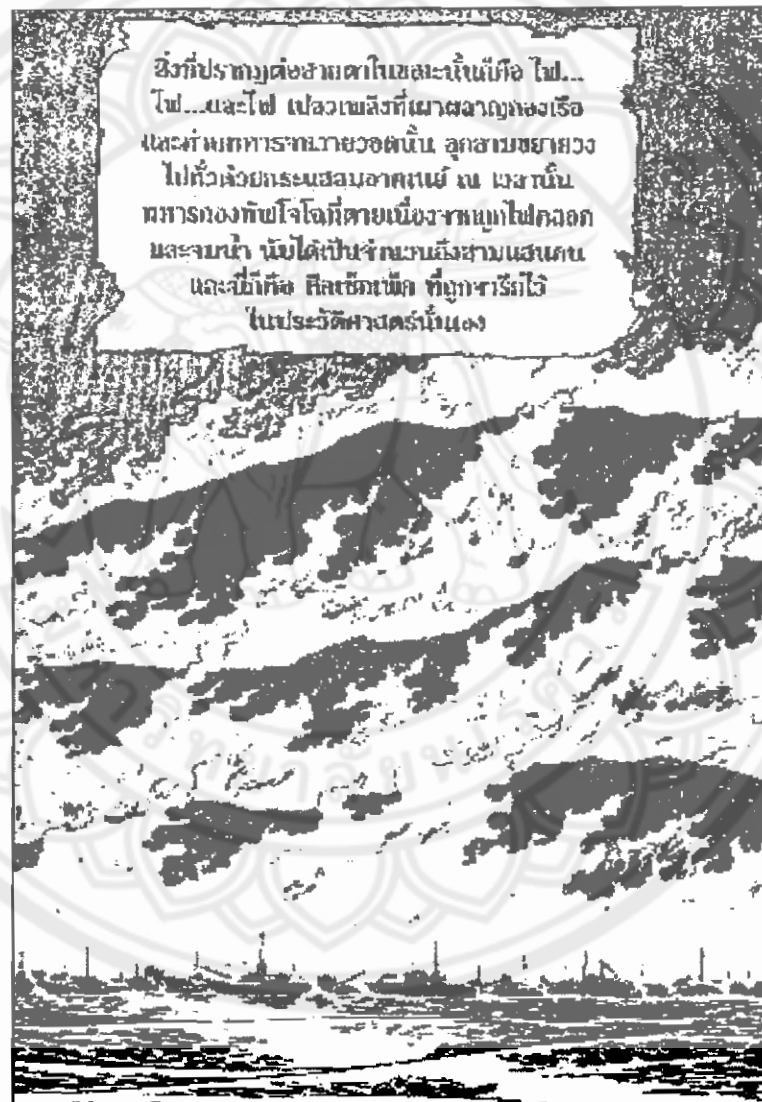
3. การใช้ภาพประกอบกับการบรรยายหรือพรรณนา

การใช้ภาพประกอบกับการบรรยายหรือพรรณนา เป็นการเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์ด้วยภาพการ์ตูนและการบรรยายหรือพรรณนาของผู้เขียนโดยใช้ภาษาที่สร้างความรู้สึกคล้อยตามภาพที่ผู้เขียนเสนอ ดังเช่น ภาพการสู้รบระหว่างกองทัพขงเบ้งกับกองทัพของเกี๋ยงอุย

ภาพ 121 แสดงการใช้ภาพประกอบกับการบรรยายหรือพรรณนา
(มิตสีเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 40. หน้า 89)

นอกจากการนำเสนอผลงานด้วยภาพแล้วผู้เขียนยังได้ใช้การบรรยายหรือการพรรณนาประกอบด้วย โดยบรรยายความว่า “กองทัพยูเกิดความวุ่นวายอย่างหนัก คนที่คิดจะหนีก็ชนและเหยียบผู้ที่บุกกรุมมาจากด้านหลัง เกิดความวุ่นวายมากจนคาดไม่ถึงเลยทีเดียว ความวุ่นวายโกลาหลนั้นกลายเป็นเหยื่ออันโอชะของกองทัพเกียงฮุย” หรือภาพประกอบการพรรณนากองทัพเรือของโจโฉถูกเผาในศึกเซ็กเพ็ก

ภาพ 122 แสดงการใช้ภาพประกอบการบรรยายหรือการพรรณนา
(มิตสึเทรุ โยโกยามะ, ม.ป.ป. เล่ม 14. หน้า 105)

จะเห็นว่านอกจากผู้เขียนจะแสดงให้เห็นเปลวเพลิงที่ถูกไหม้กองทัพอริโอแล้วนั้นผู้เขียนยังใช้การบรรยายประกอบภาพ ดังคำว่า “สิ่งที่ปรากฏต่อสายตาในขณะนั้นก็คือ ไฟ...ไฟ...และไฟ เปลวเพลิงที่เผาผลาญกองเรือและค่ายทหารจนวายวอดนั้น ลูกหลานขยายวงไปทั่วด้วยกระแสลมอาคเนย์ ณ เวลานั้นทหารกองทัพอริโอที่ตายเนื่องจากถูกไฟคลอกและจมน้ำ นับได้เป็นจำนวนถึงสามแสนคนและนี่ก็คือ คีร์เซ็กเพ็ก ที่ถูกจารึกไว้ในประวัติศาสตร์นั่นเอง” จากการบรรยายดังกล่าวทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามมากขึ้น

4. การตั้งชื่อตอน

สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของมิตสึเทรุ โยโกยามะ มีทั้งหมด 60 เล่ม และแต่ละเล่มผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนย่อย ๆ 5–7 ตอน แต่ละตอนจะมีการตั้งชื่อตอนกำกับ โดยลักษณะการตั้งชื่อตอนมีลักษณะดังนี้

4.1 ตั้งชื่อตอนตามเหตุการณ์สำคัญ

การตั้งชื่อตอนตามเหตุการณ์สำคัญนี้จะให้ชื่อตามเหตุการณ์ที่สำคัญ ๆ ที่ผู้เขียนต้องการเน้นในตอนนั้น ๆ เช่น “ชื่อตอนสมรภูมิรบแห่งแรก” เป็นชื่อตอนที่กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เล่าปี กวนอู เตียวหุยได้รบรบด้วยกับเป็นครั้งแรก หรือ “รวมพลังกองทัพผู้จงรักภักดี” เป็นชื่อตอนที่กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนที่โจโฉได้รวบรวมหัวเมืองต่าง ๆ เป็นกองกำลังผู้จงรักภักดีเพื่อปราบตั้งโต๊ะ หรือ “แผนโจมตีด้วยไฟ” เป็นชื่อตอนที่กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เล่าปีใช้แผนการโจมตีกองทัพศัตรูด้วยการใช้ไฟเผาค่ายของศัตรู

การตั้งชื่อตอนตามเหตุการณ์สำคัญ เป็นการตั้งชื่อตอนที่ช่วยชี้แนะให้ผู้อ่านคาดเอาได้ว่าต่อไปจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น

4.2 การตั้งชื่อตอนตามตัวละครเอก

การตั้งชื่อตอนตามตัวละครเอก เป็นการตั้งชื่อตอนโดยยึดตัวละครที่มีความโดดเด่นหรือมีบทบาทสำคัญในตอนนั้น ๆ โดยผู้เขียนจะกล่าวชื่อตัวละครและต่อด้วยวลีที่กระชับแต่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว เช่น ชื่อตอน “นักสู้เตียวหุย” เป็นชื่อตอนที่เริ่มเปิด

ตัวเตี้ยวหุย การเสนอตัวละครโดยกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของเตี้ยวหุย หรือ "พยัคฆ์น้อยขุนเช็ก" เป็นชื่อตอนที่กล่าวถึงความเก่งกาจและความสามารถของขุนเช็ก

นอกจากการใช้ชื่อตัวละครกับวลีสั้น ๆ แล้ว ผู้เขียนยังใช้ภาษาสัญลักษณ์ในการตั้งชื่อตอน เช่น "นกพเนจร" เป็นชื่อตอนที่กล่าวถึงเล่าปีที่ต้องร่อนเร่พเนจรเพราะไม่มีเมืองอาศัย หรือ "มังกรจำศีล" เป็นชื่อตอนที่กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของหงเบ้งโดยลักษณะของหงเบ้งนั้น เหมือนกับมังกรจำศีลที่รอเวลาและโอกาสในการสร้างชื่อเสียง

การตั้งชื่อตอนตามตัวละครเป็นการตั้งชื่อตอนที่ช่วยให้ผู้อ่านทราบถึงลักษณะหรือบุคลิกบางอย่างของตัวละครนั้น ๆ และยังสร้างความกระหายใคร่รู้แก่ผู้อ่านจากชื่อตอนนั้น ๆ หมายถึง ใคร ตัวละครตัวใด

กล่าวโดยสรุป สามก๊ก ฉบับการ์ตูนของ มิตสึเทรุ โยโกยามะ เป็นสามก๊กในรูปแบบของการ์ตูนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการ์ตูนแล้วผู้เขียนยังใช้นำเสนอโดยใช้ภาพประกอบกับบทสนทนาเป็นส่วนใหญ่ และในบางครั้งผู้เขียนก็จะสอดแทรกบทบรรยายหรือพรรณนาด้วยภาษาที่เรียบง่ายเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตาม ทำให้ผู้อ่านเห็นรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้นด้วยภาพฉากและเหตุการณ์ นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้การตั้งชื่อตอนสร้างความกระหายใคร่รู้แก่ผู้อ่านและยังช่วยชี้แนะให้ผู้อ่านคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าหรือบุคลิกลักษณะของตัวละครบางตัวจากชื่อตอนนั้น ๆ